

ఆంధ్రమేధావి

312638

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

పంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ నవంబరు నెల 21 వ తేది శుక్రవారము
Vol. 17 } MADRAS, FRIDAY 21st NOVEMBER 1930.
శ్రీ ప్రమాదులనామ సంవత్సర మాగ్గశిర శుద్ధ ప్రథమ } సంచిక ౧౯౯
No. 191

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
కాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్లను బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
పంచభాష చీటీ జూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు.

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

ఇండియా గవర్నమెంటు వారి
పోస్టు ఆఫీసు క్యాష్ సర్టిఫికేట్లు
యిపుడు రు 7-8-0 యిచ్చినవారికి 5 వత్సరములతరువాత
రు. 10 యివ్వబడును.

అనగా 100 కి రు 6-0-0 వంతున కాంపౌండువడ్డీ దొరకును.

దీనిపైన ఆదాయముపన్ను చెల్లింప నవసరములేదు. చేరినవారికి ఒకవత్సర మైనపిమ్మట వడ్డీతో
రూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును.

4783

ఒక్కొక్కరు రు. 10,000 లకు మించకుండ

సర్టిఫికేట్లను కొనవచ్చును

క్యాష్ సర్టిఫికేట్ వడ్డీ నవలంబింపుడు. ప్రతిమాసమును కొంతడబ్బును నిలువచేసికొనుడు.

1930 సెప్టెంబరు 15 వ తేదీ వైనను అటుపిమ్మట వైనను ఇప్పటికేల్లు నవంబరువరకు ముందుగా అయిదు యేండ్ల వాయిదా పూర్తియగునట్టి
క్యాష్ సర్టిఫికేట్లు వలయువారు మరి 5 ఏండ్లవరకును సొమ్ము పుచ్చుకొనకుండ గోరినచో వారటుల చేయుటకు అనుమతి ఇయ్యబడును. అటుల నిలువబడిన
గోరువానికి రెండవ డబ్బా అయిదు యేండ్లలో మొదటి మూడుయేండ్లలోను 10 రూపాయల మేలగు క్యాష్ సర్టిఫికేటుకు మూడునెలల కొకసారి రెండవ
వంతునను తక్కిన రెండేండ్లలోను మూడు నెలల కొకసారి మూడవ వంతునను వడ్డీ యియ్యబడును. అయిదు యేండ్ల అనంతరమును ఆరునెలల
బోసనుగూడా యియ్యబడును. వివరములకు యేబోస్టుఆఫీసునందైనను అడిగి తెలిసికొనవచ్చును.

మధ్యరాష్ట్రములు

యోగ్ మల్ లో కల్లుపాటల నష్టము

యోగ్ మల్, నవంబరు 19:—ఇక్కడి కల్లుదొంగలు మల పేలంపాటలు ఈ సాయంకాలములో ఆఖరైనవి. పాట దొంగ రాకపోవుట వల్ల ఇంకను 17 దుకాణములు మిగిలిపోయియున్నవి. చాల దుకాణములకు మూడుపాటల పాటలు జరిగినవి. ఈ పాటి లైసెన్సుల రాబడిలో నూటికి 50 వంతున నష్టము గలిగినదనియు ఈ నష్టము రు. 1, 50,000 లు ఉండుననియు అంచనా వేయబడింది. (ఫీ.వె.)

నాగపూరులో ఎక్స్‌ప్లస్ పి కేటింగు శిక్షలు

నాగపూర్, నవంబరు 19:—గతవారమున పోలింగ్ స్టేషన్ల పి కేటింగు జరిపినందుకై పోలీసువారు చాలమంది నరేష్టు చేసి యుండిరి. వీరి కందరికిని చెరి 6 నెలల కఠిన శిక్ష విధింపబడినది. రు. 100 లు మొదలు రు. 500 ల వరకు జరిమానాగా కూడ కలవు. జరిమానా లీయకపోయినచో మరి 6 నెలలకైదు, అందరూ నీ. తరగతి కైదీలలో చేర్చబడిరి.

శ్రీమతి అనసూయ బాయి కాశీగారికి శిక్ష

మధ్యరాష్ట్రముల వార్తానిలో ఆధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి అనసూయ బాయి కశీగారికి నాలుగునెలల విడిచి దును రు. 800 ల జరిమానాయను విధింపబడినది. జరిమానా యియ్యకపోయినచో మరియొక నెల కైదులోనుండవలెను. కేసు విచారణసందర్భమున మునిసిపల్ కాన్సిల్ సెక్రెటరీ మున్నగు నేడుగురు, ఆమె పి కేటింగు జరుపనే లేదనియు ఊరకనే జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగా రామె నరేష్టుచేసినదియు, ఈసంగతి తాము ఋజువుపరచగలమనియు మేజిస్ట్రేటుగారి కొక ఆర్డీ దాఖలు చేసిరి. ఈవిషయమున ఆమెయే వాదించుకొనవచ్చు నని మేజిస్ట్రేటుగారనిరి. దేశమున స్వతంత్రమొనర్చుటయే తనపనియని అనసూయ బాయిగారు మేజిస్ట్రేటుగారికి సమాధానము చెప్పిరి. అనసూయ బాయిగారిని వి తరగతి కైదీలలో చేర్చిరి.

‘బోధించుట’ పి కేటింగు ఆర్డీ నెన్సుక్రింద

నేరము కాజాలదు

సీతాబుర్తి కల్లుదొంగలముల పి కేటింగు సందర్భమున వాలంటీర్లకు విధంపబడిన శిక్ష యుక్తము ను ని నాగపూర్ వార్ ఎస్సీసీయేషన్ వారు సెషన్స్ జడ్జియేడుట నొక ఆర్డీ దాఖలుచేసిరి. జడ్జి ‘హెచ్. యస్. మూంజీగారు డాక్టర్ మూంజీగారి సోదరుడు బోధపరచుట పి కేటింగు ఆర్డీ నెన్సుక్రింద నేరము కాజాలదని చెప్పుచు అందుచే వాలంటీర్లను విడిచిపెట్టవలసినదని హైకోర్టువారిని కోరిరి.

విదేశీవంచదారను టీని బహిష్కరింపవలెను

నాగపూరు వర్తకసంఘమువారు విదేశీ కంపెనీలనుండి వచ్చుపంచదారను టీని బహిష్కరింపవలయునని తీర్మానించిరి. బ్రిటనియా కంపెనీ బెంగాల్ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము వారిచే స్వదేశీసంస్థగా నంగీకరింపబడిన దనియు అందుచే ఆ కంపెనీ వారు తయారచేయు తేయాకు పొడినే యుపయోగింప వలసి న ద నియు వర్తకులకును హోటల్ల వారికిని వారు తెలియజేసిరి. ఇప్పుడు నిజమయ్యున్నట్లైతే, బ్రూక్ బాండ్ టీ సరకు 1 నెలలో ఖర్చుపడి సోవలే ననియు, ఈ నెలలో జలకు తరువాత గూడ ఎవరైన విదేశీ సరకు సమ్మినచో కాంగ్రెసువారు వానికి ముద్రలు వైచెద రనియు గూడ తెలియజేయబడినది. ఇట్లే కాకవస్తువులనుండి తయారుచేయుబడుచున్న సెయ్యినిగూడ బహిష్కరింపవలయు నని నైదికమండలివారిక ప్రకటన గావించిరి.

వార్ కాన్సిల్ క్రొత్త అధ్యక్షుడు

శ్రీయుత పి. డి. హర్దురేగారు మధ్యరాష్ట్రముల వార్ కాన్సిల్ గు 11 వ అధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి. కె. జి. కమలిన్ వార్ గారు కార్యదర్శిగా నుండురు.

విరార్ వార్ కాన్సిల్ అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి దుర్గావతీ జోషీగారికి 6 నెలల విడిచిదు విధింపబడినది. శ్రీయుత ఓజ రాగార్ (అమరావతి) గారిని తన స్థానమున ఆమె నియమించెను.

వీరర్ వాణిజ్య పారిశ్రామిక సంఘముల అధ్యక్షుల యొన్ని కలలో 91 మంది ఓటర్లకును 5 మంది మాత్రమే వోటు చేసిరి. (ఫీ.వె.)

ద్రవిడరాష్ట్రము

తిరువాంకూరు ప్రభుత్వమువారు “అభినవభారత చరిత్ర”ను నిషేధించుట

తిరువండూర్, నవంబరు 18:—తెలుగులో శ్రీయుత తూములూరి శివరామయ్యగారిచే వ్రాయబడిన అభినవ భారత చరిత్ర అను పుస్తకమున, బెంగళూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ మువారు అరవములో ప్రకటించిన ‘స్వరాజ్యమెందుకు?’ అను చిన్న పుస్తకమును తిరువాంకూరు ప్రభుత్వమువారు నిషేధించిరి. (ఫీ.వె.)

జైలుమార్పు

తిరువాంకూరు, నవంబరు 19:—తిరువాంకూరు జైలు లో కైదుననుభవించుచున్న శ్రీయుత బాట్లీవాలా అను బొం బాయి సత్యాగ్రహ కైదీని నిన్నరాత్రి కాశీమూర్ జైలుకు మార్చిరి. కైద్య కారణములను బట్టి యీ మార్పు జరిగినదని రూఢిగా తెలియుచున్నది. కొంతకాలము నుండియు ఇతడు జైలు ఆనుపరిలో చికిత్స వందుచుండెను.

(ఫీ.వె.)

సనాతన సభవారు-రౌండ్ టేబిల్ సభ

శ్రీరంగం, నవం 19:—20 వ సనాతన ధర్మసభ అధ్యక్షులు భారతకావ్యసభ సభ్యులగు రాజా బుద్ధర్ కృష్ణమూ చారిగారు అగాఖానగారికిని, మాకాబాద్ బెంగాల్ కును ఈ క్రింది తంతి నంపిరి.

“సనాతన ధర్మసభాయణులు హిందూ మహాసభవారి 5 వ సూచనను నిరాకరించుచు హిందూసంఘము తరపున మాట్లాడుటకు వారి కధికారములేదని మీకు తెలియజేయుగోరు చున్నాను. మహమ్మదీయ వర్తకువారి 3 వ సూచనను మేము పూర్తిగా నంగీకరించెదము. మత విషయములలో ప్రభుత్వము నకు జోక్య ముండగూడదని మా దృఢాభిప్రాయము.”

(ఫీ.వె.)

సుచీంద్ర దేవాలయ సత్యాగ్రహము

సుచీంద్రలోని దేవాలయపు వీధులను అప్పుకొని రాకపోకల కుపయోగించునట్లు చేయుటకును ఇందుకై సత్యాగ్రహము సజ్జుటకును అప్పుకొని నాయకులు నిశ్చయించుకొనిరి. ఈ నడుమ జరిగిన హైకోర్టువారి తీర్పును వీరి సందర్శ మున నాధారపరచుకొనియున్నారు. ప్రతిపక్ష పక్షమువారు ను ఈ విషయమున తమ ప్రతిష్ఠలను తీవ్రముగా కొనసా గించుచున్నారు. ప్రస్తుత మీ స్థానములయే పోలీసువారి కావలాలనున్నది.

హైకోర్టువారి తీర్పును రద్దుపరచుచు ప్రభుత్వమువారు (తిరువాంకూరు) ఒక ప్రకటనను గావించెదరని ప్రతిపక్ష మున్నది. (ఫీ.వె.)

నైమనుసంఘ నివేదికపైని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అభిప్రాయము

బర్మాను విడదీయవలె నని

బర్మా గవర్న మొంటువారు తెలుపుట

కలకత్తా, నవం 20:—“ఇండియా దేశమునుండి బర్మాకు వేరు చేయవలెను. ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులనుబట్టి యిటు పైని యీ రెండు దేశములను కలసి యుండుటకు వీలులేదు. బ్రిటిషు సేనల నపుడే పంపివేయగూడదు” అని బర్మా గవర్న మొంటువారు వ్రాసిరి. (ఫీ.వె.)

బొంబాయిలో కరెన్సీ ఆఫీసువద్ద పి కేటింగు

యాచులు మిత్రమండలివారు పి కేటింగు చేయుట

బొంబాయి, నవంబరు 20:—“కరెన్సీ నోటును పుచ్చు కొనవద్దు. రూపాయలనే పుచ్చుకొనడు” అని బోధించుచు జనుధ్యనుల నొనరించి యాచు మిత్రమండలి వలంటీర్ లిద్దరు నేడు కరెన్సీ ఆఫీసువద్ద పి కేటింగుచేసిరి. వారి నిర్దాని పోలీసు వారు అరెస్టుచేసిరి. ఈసంఘము క్రొత్తగా నేర్పరచబడినది. (ఫీ.వె.)

మద్రాసుపం దెములు

1930-31 సం॥రము

వింటర్ మీటింగ్

శనివారము	29-11-1930
”	6-12-1930
”	13-12-1930
బుధవారము	17-12-1930
శనివారము	20-12-1930

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, రిస్సత్తువ, కుక్కనష్టము, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు. 1-4-0. పాలగుండె లేహ్యము—రక్తకుడికి శ్రేష్ఠమయినది. సవామేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగముల. కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు వేరే, లి. లి. పి. యందుకోఆయుర్వేదసమాఖం, పెరిడేవి-వెల్లాడక్కలా

“హనుమాన్ మంత్ర కవచమ్”

దిగంబరసాధువుంగవుని మహిమ గలది.

లోక మంతయు ఉద్ధరించుచున్నది!

ఎందరో లక్షలకొలది మానవులకోర్కెలను పరవ్రాసా ద మై దిగంబర యోగిపుంగవుని మహామంత్రములకు అసాధ్యమైన కార్యములైన కొనసాగునని అనుభవముపై ప్రతిమనుజు డెవంగులై గాక మాకు వచ్చు యోగ్యతాపత్రికలే నిదర్శనము

లని యెరుగనివారికి చెప్పి గర్వించెదము. బ్రహ్మారాక్షసులు, కాకినీ, డాకినీ, బాలారిష్టుములు మాయమగును. దీనులకు ధన లాభము, వర్తకులకు వ్యాపార వృద్ధి, నిరుద్యోగులకు సదుద్యోగము, విటకాండ్రకు వశీకరము, బలహీనులకు వీర్యవృద్ధి, విద్యార్థులకు బుద్ధి, గౌరవాండ్లకు సంతానము, రాజులకు రాజ్యలాభము, ఏ కోర్కెలకైనను మాకు వ్రాసినచో ఆక్షణమందే భగవంతుడు మీకు కుభుమ చేయవచ్చును. యెక్కువ వర్ణించుట మా కపమ్యుతము. సందేహించువారు దురదృష్టవంతుల మని విచారించెదరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కిదు. రామకవచం, బంగారుది, రూ. 8. మహాపురుషుడు కేవలములకు జీవముపోయి సమరధు హనుమాన్ ది వెండిది రు. 3; రాగిది రు. 2-8-0; బంగారు క్లీ తులం రు. 5. దాఖలా లేదా డబ్బు వాపనీచ్చెదము; రుజువుపరచవలెను.

వరా:—శిరఃస్నానం చేసి అర్చన యివ్వవలెను.

పండిట్ ఆర్యవైశ్య ఆశ్రమము

నాగవల్లి నది ఒడ్డున, చికాకోల్.

మానసోల్లాసిని మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
శివులభక్తులు! (ప్రార్థనలకు) గుర్ర మధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగడి తెత్తకాకలకు
ఈ మాత్రలు దివ్యామృతము. అక్షిప్తము, అరచి, ఆపు
శిలిం తలు, అగ్నిమాండ్యము, అలిదాహము, వెక్కిర్లు,
సర్వాంగములయందు జలక్షయము, పిక్కలు, పొర్రు
ములు, శిరస్సు, నేర్లు, అగులు, మొదలగు వానియందు
గలిగడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్య
మునకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవ జ్ఞాన
ముగటచేతనే వరమహంప్రదాయని చెప్పవచ్చును.
పిక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:—ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
ఎలక్షట్టు పోట్లు, నిడుతూలు, (కృష్ణాజిల్లా.)

ఏజెంట్లు కావలెను

కలనోప్పి, యిక్ పుయెంజా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, కంటినోప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక తుణుములో పోగొట్టుగల భ్యాతిజెందిన “జామా తెలమునకు” సమముగు మందు కేరెడియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అణాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.
అమర్ చెందు, శోబాచెందు, ఇంగ్లీషుమందులు పలసరకులు నల్కూరిక్, నైట్రిక్ మొరాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారస్థులు, 633 నెం. నైన్పునాయునిపేథి, మద్రాసు.

చెన్నపురి శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

19-11-80 తేదిన ఈ క్రింది ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవి.

జెల్లూరు జైలులో శ్రీ శైలీలు

శ్రీయుత పి. బి. కెట్టిగారు ప్రశ్న :- (ఏ) జెల్లూరు జైలులో (పి. బి. సి.) తరగతులలో నుంచబడిన శ్రీ శైలీ లెందరు? (బి) వీరికొనగజడుచున్న సాక్షర్యములగుర్తి యే కయిన విన్నపములు గానుపించెనా? అట్లయినచో యెప్పుడు? ఎవరిచేత? (సి) పదరు విన్నపములలో వివరింపబడిన కష్టమును తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారికి ప్రయత్నములను గావించిరి.

జవాబు :- (ఏ) ప్రభుత్వమువారికి అవిషయముగూర్చి వివరములు తెలియవు (పి. సి.) శ్రీ శైలీలు (సి) తరగతిలో నుంచబడి కూడదనియు, (బి) తరగతిలో నుంచబడిన శ్రీ శైలీలకు తలనొనెయును, స్నానమున కవసరముగ వస్తువులును, పప్పులు చేయబడలేదనియు, జెల్లూరు జైలులో జైలులో కొందరు (ఏ) తరగతి శైలీలు విన్నపములుగావించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు శ్రీ శైలీ తరగతిలో వీర్యాలుచేయుటలో శ్రీ శైలీలకు ప్రత్యేకతరగతి శిక్షాటటుచేయ నుద్దేశించలేదు (సి) తరగతిలో నుంచబడిన శ్రీ శైలీలకు తలనొనెయును, స్నానమున కవసరముగ వస్తువులును పట్టు చేయబడుచున్నది.

అనుబంధ ప్రశ్నోత్తరములు

టి. పి. శ్రీనివాసయ్యగారు ప్రశ్న :- శ్రీ శైలీలకు నందరినీకూడ ప్రభుత్వమువారు (బి) తరగతిలో చేర్చుకొందునా?

జవాబు :- ప్రభుత్వమువారు చేర్చుకొనబారదు. శ్రీ శైలీలు అలాంటివారైనను జీవితమునుబట్టి తరగతులు యేర్పాటు గావించబడెను.

శ్రీమతి అలీమేలు మంగళాచార్యుగారు, ప్రశ్న :- ప్రభుత్వమువారు శ్రీ శైలీ లందరకును గూడ మౌనమును గావించురా?

జవాబు :- అది యిదివరకే పట్లయి చేయబడుచున్నది.

ఖద్దరు వస్త్రధారణము గూర్చి ప్రభుత్వపు టుత్తరువు

సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యగారు, ప్రశ్న :- గవర్నమెంటు నాకరులను యితరులనుకూడ ఖద్దరు వస్త్రధారణను, టోపీలను, ధరణిగూడదని ప్రభుత్వమువారు నిషేధింపు టుత్తరువును గావించుటకును, అట్టి ప్రజలను హింసించి, అవమాన పరుచుటకును, కారణమేమి?

జవాబు :- అట్టి నిషేధపు టుత్తరువు జేడియును గావించబడలేదు. గుంటూరు మునిసిపల్ కలెక్టరులలోను, దానిచుట్టు రి మైన్డూకము లోపునను ప్రాంతముందు గాంధీ టోపీలను ధరింప గూడదని 20-6-80 తేదిన గుంటూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రకటించిరి. సందర్భాధారము 144 క్లెక్కు క్రింద నొక నిషేధపు టుత్తరువు గావించెను. ఈయన టుత్తరువు ప్రకటించిన రద్దు గావించబడెను. ప్రభుత్వమువారికి తెలిసినంతవఱకు ఇట్టి నిషేధపు టుత్తరువు జేడియును గూడ ఏ మేజిస్ట్రేటుచేత గూడ జారీ చేయబడలేదు.

మంగుళూరు నెంటు అలాయిసి. యస్. కాలేజీ

విద్యార్థులపై లాఠీఛరయోగము

శ్రీయుతలు సి. నుబ్రహ్మగారు :- ప్రశ్న (ఏ) మంగుళూరు నెంటు అలాయిసి. యస్. కాలేజీలో గాంధీ టోపీలు ధరించిన విద్యార్థులపై లాఠీఛరయోగము గావించబడెనా? అట్లయినచో, ఎట్టి పరిస్థితులను బట్టి? యే కారణములచేత? (బి) గవర్నరుగారు విద్యార్థులను చూచిన తరువాతనా లేక అంతర్గతార్థము, లాఠీఛరయోగించబడెను? (సి) లాఠీఛరయోగమువలన విద్యార్థుల తలనొనె గాయములను పొందిరా? అట్లయినచో వారిసంఖ్య యెంత? వా రెట్టిగాయములను పొందిరి. (డి) ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారికి చర్య దీసికొనెనా?

జవాబు :- (ఏ) (బి) (సి) కాంతికి భంగము కలుగకుండుటకుగాను కొందరు విద్యార్థులు పోలీసువారిచే జెడరగొట్టబడిరి. కాని యెవరను తీవ్రగాయములను పొందలేదు. లాఠీఛరయోగించబడెనో లేదో ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు. (డి) ఏమి చర్యయును దీసికొన దలంపలేదు.

సహకారసంఘములకు శ్రీయుత రామదాసుపంతులు

గారి పర్యవేక్షణ నిషేధించబడుట

సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యగారు ప్రశ్న :- శ్రీయుత రామదాసు పంతులుగారు సహకారసంఘములకు గావించిన పర్యవేక్షణను ప్రభుత్వమువారు తల నిషేధించిరి?

జవాబు :- ఖద్దరు వస్త్రధారణను యితరులకి సహకారసంఘములు తీవ్రపరచుచు గావించవలెనని శ్రీయుత రామదాసుపంతులుగారు వార్తాపత్రికలలో ప్రకటించిన విన్నపమును గౌరవభక్తిని ప్రకృతి పంబంధించుచున్నదని తోచుచున్నది. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారి వైఖరి 20-6-80 వ తేదీని జారీచేయబడిన యీ టుత్తరువును వివరింపబడియున్నది.

తిరుచినాపల్లి, తంజావూరు జిల్లాలలో నీటివరదలు

స్వామి పి. ఎస్. సహజానందగారు, ప్రశ్న :- (ఏ) తిరుచినాపల్లి, తంజావూరు, మన్నగు జిల్లాలలో నీటివరదలవలన బీదరంతులకు గతిననవ్వమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా? (బి) అట్లయినచో వీరికాధలను నివారించుటకు ప్రభుత్వమువారు తీసు ప్రయత్నము గావించిరి?

జవాబు :- (ఏ) అవును, తంజావూరు, తిరుచినాపల్లి, కొయంబట్టూరు జిల్లాలలో (బి) కలకత్తల దరఖాస్తుపైని ప్రభుత్వమువారు బాధానివారణార్థము ప్రత్యేక గ్రాంటులను మంజూరు చేసిరి. అన్ని జిల్లాలందును నివారణసంఘములు ఏర్పాటు చేయబడి, అయా ప్రాంతముల యవసరములకు తగిన యేర్పాటులు చేయబడినవి. వీరుపేదలకు అన్నవస్త్రములొసగబడెను. గృహములకు వోల్టేజీయనువారికి తగు గృహములను పుకర్చిర్చించుకొనటకు ద్రవ్యసహాయ మొసగబడెను. ఇందు నిమిత్తము తిరుచినాపల్లి జిల్లాలో సహకార సంఘము తేర్పాటు చేయబడుచున్నది. నీటి కట్టడములు, రైలు మార్గములు, మరమత్తు గావించబడుటయందు అశేకులకు కూతపని యొసగబడుచున్నది. ఈ విషయమునకు సంబంధించిన ముఖ్య రిపోర్టులు పథియెరుట పెట్టబడినవి.

కంచలమ్మకేరవు ప్రాజెక్టు

శ్రీయుత కే. కోటికెట్టిగారు ప్రశ్న :- కంచలమ్మలో కంచలమ్మ చెరువు ప్రాజెక్టు వికారణ యేనీతిలోనున్నది? పదరు ప్రాజెక్టును నిర్వహించుటకు ప్రభుత్వమువారు తీసు ప్రయత్నములను గావించడంబడి యున్నాదా?

జవాబు :- పదరు చెరువు ప్రాజెక్టుయొక్క ప్లానులు యెప్పియేట్లు ఇతిగోమను ఛీఫ్ యింజనీరుచే విచారించబడుచున్నవి. ఎన్టీ కేట్టు ప్రభుత్వమువారికి సంపాదించిన పదరు ప్రాజెక్టును నిర్వహించుచున్నయము అలాచింపబడును.

అసలు బంగారు నగలకు ఏకంసి చబిల్ దాస్ అండు నన్స్ సీమకమలములు, నగలవర్తకులు

112, 113 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి - బెజవాడ.

ఆంధ్ర దేశముందు అతిప్రసిద్ధము లగు మా మండులకును మా పెద్ద కేట్లాగునకును మా శుక్రకములకును నేడే వ్రాయుదు.

చాంబర్లెను దగ్గు నివారిణి కడచిన 50 సంవత్సరములు కిందట నుంచి

ప్రపంచముందంతటను పిల్లలకు దగ్గునివారణ కొఱకు.

చాంబర్లెను కాఫ్ రెమిడి

నే యుపయోగించుచున్నాను. గొంతులోని, చక్కలి గింతను, రాత్రి వచ్చు దగ్గును, కింక వాయువులను, జలుబులను అభివృద్ధిచేసి అపాయకకరమును యెక్కువగా మొదలగు విషవాయువులకు లోనుగాకుండా కాపాడును.

సంతోషముగా నేవింపుచున్నాను. విషవాయువులను దినును తెప్పియు యందు చేయుండలేదు.

ప్రపంచముందటను చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతిని పొందినదికొనగదను. అది కొత్తకాదు, అది తప్పక గుణ విచ్చును.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co, Des Moines, Iowa U.S.A.

కూలీస్ ప్రికి, అతిసారమునకు పూచీయిననివారికి, కడుపునొప్పికి ప్రథమనివారికి

నవరసు బంగారు నగలకు

శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ,

ఎన్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి

ప్రావైటరు, బెజవాడ.

మద్రాసు మార్కెట్టు రిపోర్టు

(21-11-1930)

స్వదేశీ మిల్లునూలు ధరలు

40 నెం: నూలు (5 పౌనులకట్టు) మధుర మిల్లు	రు 8 14 0
" " " " " " " " " " " "	రు 8 14 0
" " " " " " " " " " " "	రు 8 14 0
50 నెం: నూలు (5 పౌనులకట్టు) మధుర మిల్లు	రు 2-15-0
" " " " " " " " " " " "	రు 2-15-0
" " " " " " " " " " " "	రు 2-15-0
20 నెం: నూలు (10 పౌనులకట్టు) మధుర మిల్లు	రు 4-8-0
బకింగ్ హోం కత్నాటిక్ మిల్లు	రు 4-8-0
" " " " " " " " " " " "	రు 4-4-0
" " " " " " " " " " " "	రు 4-8-0
" " " " " " " " " " " "	రు 4-8 0

ఇతర, రాగి రేకుల ధరలు

ఇతరరేకులు (బారవ 1-5) "డిబ్ల్యు.ఎస్"	రు 194-0-0
" " " " " " " " " " " "	రు 190-0-0
రాగిరేకులు (బారవ 1-5)	రు 240-0-0

సీమెంటు ధరలు

50 లెన్గ్త్ (కెంట్) (కెంట్) సీమె 1-5 10-8-0 టు 11-0-0	
" " " " " " " " " " " "	రు 8-2-0
ఇటాలియన్ ("డిబ్ల్యు.ఎస్" (కెంట్) సీమె 1-5 రు 9-4-0	
" " " " " " " " " " " "	రు 2-4-0
కెంట్ (పి. కే. (కెంట్) సీమె 1-5 రు 2-8-0	

చెక్కెన రేకులు

కానా చెక్కెన (కెంట్) బస్తా 1-5 రు 22-12-0	
" " " " " " " " " " " "	రు 22-10-0
జనరల్ రు 22-10-0	

వేరుసెనగనూనె ధరలు

"ఎక్స్ పెల్లర్" (1-5 రకము) బారవ 1-5 రు 71-0-0	
" " " " " " " " " " " "	రు 70-0-0
" " " " " " " " " " " "	రు 88-0-0

పదునుచేసిన తోళ్ల ధరలు

అవుతోలు (8-8 1/2) అకంట్లెన్ రు 0-10-6 టు 0-10-9	
" " " " " " " " " " " "	రు 0-12-6 టు 0-13-0
" " " " " " " " " " " "	రు 0-11-3 టు 0-11-6
" " " " " " " " " " " "	రు 0-11-6 టు 0-11-9
" " " " " " " " " " " "	రు 0-13-0 టు 0-13-6
" " " " " " " " " " " "	రు 0-11-6 టు 0-11-9
" " " " " " " " " " " "	రు 0-11-6 టు 0-11-9
" " " " " " " " " " " "	రు 0-11-9 టు 0-12-8
" " " " " " " " " " " "	రు 0-11-6 టు 0-11-9
" " " " " " " " " " " "	రు 0-12-6 టు 0-12-9
గజతోలు రు 0-8-0 టు 0-9-0	
గజమాడతోలు రు 0-12-6 టు 0-13-0	
అవుమాడతోలు రు 1-8-0 టు 1-6-6	

వేరుసెనగపప్పు ధరలు

మిస్కోరకము (కెంట్) బారవ 1-5 రు 28-0-0 టు 28-8-0	
సాదారకము " " " " " " " " " " " "	

వెండిబంగారముల ధరలు

సవరము 1-5 (బ్రాకు) రు 13-9-0	
" " " " " " " " " " " "	రు 13-9-3
బంగారము రుబం 1-5 (ఇంగ్లీషుబార్) రు 21-10-0	
" " " " " " " " " " " "	రు 21-6-0
వెండి 100 రుబంల బార్ 1-5 రు 48-4-0	
రుబం 1-5 రు 0-8-0	

విద్యాధి, కీల్ పాక్ 21-11-30

విదేశవాస్తవములు

ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ సభ్యులు

బ్రిటిషు యుండియా ప్రతినిధులగు

16 మంది నాయకులు పేర్లు

లండను, నవంబరు 18:—1. సర్ లేజువూదరు సప్తూ, 2. సర్ సి. కెలర్నాను, 3. సర్ సి. పి. రామస్వామయ్యయ్య, 4. వివానాథాచార్యులు మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులు, 5. మాలానా మహమ్మద్ తాతీ, 6. ఎం. పి. జిన్నా, 7. వక్తీ అహమదుల్లా, 8. సర్ ఎం. వక్తీ, 9. ఫజలు హక్, 10. ఎం. ఆర్. జమకర్, 11. డాక్టరు మూంజీ, 12. పరూక ఉజ్జలసింగ్, 13. గవినజోస్, 14. సర్ పి. పి. పాత్రో, 15. డాక్టరు అంబేద్కర్, 16. సర్ భూపేంద్ర నాథ్ మిత్ర గార్లు 16 మందియును ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీకి బ్రిటిషు యుండియా ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

“ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ” అను

వేరును “కనిస్టిట్యూషనలు

ప్రక్రమ కమిటీ” అని మార్పుట

బ్రిటిషు యుండియా ప్రతినిధులు పట్టుబట్టుటవలననే యీ మార్పు జరుగుట

లండను, నవంబరు 20:—“ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ”ని యేర్పాటుచేయుటలో చాలాలోపములు కలవని బ్రిటిషు యుండియా ప్రతినిధులు స్పష్టముగా తెలుపుటవలన కొంత అనుకూల ఫలితము కలిగినది. యూనిటరీవద్దతి గవర్నమెంటు పనికిరాదని ప్రతినిధులందరూ స్పష్టముగా తెలిపిరి. ఆస్పష్టాత్మక సంఘములలో కొన్ని సంఘముల ప్రతినిధులు యీ కమిటీలో నియమింపబడవలసిన జోషి, శివరావు, కే. టి. పాలు, కల్లం గిడ్డి గార్లు కార్యదర్శికి ప్రాసరినిగూడ తెలిపినది.

ఇతరసభ్యులను చేర్చుకొనుట కధికారము

ఈ ప్రతినిధులు చాలాలోపములను “ప్రాసీజరు కమిటీ” వారు నిన్న మధ్యాహ్నము సమావేశమైనపుడు “ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ” అను పేరును తీసివేసి “కనిస్టిట్యూషనలు ప్రక్రమ కమిటీ” అని పేరు పెట్టుట నిశ్చయించిరి. ఇతరసభ్యులను చేర్చుకొనుటకును సలహాదారులు చేర్చు విషయములను వినుటకును అధికార మివ్వబడవలసినట్టి సంశయమును లేదు.

ఇండియా దొరతనమునందుగూడ బాధ్యతాయుత

పరిపాలనమును నెలకొల్పుట

ఈ కమిటీవారు సి. కె. చింతామణిగారు రహస్యపాదించిన సవరణగూర్చి చర్చించిన పిమ్మట “ఇండియా ప్రభుత్వమునందు బాధ్యతాయుత పరిపాలనను నెలకొల్పు విషయములను గూర్చి గూడ యీ కమిటీవారు ఆలోచింపవలెను” అను వాక్యము మొదటితీర్మానమునకు చేర్చబడెనని తెలియచున్నది.

ఫెడరలు విధానముపైని యుండియా దొరతనము

వారి అభిప్రాయములను తెలియగోరుట

ఫెడరలు, విధానమును యుండియాలో నెలకొల్పుట యంతలో జరుగునట్టిదిగాదని భావించుట దానినిగూర్చి తమ ప్రకటనలో నెట్టి సూచనలను చేసియుండలేదు. కాని యిది వెంటనే జరుగవలసినదనియే యంగ్లాండు దేశమునందలి రాజనీతిజ్ఞులు భావించుచున్నారు.

నిన్న రాత్రి సభ జరిగినపిమ్మట సర్. మాల్యం హెయిల్ గారును యితర ఆలోచన కర్తలును కలసి ఆలోచించిరి. అందుపైని “ఫెడరలు విధానమునుగూర్చి మీ ఆభిప్రాయములు తెలుపుడు” అని ఇండియాగవర్న మెంటువారికి తంతివార్త (కేబులు) పంపబడినట్లు రౌండు టేబిలుసభ ప్రతినిధుల సంభాషణలవలన తెలియచున్నది. (చీమసర్వకు)

రౌండుటేబిలు సభా సమాచారములు

అయిదవరోజు సమావేశము 20 వ తేదీని జరుగుట

1. భోపాలునవాబు, 2. జోషీ, 3. బేగము మో నవాబు, 4. సర్ మిర్జా యిస్మాయిలు, 5. సర్ సి. పి. రామస్వామయ్యయ్య, 6. రిడింగ్ ప్రభువు, 7. నవనగరు మహారాజా, 8. సర్ పి. సి. మిత్ర, 9. అంబేద్కర్, 10. కే. టి. పాలు, 11. ఎం. పి. జిన్నా, 12. సర్ అబ్దులు ఖాము, 13. రై. హా|| పి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి, 14. మోడి, 15. ఫజిలుహక్, 16. సర్ ఫిరోజ్ సెత్తా, 17. సర్ అబ్దులు హైదర్, 18. సర్ చిమనలాలు సెట్టల్వాడుగార్లు వరుసగా నువన్వసించుట.

“పైనును సంఘనివేదిక విధివమైనది. ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమవుడే చిత్తుకాగితమైనది.” (జిన్నాగారు)

“పీలుగారికి సంపూర్ణమైన ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెనని నే నిపును ప్రకటించెదను.” (మొక్తవాల్లాగారు)

భోపాలు నవాబుగారి

ఉపన్యాసము

అయిదవరోజు సమావేశము జరుగుట

లండను, నవం 20:—ఈనెల 12 వ తేదీని సభ ప్రారంభింపబడెను. 17 వ తేదీ నుండి వరుసగా ప్రతిదినమును సభలో ఉపన్యాసములు జరుగుచునే యున్నవి. నేడు మొదట భోపాలు నవాబుగారు ఉపన్యాసించిరి.

“భారతదేశమునకు వచ్చియుండిన రాజప్రతినిధులలో అగ్రగణ్యులగువారిలో యిర్వొక ప్రభువుగూడ నొక్కడనట కెట్టి సుశయమును లేదు. భారతదేశమునకు విశ్వసనీయులగు మిత్రులుగా నుండినవారందరిలోనుగూడ యిర్వొక ప్రభువు గారే శ్రేష్ఠులునని నేను చెప్పగలను.

ఫెడరలు విధానము

యూనైటెడు ఫెడరలు యుండియాకు భారత సంస్థానములవారు చేయవలసిన వేమగుర్చి సర్ లేజువూదరు సప్తూ గారితో నేను సంపూర్ణముగా నేకీభవించుచున్నాను. ముఖ్యముగా ఈవిధానమునకు ప్రత్యక్షము కలిగించుటలో సంస్థానాధిపతులు మూలాధారముగా నుండగలగుదననిగూడ నేను చెప్పగలను.

సమానసానము

ఫెడరేషనులో అన్నిభాగములకును సమానసానమే యుండవలెను. బ్రిటిషు యుండియాకు యెక్కువ గౌరవమును సంస్థానములకు తక్కువ గౌరవమును చూపబడగూడదు. చిన్న సంస్థానములకు పరియైన ప్రాతినిధ్యముండవలెను.

మతకలహములు

బ్రిటిషు ఇండియాలో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మధ్య మతకలహము లున్నట్లు సంస్థానాధిపతులలో కెట్టి భిన్నాభిప్రాయములను లేవు. సంస్థానములలో మతకలహము లేంతమాత్రమును లేవు (హర్షము) బ్రిటిషు యిండియాలో మతకలహములు కలుగుటకు రాజకీయములే ముఖ్యకారణము. భారతదేశమునందు స్వపరిపాలనా విధానమునకు పునాదులు నేయబడిన వెంటనే యీ మతకలహము లన్నియును ఆ ప్రయత్నముగనే తొలగిపోవుట నిశ్చయము.

సంస్థానాధిపతుల ఆక్షేపణలు

స్టేట్సు కమిటీ రిపోర్టును ఆక్షేపించుచు సంస్థానాధిపతుల సంఘమువారు వ్రాసిన విషయములను గూర్చి సమగ్రముగ విచారణజరుపబడువరకును సంస్థానాధిపతులకును స్టేట్సు కమిటీకినిగూడ.

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమునందు “సంస్థానములతో సంబంధము, అను క్రింద వ్రాయబడిన విషయములలో పరోక్షములగు (ఎక్స్ ప్రాక్ట్) విషయములు చాల గలవు. వీటి విషయమునగూడ సంస్థానాధిపతులకు చాల అసంతృప్తి కలిగినది.” అని భోపాలు నవాబుగారు నుడివిరి.

ఎన్. ఎం. జోషీగారు

భారతీయ కార్మికుల ప్రతినిధి

లండన్, నవంబరు 20:—“భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనాధికారము లభించినంతనే కార్మికులు భూలోకము స్వర్గములగుగా మారిపోవునని నే నెన్నడును తలంచువాడనుకాను. ఇపుడున్న ప్రభుత్వము భారతభావనకలదు. బ్రిటిషు పార్లమెంటుకునుగూడ అబద్ధమొడకపోవుటచే నిప్పటికంటె స్వపరిపాలనము చేపారినపిమ్మట కార్మికుల ప్రయత్నము సఫలమగుటకు అవకాశములు హెచ్చుగా నుండగలవనిమాత్రమే నేను నమ్ముచున్నాను. ఇపుడు భారతదేశమున పరిశ్రమలను సాగించుచున్న పాశ్చాత్యులకు విపరీతమున పలుకుబడి యేర్పడియున్నది. స్వరాజ్యము లభించినపిమ్మట యిది చాలవరకు తగ్గిపోవుట నిశ్చయము.

కార్మికులకు సౌకర్యములు

“స్వపరిపాలనా విధానమును నిర్ణయించునపుడు కార్మికుల ప్రధానసౌక్యములనుగూడ దానిలో స్పష్టపరచవలెను. సర్వజనులకును నియోజనాధికారము (యూనివర్సల్ సఫ్రేజి) నొసగవలెను. కార్మికులనుగూర్చిన చట్టములు ఫెడరలుకొన్ని లులో చేయబడవలెనా, లేక ఇండియా కాసనసభ (సెంట్రలు లెజిస్లేచరు)లో చేయబడవలెనా? అను విషయమును గూడ స్పష్టపరచవలెను. అంతర్జాతీయ కార్మికసంఘముల తీర్మానములవలన భారతదేశము గూడ సంపూర్ణముగ లాభమును బడయు గలుగుటకు వీలందునట్లు రాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయింపవలెను” అని నేను నా సమాచార యగు శివరావుగారిను కొరచుచున్నాను.

సంస్థానాధిపతులకు హెచ్చరిక

“ఫెడరేషనులో సంస్థానములు గూడ చేరుటకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను. కాని సంస్థానాధిపతు లిప్పటివరకును అంతర్జాతీయ కార్మిక బాధ్యతలను వాటిించియుండలే దను విషయమును వారికి జ్ఞాపకము చేయుచున్నాను.” అని జోషీ గారు నుడివిరి.

బేగముపానవాబుగారు

భారత స్త్రీల ప్రతినిధి

లండను, నవంబరు 20:—బేగముగారు లేవగానే హార్ ధ్యనులు చెలగను. “ఈ సభ కేవలము అపూర్వమునట కెట్టి సంతోషమును లేదు. ఇట్టి రాజకీయసభలకు భారతీయస్త్రీలు నాన్వేషించుటకు గూడ నిదియే ప్రారంభము. స్త్రీలు తల్లులు గను సోదరిలుగను భార్యలు గను పురుషులకు సరియైన దారిని చూపించి సరియైన మార్గమున వారిని నడిపించుట స్త్రీలకు విధియై యున్నది.

ఫెడరలు విధానమే ఉత్తము. సంస్థానాధిపతులు గూడ భారతమాతకు నిజమైన బిడ్డలే యని వారినిగూర్చి ప్రపంచమునకు వెల్లడించినందుకు నేను మిక్కిలి సంతసించుచున్నాను.

“భారతదేశమున సాంఘికసమస్య లున్న చూట నిజమే గాని వాటిని పరిష్కరించుట కిదివరకే ప్రయత్నములు ప్రారంభింపబడెను. పాశ్చాత్యులకు గల వాక్యాన్వితత్వమును కార్యనిర్వహణ స్వాతంత్ర్యమును భారతీయులను సహజముగ యింద్రియగ్రహణమునుగూడ నేకీభవించిచో నదియే ఉత్తముగ అదర్శముగ నని భారతస్త్రీలు భావించుచున్నారు. గాన నట్టి స్వాతంత్ర్యము త్వరలోనే మాకుగూడ లభింప గలదని నే నాశించుచున్నాను” అని బేగముగారు నుడివిరి.

సర్ మిర్జా యిస్మాయిలుగారు

మొసూరు దివాను

లండను, నవంబరు 20:—“ఈసభలన బ్రిటిషు భారతదేశములకు మైత్రి యెంతవరకు అభివృద్ధి నొందగలదో చిన్ని బట్టియే యీసభయొక్క సాఫల్యము నిర్ణయింపబడును. ఇండియా పండ్లను, వాదమునకు నే నెట్టి ప్రాముఖ్యమును గూడ నీయదు. యావద్భారత ఫెడరేషనులో చేరుటకు సంస్థానాధిపతులు గూడ సమ్మతించుటచే చాడ దేశములకు నిరుపవిగానముగ నేన చేసిరి.” అని యిస్మాయిలుగారు నుడివిరి.

సర్ సి. పి. రామస్వామయ్యయ్యగారు

ఆర్థిక స్వపరిపాలనము

లండను, నవంబరు 20:—ఆర్థిక విషయములలో తమ కనుకలమును పరిశోధనలను జరుపుటకు భారత దేశీయులకు స్వాతంత్ర్య ముండవలెను. ఆర్థికవిషయముల పరిపాలనమునకు బాధ్యులుగా నుండువారు కేవలము భారత దేశీయుల ఆశయ

మలను దృక్పథములను పూర్తిగా బలపరచుకొన గలిగిననే గాని భారతదేశమునకు అత్యధికముగా శ్రేష్ఠతను లభించినట్లు ఆర్థిక విధానమును సవరింపజాలరు.

సంస్థానాధిపతులు ధైర్యవంతులైన విధానము వామోదించుటచే యిండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము ప్రాంతకాలపు ప్రభుత్వము యొనడి. భారతదేశీయులకు సంస్థానమునకు సంస్థానీయ కలంగజేరబడుటకు తగిన విధానమును నిర్ణయించుటయే యీసభవారికి ముఖ్యకర్తవ్యము.

“ఇట్లు ప్రభుత్వ ప్రకటనమునందు స్వతంత్రపాలనము వంటి ప్రాంతభివృద్ధిని పూర్తిగా వాస్తవము చేయున దానిని మేము మరల నెప్పుడును విస్మయించుచున్నాము” అని కామస్వామయ్యగారు నుడివెరి.

రీడింగు ప్రభువుగారు

బ్రిటిషు లిబరలుపార్టీ ప్రతినిధి

లండను, నవంబరు 20:—ఈసభలో నితరవర్తనను గేను కనుమరిచిన ఉపన్యాసమునకు బట్టియే యీసభ చాల ముఖ్యతను మునియును అసభ్యులను నియునుగూడ స్పష్టముగా గ్రహింపగలిగి తిని. ఇది యంతటి ప్రాముఖ్యమును బడయుగలదను విషయము సెవ్వరునుగూడ మొదట సరిగా గుర్తింపగలిగియుండలేదు.

ఆశ్చర్యకరమగు నభివృద్ధి

ప్రాంతీక విషయములనుగూర్చి సేను తలచితరచి గ్రహింపగలుగుచున్న కొలదియందు ప్రాంతీక పాశ్చాత్యదేశమును ఆశ్చర్యకరమగు మహావేగముతో సరికొందురున్నదను విషయము సేను పూర్తిగా గ్రహింపగలుగుచుండుటచే వాకు ఆపారముగు నబ్బురము కలుగుచున్నది.

జోషినియను స్టేటసు

ఈపదమునకు సరియైన యర్థ మెన్నడునుగూడ స్పష్టపరచబడియుండలేదు. ఇది అనిర్ధారమునకు పడదు. “బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు గల యితర అధినివేశనములతో సమానముగు సానమును భారతదేశమునకు గూడ నొసగవలెను” అనునదియే దీనిమఖ్యాభిప్రాయ మని మాత్రము స్పష్టముగానే తెలియుచున్నది. ఈఆశయము పూర్తిగా లభించుటకుమందు పరిష్కారంప బడవలసిన సమస్యలు చాలకలవు.

బ్రిటిషు లిబరలుపార్టీ వారి ఆమోదము

1917 వ సంవత్సరమున చేయబడిన ప్రకటనయొక్క సహజముగు ఫలితము అధినివేశన స్వాతంత్ర్యమే యని బ్రిటిషు లిబరలుపార్టీవారు పూర్తిగా నంగీకరించియున్నాడు. అతినూత్నములగు భిన్నాభిప్రాయములను గూర్చి చర్చించుట అనవసరము. ఇవిగూడ అనవసరమేయని వెనుక సేను భావించిన మాట నిజమే గాని వాటినిగూర్చి ప్రశ్నలుకుటయును ప్రత్యుత్తరము లియ్యబడుటయును గూడ జరిగినది. అందువలన సలహాను సన్నియును తొలగిపోయినవి.

బ్రిటిషు ప్రతినిధులలో భిన్నాభిప్రాయము లుండవు

ఈ సభకువచ్చియున్న బ్రిటనుదేశీయనందలి మూడురాజకీయపక్షముల ప్రతినిధులును సూది శ్రాంతదేశసమస్యలను గూర్చి మాటలాడునపుడు తమపార్టీల ప్రతినిధులుగాగాక పార్లమెంటు ప్రతినిధులుగానే మాటలాడెదరని సేను నమ్మెదను. ఇదివరకు చేయబడిన వాగ్దానములను సెనెవర్తనకుండవలెనను కోరికయును ఉద్దేశమునుగూడ బ్రిటిషు లిబరలుపార్టీ వారి కంతమాత్రమును లేదని సేను స్పష్టముగా తెలుపగలను.

వెంటనే అధినివేశనాతంత్ర్యము అభివృద్ధిచేయు

పార్లమెంటువారికి తగినసూచనలను చేయుటకు మనలో నున్న సమాధానమును కుదుర్చుకొనుటకే యీ సభ యేర్పాటు చేయబడినదిగాన అధినివేశనములతో సమానముగు గౌరవమును రాజ్యాంగవిధానమును సానమును భారతదేశము యీ కుదుర్చుకొనుటచే అవసరము. ఇట్లుగాను తెలిపి. ఇట్లు ఆ సభ్యులు ఏదేని వ్యాపారములను మున్నగు వితరణములను గూర్చి మనవి చెప్పింపవలసియే యున్నది.

మైసూరుసంఘ నివేదిక

ఇప్పుడు మనము పరిశీలించవలసిన ప్రశ్నలు చాలకలవు. మైసూరుసంఘ నివేదిక మున్నగునవి ప్రభావ సారాంశములలో యిండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమునకును మైసూరుసంఘ నివేదికకును భేదము చాల తక్కువగానే యున్నదిగాన మైసూరుసంఘ నివేదికను తక్షణమే తిరస్కరింపగోరువా రందరను యిండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమును మధువుటకు అధికముగా నుద్బుత్తులై యుండురని సేను తలచెదను.

అలుకొడియా ధైర్యవంతు

ధైర్యవంతు విధానము చిరతర లభింపదగినదిగాని వెంటనే లభింపదగినదిగానని మైసూరు సభ్యులుగారు నూచించిరి. ఇండియాచారిత్రమునకు గూడ నా నూతననే ఆమోదింపిరిగాని ప్రతి మిక్కిలి దీర్ఘకాలము తరువాతనే లభింపదగినదని మాత్రము నూచించిరి. కాని ఇట్లును సంస్థానాధిపతులనుగూడ ధైర్యవంతు విధానము సామర్థ్యము చేత అభ్యుదయింప నిపుడు గొప్ప పూర్వక తిరిగినివేషన చేపట్టకలదు.

సంస్థానాధిపతుల యొక్క యుద్ధి ముందుండి యీ ప్రజలయొక్కయు సహాయముతో ఆయిండియా ధైర్యవంతు అనుగొప్ప ఆశయము సఫలముగుట కొరకు మన మందరమును యేకాభిప్రాయముతోను యేకసంకల్పముతో కలసి పనిచేయ గలుగుదుమనియే సేను నమ్ముచున్నాను.

అభివృద్ధినిజయుము

“మన ఆలోచనలనలనిరుపమానముగా ధైర్యవంతు నిధిని చూడటం యీసభవారు చివరకు అభివృద్ధినిజయుమును బడయుగలుగుదురు. గట్టితత్వముతో మనమందరమును యేకగ్రీవముగానభివృద్ధినిజయుమును నిర్వహింపదగినది. వానిని మనము సాధింపగలిగినచో ప్రాంతీకమునందు యీసభ అత్యధికముగు సాధ్యమును బడయగలుగుటయును యిదివరకుండిన సీతి యంతయును మారుటయునుగూడ చేపరగలము” అని రీడింగు ప్రభువు నుడివెరి.

నవనగరు రాంజీమహారాజుగారు

బేగముసానవాజుగారి నభినందించుట

లండను, నవంబరు 20: “ఇట్టి మహాసభలో భారతనాగి మణియగు బేగముసానవాజుగారు అమృతముగు నుపన్యాసము నొసంగినందులకు సేను చాల అభినందించుచున్నాను.

జాతీయోద్యమము

భారతదేశమునందు దిపుడు ప్రబలియున్న జాతీయోద్యమము కేవలము విద్యాధిమంపలన మాత్రమే నడువబడుచున్నదని భావించుట గొప్ప పొరబాటుని సేను నొక్కి చెప్పుచున్నాను.

ఇదివరకు మాటలాడినవా రందరను ముఖ్యముగా సర్వే జబబూదరు ప్రభువుగారును, కాశ్మీరు మహారాజుగారును నిజోద్దేశములను భారతదేశమునందలి ప్రస్తుతస్థితినిగూర్చి యీసభలో అత్యధికముగ చాల స్పష్టముగా వెల్లడించినందులకు సేను మిక్కిలి కృతజ్ఞుడైయున్నాను.

సంస్థానముల ప్రజలు

సంస్థానములలో నివసించుచున్నవారిని సజ్జులైన అనగూడకు. సజ్జులైన అనగా లోజిజినవారని అర్థమును. సంస్థానములలో నుండువారు ప్రజలు. ప్రజలనగా బిడ్డలుగాని లోజిజినవారు కాదు. సంస్థానములలో పాలనాధికారము పరిక్రమగు పరియుక్త కుటుంబాశ్రయము వైననే ఆధారపడి యున్నదను విషయమును సంస్థానాధిపతులు పూర్తిగా గ్రహించియున్నారని. అట్టి కుటుంబ సాంప్రదాయములతోనే ప్రస్తుతసమస్యయొక్క పరిష్కారమునకు తగినవద్దతిని మనము నిర్ణయింపవలసి యున్నది.

భగవద్గీతను సరిబంధము

బ్రిటను భారతదేశములకు గల సంబంధము భగవద్గీతము. బ్రిటనుదేశమునకు కాశ్మీరమును కీర్తి లభించునట్లు నరములు ప్రసాదించబడుచుండును. కావున భారతదేశమునలె బ్రిటనుదేశము గూడ నాకు ఆధ్యాత్మికవిశాసమును విజ్ఞానమును కలిగించుటలో మాతృదేశమే యగును.

ధైర్యవంతు విధానము

సంస్థానముల కిప్పుడు కలిగిన యన్ని రాష్ట్రీయ స్వతంత్ర పాలనమునకు భంగము కలుగకుండుటయును ప్రస్తుతమున్న ముబ్బందులు తొలగుటయును చేపరెడు పద్ధతిని సాధ్యమైనంత త్వరతో ధైర్యవంతు సేర్పరచుటయే ముఖ్యపరమనియును అది సాధ్యమనియును గూడ సంస్థానాధిపతులు భావించుచున్నారని. సమాన గౌరవమును అధినివేశ స్వతంత్రపాలనాధికారమును లభించుటకు ధైర్యవంతు విధాన మొక్కటియే సాధనమై యున్నది.

సంస్థానములకును సార్వభౌమునకును గల

సంబంధము

సంస్థానాధిపతులకును చక్రవర్తికిని గల సమాను సామంత సంబంధమునందు గలట్టి సంబంధము లన్నిటిని తొలగించుటకు సమర్థమును నిష్పాక్షికమునకు న్యాయసానము సేర్పరచవలెను.

స్వతంత్రపాలనాధికారము

“బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందుండి స్వతంత్రపాలనాధికారమును సాధ్యమైనంత త్వరతోనే వహించుటకు భారతదేశము నకు హక్కు కలదు.” అను విషయమును గ్రహించుట రెండు దేశముల లాభమునకునుగూడ ముఖ్యపరమమై యున్నదని సేను విన్నవించుచున్నాను” అని నవనగరు మహారాజుగారు నుడివెరి.

కె. టి. పాలుగారు

భారతకైస్తవుల ప్రతినిధి

లండను, నవంబరు 20:—ఇండియా గవర్నమెంటు అధికారమున కెట్టిలోపమును కలంగని పద్ధతిని జోషినియను స్టేటసు వెంటనే యొసగవలసినదని యొక్క కైస్తవులుగూడ కోరుచున్నారని పాలుగారు నుడివెరి.

సర్ పి. సి. మిత్రగారు

భూస్వాముల ప్రతినిధి

లండను, నవంబరు 20:—“మేముగూడ స్వతంత్రపాలనమున కోరెదముగాని తక్కిన అల్పసంఖ్యాక సంఘములతో పాటు మాభూస్వాముల సంఘమునకుగూడ యిండియా కానవగృహాను రాష్ట్రీయ కానవసభలలోను గూడ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలెను.

గ్రామపాలకుల ప్రాతినిధ్యము

గ్రామములలో నివసించుచున్న ప్రజలకు విద్యావిషయమునకు అధికవిషయమును అధికములగు సాకార్యములు కలుగుటకును గ్రామములవారిగూడ తగిన ప్రాతినిధ్య ముండవలెను. ఇప్పుడు గ్రామములలో నివసించుచున్నవారికి సాలుసరి ఆదాయము 6 మొదలు 8 పౌనులకు మించుటకు నున్నది. గాన గ్రామములలో నివసించుచున్న కొట్లకొలది ప్రజలస్థితిని, ప్రతినిధిని నొందించుటకు సేను సమర్థింపదలచిన విధానమునకు బ్రిటిషుదేశమునందలి ప్రజలకు శరీరేక్షకుండు పోవుటకు సంబంధించిన సమస్యగూడ కడుశ్రద్ధాగగనే ఇక్కడగలదు” అని మిత్రగారు నుడివెరి.

అంబేద్కరుగారి ప్రసంగము

నిమ్నజాతుల ప్రతినిధి

లండను, నవంబరు 20:—బ్రిటిషువారు తమమును ఉద్ధరించెదరనియే మా దేశమునందలి నిమ్నజాతులవారు గంపెదాకోతో నుండిరి. కాని బ్రిటిషువారు నిమ్నజాతుల స్థితి నెంతమాత్రమును చక్క పరచగలిగియుండలేదు. ప్రస్తుతమున్న సాంఘిక ఆర్థిక స్థితులకు మార్పులకు దొరతనమువారు పూనుకొనినచో ప్రజలు ప్రతిఘటించుతరణ భీతిచే బ్రిటిషువారిండులకు పూనుకొనలేదు గాన నిందులకు తగిన అర్హత బ్రిటిషువారి కంతమాత్రమును లేదు. కావున తగిన రక్షణలతో జోషినియను స్టేటసు నిమ్నజాతులవారు నిమ్నజాతులవారుగూడ కోరుచున్నారని” అని అంబేద్కరుగారు నుడివెరి.

నవాబు సర్ అబ్దులు ఖాయంగారు

నార్లు వెస్టు ప్రాంటీయరు ప్రోవిన్సు ప్రతినిధి

లండను, నవం 20:—మా రాష్ట్రీయను పంజాబుకు విడిదీసినవిమ్నకుల తక్కిన రాష్ట్రీయలన్నియును అధికముగ అభివృద్ధిని బడయుచుండగా మా రాష్ట్రీయమాత్రము మాత్రమే వెనుకబడుచునే యుండెను. మా రాష్ట్రీయవారు అసమర్థులగు కళంకమును మేమిక నెంతమాత్రమును సహించజాలము. మా రాష్ట్రీయమునకు గూడ స్వతంత్రపాలన మిచ్చినచో బోర్ల విజము న్యాయించుననియును మధ్యఅసియా సామ్రాజ్య మేర్పడగలదనియును భయపడుట కెట్టిఆధారమునుగూడ నిపుడులేదు. ఇప్పుడు అల్ఫం దేశము ప్రస్తుతం ప్రదేశముగా సేర్పరచుచే యిట్టి వేధి జరుగజాలవు. అల్ఫం దేశమున రిట్టికత్తెవ్రతులకు సహించరు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును వెదరించుట నిశ్చయజనము గాన నిరీరులవలె సేను వెనుకదలచుకొనలేను. ఈగవరాయునిద ప్రాంతమున గూడ నాకు యిబ్బందిగానే యుండును అను లోకోక్తిని స్మరించుచు మాకుగూడ సహనముగల వియ్యవలెనని మాత్రమే సేను కోరెదను అని ఖాయంగారు నుడివెరి.

రీడింగు ప్రభుని యుపన్యాసము

లండను, నవంబరు 20:—పూర్వము రాజప్రతినిధిగకు సేను బ్రిటిషుప్రతినిధులలో ఒకరుగనున్న రీడింగు ప్రభువు ఇట్లు నుడివెను:—ఈసభ చాల ముఖ్యమైనది. వీలక, ఇదివరలో ప్రభుత్వమువారు చేయదలచుకొన్నదాని నంతయు సత్ప్రయాయగానే భారతీయుల యభిప్రాయము నడుగుచుండెదవారు. ప్రాచ్యదేశీయులలో ఆశ్చర్యకరమగు యభివృద్ధి గన్పించినది. ముఖ్యము మార్పు ఏర్పడినది. ఆహార్య, సంస్థానాధిపత్యముల మాతృదేశ కార్యమునకై బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులతో సమానముగ ఆలోచించుటకు సేద్యమును వచ్చుటయే. ఏవ కేదగిరికను దానిని బడయుటకు పార్లమెంటును ఒప్పించవలెను. (వై ఛెన్)

ANDHRA UNIVERSITY NOTICE.

Sealed tenders for printing the following S. S. L. C. Selections for the year 1931, (1) Telugu, (2) Urdu, and (3) Oriya, will be received by the Registrar, till Monday the 15th December 1930. For details of printing and conditions, write to the Registrar.

Waltair, C. D. S. CHETTI, 19th November 1930. Registrar

జిన్నా గారి యువన్యాసము

‘మైదును నిశేదికకు తిలోదకములు విడువబడెను’

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము పనికిరాదు
లండన్, నవంబరు 20:—మైదును నిశేదికకు తిలోదకములు విడువబడినవి యిది ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము ఈ కాలమునకు పనికిరాదు యు జిన్నా గారు స్పష్టపరచినది. భారత సంస్థానాధీశ్వరుల నే నూతన జ్యోతి శుభ్రమొందినది. వీరు గూడ డొమినియను ప్రభుత్వముకానలేదు బ్రిటిషు ఇండియా కోల్పోను వెకకకు ద్రోసి వేసెను. వీలన మన మందరము ఇప్పుడు ఆఖిరభారత డొమినియనును ప్రభుత్వము వాగ్దానించుచుంటిమి. ఈ సమస్యనంతను పార్లమెంటు నిశ్చయించువానియై నా రెండుగురు. కాని ఈసభలో కదిరిన బిల్లుపేరకు పార్లమెంటు నిరాకరించునని భయపడుచున్నారాయని ఈసభకు వచ్చిన మాడు బ్రిటిషు పక్ష ములవారి నడుచుచున్నాడ ననెను. అట్లు నిరాకరించినచో పార్లమెంటు కడుసాహసముగల పార్లమెంటు అనిపించు కొనెను.

మద్దినాల్లుగారు

నేటికభిలో మట్లాడరు. రేపుమరల సాధారణవర్సను సాగించినపుడు మట్లాడవచ్చును.

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు

ఈసభలో జరిగినవర్సలో ఏర్పడిన రాండు యభిప్రాయ ములలో తుదకు డొమినియను ప్రభుత్వమును బ్రిటిషు కన్వర్సె టివులు తిరలపక్ష నాయకులు అంగీకరించినటులు కాన్పించుచున్నది. ఫెడరేషను యభిప్రాయము ఇటీవల క్రొత్తగా గల్గినవిషయము. అది మాడదని నేనెంతయో పోరితిని. నేనిప్పుడు అందుల కంగీకరించితిని. (పార్లమెంటు లో) సంస్థానాధీశ్వరులు తమ తిలకరేఖనుచే నన్ను వారిపక్కకు దిప్పుకొనగల్గిరి.

వారు జూపిన నిగ్రహము, నిదానచే నేను వారితో ఏకభవించి తిని. ఈ విషయమును నిర్ణయించుటకు కమిటీలకు ఏర్పడిన పుడు ఫెడరేషను గావలె ననువారు డొమినియను ప్రభుత్వ వాదమును బలపరచుగ జేయుకొందురగాక. డొమినియన్ ప్రభుత్వవాదులు గూడ ఫెడరేషన్ విధానమును బహిస మునటులు జేయుదురు గాక. ఈ సభలో తయారుజేసిన ఏ రాజ్యాంగ విధానమైనను కాంగ్రెసుపక్షమువారి హస్తగతమునని పెట్టుకుంది బ్రిటిషువారు భయపడుచున్నాడు. వారి భయములు సమజములే. ఈ భయములు నిరాధారముని భారతనాయకులు బ్రిటిషువారికి నచ్చజెప్పవలసిన బాధ్యతను గలిగినవారుగనున్నారు. ఈ భయములు లేకుండ బాగ్రత్త గ వ్యవహరించెదమని అభయ మియవలసియున్నది. ఏ ప్రజలు అల్లరిజేతురని భయపడితిమో ఆ ప్రజలను సఖ్యపరచుటకేగాదా ఈ సభ యుద్దేశించబడినది.

వీరు బ్రిటిషువారికి పారంపర్యముగ వచ్చు క్రతువులుగాక. నేర్పలులుగాక. అడవిమనఃపూరించి మోటువారు గారు. ఈరు విజ్ఞానము, ధీమంతులు, గౌరవనీయులు, పెక్కుమంది తమ వృత్తులందు జ్ఞానవ్యక్తమును గాంచినవారు. మనకు వార గ్నాటియందును భావాభివ్యక్తమున విశ్వప్రాయాలు. వారు రాజకీయకష్టములచే ఇట్టిచైత్రుని నలలించిరి. అందుచే వారిని మనము నమ్ములేదు. వారి వైఖరి మనకు నమ్ములేదు. వారి అసంతృప్తి తోలించెను. వారు మిలోపాటు ఈ క్రొత్త రాజ్యాంగవిధానమును పరిచేయుట కంగీకరించెదరు. అట్టి పరిస్థితులందే నేడు బల మేర్పడును. మన క్రతువులను మనలో కేటపుకొనట చాల చురుకైనది శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు నడిపిరి.

మోడిగారు ఇట్లుమాట్లాడిరి

ఈసభయొక్క ప్రధానము ఆలోచన నిర్ణయముగ దేని నీయవచ్చునను విషయము గాదు. నిరసాయనముగ దేని లేదన వచ్చు ననునది. వర్తకపారిశ్రామికశాఖలతరపున మాట్లాడు చున్నాడను, ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము లేనిచో రాజకీయస్వాతంత్ర్యము ఉత్తరీకరక నును. భారతదేశ ఆర్థికవిధానమును భారతదేశాధిపతులు నడిపించుచున్నారనుట ఉత్తరకల్.

సర్దారు సహజాదా సుల్తాను అహ్మద్ ఖానుగారు గ్వాలియరునుండి వచ్చిరి. భారత సంస్థానాధీశ్వరులు నిరంకిత పాలకులను నది నిజముగాదనిరి. ప్రజాస్వామ్యము ననుసరించియే పాలించుచున్నారనిరి.

ఫజలులు హకుగారు

బెంగాలునుండి వచ్చిన ముస్లిము ప్రతినిధి బ్రిటిషువారి బాధ్యతలకు భంగముజేకుండ పూర్తిగా స్వపరిపాలనమును సాధించుటే ఈ సభ వారెదుర్కొనవలసినపరమ యనిరి. ఈ సభవారు ఒడంబడికను జేసికొనుట కెటులైన ప్రయత్నించ

రాండుటేలియన్ల కధ్యక్షత వహించిన బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి రావ్స్ మాక్షనాల్లుగారు (జి. యస్. ఎ.)

వలె ననిరి. లేనిచో కష్టములతో గూఢుకొన్న రాజ్యాంగవిధానమును బ్రిటిషువారు తయారుచేయవలసియుండును. భారత దేశవాసులకు నకు కళ, కము, దెచ్చిన ఈ భిన్నాభిప్రాయములను పరిష్కరించుటకు ఈ సభనుంచి అవకాశము సిద్ధమవును. భావిరాజ్యాంగవిధానమును స్వల్పపరివర్తనలకు భయములేదని విశ్వాస మేర్పడినపుడు కాంగ్రెసువారులకంటె ఎక్కువ ఉత్సాహముతో సంపూర్ణ రాజ్యతామత ప్రభుత్వమును గోరెద వనిరి.

సర్ ఫిరోజు సెత్తాగారు

కలు ప్రస్తావించిరి:—కొన్ని తాత్కాలికపు మహా యంత్రాంతో డొమినియను ప్రభుత్వము నిర్వహణ నీ భారతీయులు సత్వపులు గారు. బ్రిటిషువారి లాభములనుగూర్చి పీలుగా రు దెలిపిన విషయములలో చాలవరకు అన్నియు యూరపియ నులకే చెందుచున్నవి. అన్ని సౌకర్యములు వారికే మావబడు చున్నవి. అంగ్లేయవర్తకులు అధికారులను నిరభ్యంతరముగ పరిపాలించెదరు. ఆ సౌకర్యము వారికే ఎక్కువ. కాని ఇప్పుడు మాం తెలుగు భర్తయును అ. తరబలముగ లేవు. ప్రతిభారత వర్తకార్థ్యమును బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు గర్హించినటు లనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారుగూడ జేయదలచిరా? అట్లు చేసినచో భారతీయులపరపతి యభివృద్ధి జెందునా? స్వపరిపాలనా రాజ్యాంగవిధానముతో తిరిగి స్వదేశమునకు పోవునపుడు భారతవర్తకులు, యూరపియను వర్తకులు ఇండి యా, ఇంగ్లాండు సామ్రాజ్యలాభమునకు కలసి పనిచేసెదరు గాక యని ఆశించుచున్నాడు. నిర్ణీతకాలమును విించి సెత్తాగారు మాట్లాడుటచే పీలుగారి యువన్యాసముకు తగిన ప్రత్యుత్తరము లిచ్చిరనే నిశ్చయించుచున్నాడ నని అధ్యక్షు డనెను.

సర్ అక్కరు మోదరిగారు

భారతీయుల ఆశయములకు తృప్తికరముగ నుండు ప్రభుత్వమును బలముటకు ఇకర. సంస్థానములతో బాటు తోడ్పడెద మనియు వారి కంతకు తము నెదియువారము గానునిరి.

సర్ చిమనులూలు సెతలూడుగారు

సంస్థానాధీశ్వరుల వైఖరిపట్ల బ్రిటిషు ఇండియా గూఢ నల బాధ్యతలకు దెలిపి స్వల్పసంఖ్యాకుల ఆశయములకు భంగ ముండదని అభయపడిరి. బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజలవిద్యాధిక్య ముననుస, యోగజ్ఞులను నకు సంస్థాన ప్రజలవిద్యాప పదమ పోల్చిచూచిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమవిద్యావిధానము నకు గర్వపడ నక్కర లేదని నిరూపించుట ిట్లు పోల్చిరి.

నూచింపబడిన రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము ఉత్తర బూటక మని పర్రాగారితో ఏకభవించుచున్నాడ ననిరి. శాస్త్రి గారు భారతీయులతోల్లలను తృప్తిపరచిన కాంగ్రెసు పక్షమువారిని మనప్రక్కకు దిప్పుకొనగల మనువాదముతో ఏక భవించుచున్నాడ ననిరి. (రూటరు)

బీగంపా నవాజుగారి నభినందించుట

(రూటరు ప్రత్యేకతంతి కాపీరైలు)

లండన్, నవంబరు 20:—బీగంపా నవాజు గారు యువన్యాసమును ముగించి కూర్చున్నపుడు అందఱు ఆమెను కొనియాడి నభినందించిరి. మద్దినాల్లు, ఔమ్మగార్లు అభినందన లేఖల నంపిరి. రాంసేగరు తన యువన్యాసముననే ఆమె నభినందించిరి.

కన్సిట్ట్యూషనలు ప్రకృతుకమిటీ (రాజ్యాంగ నిర్మాణోప సంఘము)

సంస్థానాధీశ్వరుల ప్రతినిధుల పేర్లు

లండన్, నవంబరు 20:—1 పాటి గాలి యువరాజు, 2 భోపాల్ నవాబు, 3 బీకన్ పూర్ నవాబు, 4 ఆలూరు నవాబు, 5 కల్కత్తా నవాబు, 6 సర్ అక్బరు హైదర్, 7 సర్ మీర్జా యస్సాయిలు, 8 దివానాబాదరు వి. జి. కృష్ణమ చారి, 9 సర్ మాచాభాయి మెహత, 10 సర్ ప్రభాకర్ పట్టనగార్లు.

బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులు

1. సర్ శేజుబాదర్ పర్రా, 2. సర్ వి. కె. లూయిస్, 3. టి. బాబుబహదర్ మోచెర్ల, 4. రామకృష్ణాపురం తులు 4. సర్ పి. పి. రామస్వామయ్య, 5. సర్ జి. ఎ. ఎ. 6. మాలాళా మహమ్మదాలీ, 7. డా|| వ. పి. ఆహుదు ఖాన్, 8. సర్ సుమారుమహ్మద్, 9. ఫజల్ హక్, 10. ఎం. ఆర్. జుల కరు, 11. డాక్టరు మాంజీ, 12. సర్దారు ఉజ్జలినో, 13. గార్విజుజోను, 14. సర్. పి. పి. పాట్రో, 15. అంబేద్కరు, 16. సర్ భూపేంద్రనాథసామెతగార్లు.

బ్రిటిషు ప్రతినిధులు

1. కెడ్డెపుతులెరు, 2. కాంకే ప్రభువు, 3. పీలుప్రభువు, 4. జట్లండు ప్రభువు, 5. రీడింగు ప్రభువు, 6. లాథి. తు ప్రభువుగార్లు.

ఈ 32 మందియును కన్సిట్ట్యూషనల ప్రకృతుకమిటీ సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. అల్పసంఖ్యాకుల ప్రతినిధులను మరీకొందరిని చేర్చుకొనుటకును సలహానియ్య గోయట్టి సర్ మల్కం హైదర్ లీగారు మున్నగు ప్రవీణుల సహాను వినుటకునుగూడ వీరి కధికార వియ్యబడెను. (నీయన్యసు)

బ్రిటిషు కార్తక ప్రభుత్వమువై నభిశంసన తీర్మానము

త్వరలోనే ప్రతిపాదించబడునని కన్సర్వేటివ్

పక్షనాయకులు చెలుపుట

లండన్, నవంబరు 20:—సామ్రాజ్య వాణిజ్యమును విస్తరింపజేయుటకు తగిన మార్గములను సూచించనంతలకును, అధినివేశ రాజ్యముల సహాయపూర్వకముగ సూచనలను పరిశీలింప విరాకరించినందులకును ప్రభుత్వము వై నే నభిశంసన తీర్మానమును కామన్సుస్ ధలో త్వరలోనే ప్రతిపాదించునన్నారమని కన్సర్వేటివ్ నాయకులు అధికారులకు దెలిపియున్నారు. (రూటరు)

కన్సర్వేటివ్ పక్షమువారి ప్రకాశిక

ఈగ్నీ, నవంబరు 20:—ప్రస్తుత పరిస్థితుల నెదుర్కొనుటకు కన్సర్వేటివ్ పక్షమువారి యభిప్రాయము ప్రకారము మూడుమార్గములు గలవని, కన్సర్వేటివ్ పక్షాధ్యక్షులకు నెవిట్ చేంబర్లెడ్ గారు :న్నయొకపాటు నుపన్యసించుచు బలిగిరి. అవి యెవ్వియన, 1) పన్నులకు తగ్గించుట (ఇంట్రింపమయననిన, ప్రభుత్వస్వయమును తగ్గింపవలెను.) 2) దేశీయము వర్తకమునకు సురక్షణయొసంగుట 3) అధినివేశ రాజ్యములతో వర్తకపు టొడంబడికలను గావించి సామ్రాజ్యవాణిజ్యము నభివృద్ధిపరచుట. కాపాడు విధానము కన్నకు ధైర్యమై ట్టియూ, త్వరితమై ట్టియూ నగు విధాన మునసరము. కాస్త్రయ్యుక్తమైనట్టి యూ, బాగ్రత్తగా పద్దబడినట్టియూను దిగుమతి, ఎగుమతివచ్చులను నిర్ణయించుటకు కొంతకాలము పట్టుననుట నిజమేమయినను, దేశీయసామగ్రిలకు సురక్షణ యొసంగుటకు తోత్కాలిక మకు పన్నులను కొన్నింటిని యనతికాలమునందే విధించుట సాధ్యమే. అట్లుజేసిన, యజమానులయొంకును, కార్మికులయందును గూడ విశ్వాసము కరల నెలకొంగలదు. ఈ తోత్కాలికపు పన్నులు విధింపబడుచుండగ నే యీసంసర్పము పూర్తిగ బా శీలింది నిర్ణయములకు రా వీలుగల్గును. (జి. అ. నై.)

రాండుటేలియన్ల రేపుదయము 10-30 మినుతులకు మాట్లాడవలసినవారి పేర్లన్నిటిని జేర్చుకను సంప్రదింపులు ఆపుజేసిరి. ఇంకను అయిదుగురు మాట్లాడుటకే నీయన్యసుగ

హైలెండ్ హోమ్ స్టీమురువిపత్తు

మరికొన్ని వివరములు

తేదీ, నవంబరు 20:—హైలెండ్ హోమ్ స్టీమురువిపత్తు మొదలైనది మొదటిగా హైలెండ్ హోమ్ నందు ప్రధానముగా, పరిశ్రమలు, పరిశ్రమలు రక్షింపబడినవి. వీరిలో నధిక సంఖ్యకు లిఫ్టును నిర్మించుటకు దున్నారు. వీరికివలన చాల చిక్కుగలిగినది, దొడ్డిగలభాయలు జరుగలేదని యా. దొడ్డిగలమెరికాను వలసభోవుచుండిన ప్రధానములు (అధిక సంఖ్యకులు) ప్రాణం రక్షించుటకై పడవలలో యెక్కుడుగ గడచిరి. తేదీ తీరునకు బంపివేయబడి రనియు చార్జలు దెలుపుచున్నవి. మొత్తము ప్రధానములు 874 గురుండిరి. పనివాండ్రలో కొందరు సామగ్రిలను దక్కించుటకై యిరుగు నొకయం దున్నారు.

హైలెండ్ హోమ్ జాలరీవాండ్ర ప్రశంసనీయ మగు సహాయము

ప్రాణసంరక్షక నౌకలను తేనుముగ తీరమునకు గొని పోయిన నౌకలను వైద్యవాండ్లు వెళ్ళుచున్న పొగడను గాంచుచున్నారు. ఇతరవిధములనూ, యాప్రాంతమునందు నివసించుచున్నవారు సహాయము నొసరించిరి. (లి. ఆ. వై.)

సిలోన్ ఆదాయపు పన్ను చట్టము

కామన్వెల్త్ ప్రశ్న

లండన్, నవంబరు 19:—సిలోన్ (లండన్) స్టీమురువిపత్తు నివసించు నౌకల యజమానలను, చార్జర్లను వర్తించు సిలోన్ ఆదాయపు పన్ను చట్టమునుబట్టి విజ్ఞాపనములు తీసుకు తీరయిచున్నది. కామన్వెల్త్ ప్రశ్నలను జవాబిసంకుచు స్టీమురువిపత్తు. ఈ విజ్ఞాపనములు సిలోన్ గవర్నరునకు బంపబడెను. వారి జవాబు వచ్చువరకు తాము రాయబారలకు దగ్గర మొనగవలెను. పిమ్మట సంతోషపూర్వకముగ దగ్గర మొనగవలెను.

సిలోన్ వాసనభయందలి అధికారసభ్యుల వోటింగుబలము తగ్గించుటకు కాసమయ గానీయు గవర్నర్, వార్షిక, చట్టమున కనుకూలముగ వోటువేయవలయు నొకవర్సయగుచు దిద్దడరని కమిషన్ డెక్లరేగారు వాదించి యున్నట్లు తమకు తెలిసి యుండు లేదని స్టీమురువిపత్తు (రూటరు.)

“డిబ్—X”

విరహాయముగ సమాధమునకు దిగుట

బోర్లో, నవంబరు 20:—నవంబరు 20 న సమీపమున బిల్లును, హైలెండ్ హోమ్ ప్రశ్నలను “డిబ్—X” సమాధమునకు దిద్దడరని కమిషన్ డెక్లరేగారు వాదించి యున్నట్లు తమకు తెలిసి యుండు లేదని స్టీమురువిపత్తు (రూటరు.)

వైదరలు కమిటీ

వ్యవహార నిర్వాహక సంఘసూచనలు

18 తేదీని తంజిలో తెలిపిన ప్రకారము వైదరలు సంబంధముల సంఘమును నియమించుటలెనియు వీరు వైదరలు ప్రభుత్వసంఘము నాలలోంచి బిటిషు ఇండియాను సంస్థానముల కందవలసిన సంబంధములను నిర్ణయించి బిటిషు ఇండియా, సంస్థానములను కేంద్రప్రభుత్వమునకుండవలసిన సంబంధములను బిటిషు కేంద్రప్రభుత్వము కాసనసభ్యులకు బాధ్యతను వహించుటకు ఆలోచించి అనంతరంబున ప్రధానతత్వములను నిర్ణయించుటలెనియు. నేడు రౌండుటేబుల్ సభలో మాట్లాడలేదు. (రూటరు.)

చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షువదవి

(స్వకీయవిలేఖరి)

చిత్తూరు, నవంబరు 21:—ఇంతకుపూర్వము చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు నుండిన గా. డి. బి. బొల్లిని ముని న్యాయవాదులుగాను చెప్పుకుంటున్న ప్రభుత్వ ప్రధానా మాత్రులగు నియమించుటలెనియు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షువదవి యాదాతలెనియు. తేదీ నాయుడుగా రు జీనామాను ప. విరగిరాడ ప్రతి మిక్కిలి దీర్ఘకాల రాజీనామా యీ మాసాంతములో తగ్గవు నుండిరి. కా. డి. బి. నవంబరులో యెన్నికలు జరుగుననియు రలు నిర్ణయము నామోదించెను. రఘునాథరెడ్డిగారే పోటీలేక చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు నియమించబడుచున్నది.

వాతావరణస్థితి

1930 సం॥ నవంబరు నెల 21-వ తేదీ శుక్రవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత, అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత, గరిష్ఠ వర్షపాతము, తేలికపాటి వర్షపాతము, మొత్తము. Rows include గోపాలపూర్, విశాఖపట్టణము, కాకినాడ, మచిలీపట్టణము, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురము, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, చెన్నూరు, నేలమ, కొయంబుత్తూరు, తిరుచనాపల్లి, నాగపట్టణము, మధుర, పాంబుర్, పొలంకోట, తిరుశేంద్రము, కొచ్చిన్, కాకినాడు, నంద్యాల, పొంగళూరు, మేల్ కార, కొడైకనల్, మామూర్.

సర్కారులు:—ఆకాశమున మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. వేడిమి అక్కడక్కడ పాల్పించెను. డక్కనులో పలుచని మేఘములు. బళ్లారి కన్నులంబు అర్ధాంత తక్కువ. మదరాసు 1.1 ఇంచు. నెల్లూరులో వేడిమి 4 డి ముమూలకన్న యెక్కువ.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్య, అసెంబ్లీ వాతావరణావ్రుత్తు.

* * * * *

వర్షపాతము

పూనా, నవంబరు 21:—తూర్పుబంగాళమువద్ద నిన్ను నేర్పిన వాయుగుంఢము గుండుచున్నది బర్మా ఉత్తరమున తూర్పుబంగాళమున యెక్కువ వర్షించెను. మదరాసు దక్షిణమున కొంచెము కరిసెను. కొల: అక్కలు 4, కైత్వ 1 1/2, మిల్లు మైమా 1 1/2, భామానుమతిన 1 1/2, చిరపుంజరి, చిటగాంగు కాక్కు బజారు 8, బారిసాలు 2, సిల్పరు మైమునంగు స్టీల్ టాంగు 1 1/2 గానాతి 1, శివసాగరు, నారాయణగజి 3 1/2, దిలుగర, తేజపుర 1 1/2, మదరాసు, కొచ్చిన్ 1, మధు 1 1/2 పాలాకోట నాగపట్టణం 1 1/2 అంగుళములు. దక్షిణ మదరాసులో వర్షము వ్యాపించెను. (ఆ. వై.)

ఆఫీడిలసభ

పిషావరలో పికెటింగు జరగలేదు

పిషావరు, నవంబరు 19:—ఆఫీడిలసభ జామూరులో నిన్ను నుడ జరిగినది. ఏమియు విశేషముగ తీర్మానింపబడలేదు. విశేషసానమునకు అల్లరి అణిపోయినది. రుండురులు తమ రైతులు తుపాకులను యిచ్చివేసిరి.

నేడు పిషావరులో పికెటింగు జరగలేదు. రాజ్యద్రోహమునకై 18 నెలల శిక్ష: విధింపబడిన అబ్దుల్లాఖాను ఖంజుగారు నెవన్సుకోర్టులో అపిలుచేయుటచే విడుదల చేయబడిరి. (ఆ. వై.)

నూరటు, నవంబరు 20:—బొంబాయిరాష్ట్ర విద్యార్థి సభ నూరటులో 22, 23 తేదీలందు జరగవలసినది. అధ్యక్షులగు జయరామదాసు దొలతరామగారు అరెస్టు చేయబడినందున 29, 30 తేదీలకు వాయిదా వేయబడెను. (శ్రీ వై.)

న్యూజిలండు ప్రజల స్థితిగతులు

శ్రీమతి రాబర్టుస్ గారి ఉపన్యాసము

చెన్నైలో ఆంధ్రముహూర్తవారి యజమాన్యమున నిన్ను తి సాయంత్రము సభాభవనమున శ్రీమతి రాబర్టుస్ గారి ఉపన్యాసము సభాభవనమున శ్రీమతి రాబర్టుస్ గారి ఉపన్యాసము సభాభవనమున శ్రీమతి రాబర్టుస్ గారి ఉపన్యాసము

ఉపన్యాసము

శ్రీమతి రాబర్టుస్ గారి ఉపన్యాసము ప్రారంభించుచు న్యూజిలండు దేశము నూనెల చదరపు మైళ్ల విస్తీర్ణముగల దేశమనియు, దేశమునందు కొండలా, అడవులు అధికముగ గలవనియు, దేశముయొక్క ప్రధానముగ సంపద శతద్రవ్యములు, మేకులు, గొడ్డెలు మొదలైన వానివలన కలుగుచున్నదనియు, ఆ దేశమున ప్రజల సగటు ఆదాయము తలకుక్కుంటికి మాసమునకు రు 40 లనియు, 90 సం॥ క్రితము నుండి దేశమునందు ప్రజలదేశమునకు వలసవెల్లినపుడు ప్రజలకు విద్యగాని, ధనధాన్యములుగాని లేక చాల కష్టపరిస్థితుల నుండిరనియు, కాని కేవలము కాయకష్టమువలనను, కష్ట సహనముచేతను ప్రజలు గర్భ దారిద్ర్యమునుండి నేటి పాఖ్యాతికి రాబారిననియు, తమ దేశమునందు సాంఘిక, కులభేదము లేవట్లు లేవనియు, 65 సం॥ లకు పైబడిన వయస్కుల వృద్ధులకు ప్రభుత్వమే పింషల నిచ్చి పోషించుననియు, ప్రభుత్వమే బాలబాలికల కందరకు పాఠశాలలు కట్టి ఉచితముగ విద్యగొల్పుననియు, నేడును కలిండ్లులు తమ సంతానమును పోషింపలేనిచో ప్రభుత్వమే అట్టి శిశువులను పెంచి విద్యాబుద్ధుల గావించి, పోషించి పెద్దవారిని చేసి, జీవనభారమును మోయుట కర్హులగుచేసి వదలవలసియు, న్యూజిలండు దేశమునందు బాలబాలికలు కై శిష్యునుండియే మంచి సాంఘిక సురక్షదలను, కట్టుబాటుల నలవరచుకొందురనియు, తరువాతి కాలంలో కలిసి విండులు, సంచారములు గావించుకొనుచు వదుగురతో మెలగ నేర్చుకొనెదరనియు, విద్యయొక్క ఆరోగ్య సంరక్షణభారమును ప్రభుత్వమే వహించుననియు, బాలబాలికలు ఆడుకొనుటకును, దేహపరిశ్రమకును చక్కని వస్త్రము లేర్పరచబడియుండుననియు, పాఠశాలలందు చదివేవారికి దేహ ఆరోగ్యము, పరిశుభ్రత మొదలయినవి నేర్పరచబడుననియు తెలిపిరి.

న్యూజిలండు దేశమున ప్రజలసగటుజీవితము 66. హిందూదేశమున 24 సం॥లు. బాలురు, బాలికలు వారివృద్ధులను సహాయముగా విద్య నభ్యసించవచ్చును. ఇదియొక సుమగ్గు ఆదేశమున ఉదయించియుండలేదు. బాలికలు ప్రత్యేకముగ వంట, చేతివనలు, గృహసంబంధములైన విధులు, శిశుసంరక్షణము మొదలైనవానిని నేర్చుకొందురు. బాలబాలికలు ఏదైనా చిన్న చిన్న పనులు చేసి ధనమును నేకరించియు వస్త్రములను వసులు చేసియు బిడపిల్లలకు దానముచేయుదురు. 16 సం॥ ప్రాయము వచ్చువరకును బాలికలు వివాహమును ప్రసక్తియే తలపెట్టరు. జీవనములో ముందుగానే ప్రశంసించినవారు సామాన్యముగ 20 మొదలు 25 సం॥ల లోపున వివాహితులయ్యెదరు. వివాహితులగువారు తమగృహమును ముందుగా తామే నిర్మయకొందురు.

గృహస్థ ధర్మములను చక్కగా నెరిగినవారై, గృహనిర్వహణబాధ్యత నంతయు మోయుటకు తగిన అర్హతగలవారై యుండురు. న్యూజిలండు దేశమున శిశుసంరక్షణోద్యమ ముక్కుత్వము నుగ వనిజేయుటంబట్టియే ప్రపంచములో నంతటను ఆదేశమున శిశుమరణసంఖ్య తక్కువైయున్నది. బిడ్డలకు నిర్దిష్ట సమయములందు మాతమే ఆహార మొసంగెదము. అందుచే వారి యారోగ్యము బాగుగ సంరక్షింపబడును. శ్రీమత్ కబ్బులలో పనిలేదు. ఇప్పుడిప్పుడు ప్రతిపట్టణమునందును, గ్రామసీమలందును శ్రీ సహజములు అధికముగ నేర్పాటు చేయబడుచున్నవి. వికలాంగులకు ప్రభుత్వమువారు సర్వాంగసౌకర్యమును చిత్తూరుయందు నేర్పరచి యున్నారు. పుర శ్రీ లీ వికలాంగులకేక విధముల ఊడిగలు లాసరించి తోడ్చుచుండురు. న్యూజిలండు దేశము అదియందు మిక్కిలి కారీద్రుణితియందుండెను. 80 లేక నలుబది సంవత్సరములలో దేశము శిశుసంరక్షణ మైభాగ్య భోగ్యములతో నలరారుచున్నది అని తెలిపిరి.

శ్రీ సురేంద్రనాథ ఆర్యగారు అధ్యక్షులు, ఉపన్యాసకులకును వందనము లర్పించిన పిదప సభ ముగింపబడెను.

ఒక కుక్క-నుగూడ జప్తు చేయుట

గుజరాతులో ధుంధాకువ సత్యాగ్రహోద్యమమును వశపరుచుకొనుట

బోర్నడు, నవంబరు 17:—ఒక పోలీసు ఆఫీసరు ధుంధాకువాకు వెల్లి అచటి సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమును సోదాచేసెను. అచటనున్న కొన్ని బిందెలు గిన్నెలు మున్నగువానిని ఒకకక్క-నుగూడ జప్తుచేసి తన మోటారుకారుల నుంచెనుగాని ఆ కక్క-నుమికి పారిపోయినది. (బొంబాయి క్రానికలు)

వ్యాంగ్రామ క్రికెట్ - క్రికెట్టు

అఖిలభారత క్రికెట్ పోటీలు

ధర్మ, నవంబరు 14:— అఖిలభారత క్రికెట్ పోటీయొక్క రెండవ సెమిఫైనల్ పోటీయందు సింధు క్రికెట్ జట్టు ఢిల్లీ క్రికెట్ జట్టును ఓడించెను. వెజ్ కటికోజాన సింధుజట్టు 6 నుండి 404 పరువులు చేసెను. ఢిల్లీ జట్టు 100 పరువులు చేసెను. సింధు జట్టు తమ ఇన్నింగసు మూడోనె, ఢిల్లీ జట్టు ఆరు బంకు అనుమతియు సంపాదించిరి. ఢిల్లీ జట్టు ఆటగాండ్ల చాల శ్రమపడి ఆడిరి. సింధుజట్టు ఆటగాండ్ల గావించిన పోలింగును ఎదిరించుటకు వీరు శతవరకు ఆసన రిత జూపిరి. సింధుజట్టుకు సంబంధించిన హైదరు అలీ ఈ ఆత్మదృఢతగా బాలు జేసిరి. ఢిల్లీ జట్టువారు మొదటి ఇన్నింగసునందు 180 పరువులు, రెండవ ఇన్నింగసునందు 89 పరువులును మాత్రమే చేయుటచే వీరు ఇన్నింగసునందు అపజయము గాంచిరి.

సింధు క్రికెట్ జట్టు ఈపోటీయందు విజయము గాంచుటచే అఖిలభారతీయులను ఆనందము అర్పిత గాంచినది.

* * * * *

వింబిల్డన్ లాన్ టెన్నిసు పంచెములు

వింబిల్డ్ టెన్నిసు పంచెములు రాజ్ పు జూను 22-వ తేదీన ప్రారంభింపబడి, ఒకపక్షము దినములవరకు జరుపబడును.

* * * * *

అఖిలభారత హాకీపంచెములు

బొంబాయి కస్టమ్స్ జట్టు విజయము

గ్వాలియరు, నవంబరు 19:— అఖిలభారత హాకీ పంచెముల పందర్బాసున ఢిల్లీ బొంబాయి కస్టమ్స్ జట్టుకును, గ్వాలియరు సర్దారుల పాఠశాల జట్టుకును జరిగిన పోటీయందు బొంబాయి కస్టమ్స్ జట్టు, 12 గోలులతో గ్వాలియరు సర్దారుల పాఠశాల జట్టును ఓడించిరి. గ్వాలియరు జట్టు ఒకగోలైన వేయబాలకపోయిరి.

* * * * *

మీరట్ కాలేజీ జట్టు విజయము

మరల, రెండవరోజున హైదరాబాదునుండి మీరట్ కాలేజీ జట్టుకును, మొర్రిన్ క్లబ్ జట్టుకును జరిగిన హాకీపోటీయందు, మీరట్ కాలేజీ జట్టు విజయము గాంచిరి. వీరు రెండంగోలులు చేసిరి, మొర్రిన్ క్లబ్ జట్టు ఒకగోలైనను చేయలేదు.

హుస్సేన్ పూర్ హిందువుని హత్య

హిందూమహమ్మదీయకలహమునకు ఉత్తరకృత్యము
కోర్కొంగ్, నవంబరు 20:— హుస్సేన్ పూర్ నుండి ధూళిమకు హత్యవార్త వచ్చినది. కలహంద్రయను హిందువు హుస్సేన్ పూర్ బజారునుండి నవంబరు 18వ తేదీ సాయంత్రము గృహమునకు వచ్చుచుండగా కొందరు దుండగిడచే అడ్డగింపబడి హత్య గావించబడెను. కొంతకాలముక్రింద జరిగిన హిందూమహమ్మదీయ అల్లరులలో కష్టపట్టములకు పాలైన వారిలో వీరొకరు, ఒక దోపుకేసులో ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షిగా నుండి అందరు ముద్దాయిలను శిక్షాపాత్రుల గావించెను. నిన్న ప్రత్యేక ప్రేజిడెంటీ కోర్టులో మరియొక దోపుకేసు నందు సాక్షిమహమ్మదీయవలసినవాడు తనమృతికి పూర్వ మిచ్చిన వాక్యాలులో ఒకముద్దాయియొక్క తమ్ముడే హంతకుడని చెప్పిపట్టు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ప్రభుత్వోద్యోగులు గాంధీ టోపిని పెట్టుకొనగూడదను ఆర్డరు

కెయిరా కలెక్టరుకచేరిలో ఆర్డరు గుమాస్తాలు రాజీనామా నివృత్తు
ఉమరెడు, నవంబరు 16:— కేరళా లక్ష్మీదాసుల లాట్, మనీలాలు దేవశంకరపాండాగార్ రిడ్లరును కెయిరా కలెక్టరుకచేరిలో గుమాస్తాలుగా నుండిరి. వీరిద్దరును చిరకాలమునుండి గాంధీ టోపిలను ధరించుచుండిరి. వీరికి పై ఉద్యోగియగు అనంద మాప్తుతాదారు నిన్న 15 వ తేదీన వీరితో ఇటువైవి విారు గాంధీ టోపిలను పెట్టుకొనగూడదని చెప్పెను. అంతట వారు ఢిల్లీ కలెక్టరుకు రాజీనామా ఉత్తరములను పంపిరి. (ప్రే. ప్రె. జర్నలు)

మదరాసు సోషల్ క్లబ్బువారు మంత్రులకును శాసనసభాధ్యక్షులకును విడు. గావించిరి. ఎ) మనుండి కుడి) మంత్రులు డి|| బి|| మునిస్వామినాయుడుగారు, ఎస్. కుమారస్వామిరెడ్డిగారు, పి. టి. రాజనుగారు, గౌ|| బి. రామచంద్రారెడ్డిగారును విం దారగించుట. (పి. ఎస్. ఎ.)

మంత్రులకు సన్మానము

సెట్టిబలిజ విద్యార్థినంఘమువారి ఆతిథ్యము
మదరాసు, నవంబరు 21:— చెన్నై ప్రభుత్వమంత్రుల డి|| బి|| బి. మునుస్వామినాయుడు, పి. టి. రాజు, డి. బి. ఎస్ కుమారస్వామిరెడ్డిగారు నిన్న సాయంత్రము, చెన్నై ప్రభుత్వ సెట్టిబలిజ విద్యార్థులచే సాహస్యనింపబడి గౌరవింపబడిరి. సెట్టిబలిజ విద్యార్థులందుకొరకుగాను, లాకలాళాయందు తమ ఆతిథ్యాలకు అల్పాచారముల విందు చేర్చరచి, అభినందన ప్రత్యును గూడ సమర్పించిరి. చెన్నై ప్రభుత్వ లామెంబరును డి|| బి|| సర్ ఎం. కృష్ణస్వామయ్యగారి సందర్శనమున వ్యవస్థల నహించిరి, చాలమంది విద్యార్థులును, కొందరు సామిసేపెడు సభ్యులును గూడ హాజరై ఇందు పాల్గొనిరి.
ఫలహారము లైసపిదప, ఆతిథ్యములలో నొకరు ముగ్గురు మంత్రులను, వారొకరినొకరు సభ్యులను పరీచయమునర్చి, సన్మానప్రత్యును సమర్పించిరి. సదరు సన్మానప్రత్యునందు, సెట్టిబలిజ కలమువారు ప్రస్తుతము ఆర్థిక, సాంఘిక, రాజకీయ విషయములయందు ఇతర వర్తమానవారికి చాల వెకబడియున్న విషయమును వివరించి, వారి యభ్యున్నతికి తోడ్పడవలెనని మంత్రుల ప్రార్థించిరి.
గౌ|| పి. టి. రాజు, డి|| బి|| కుమారస్వామి రెడ్డిగారు తమ కొనర్పబడిన గౌరవమునకు కృతజ్ఞతను తెలుపుచు, సముచిత మనువిధమున ప్రసంగించిరి.

డి|| బి|| బి. మునుస్వామినాయుడుగారు సెట్టిబలిజ సంఘమువారు ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంఘికవిద్యావిషయములయందు వెనుకబడియుండిరిని వినినందునకు సుతాపమును తెలుపుచు, అభివృద్ధియనునది చాలవరకు స్వయంకృషిచేసిననే ఆధారపడి యుండు ననియు, సెట్టిబలిజ యువములు, తమ సంఘము సభివృద్ధికి దెచ్చుటకు తీవ్రముగ ప్రయత్నింపవలసియున్న దనియు ముగిసిరి.

జి. శ్రీరాములు ఎం. ఎల్. సి. గారు తరువాత మాటలాడుచు, ప్రభుత్వోద్యోగ కాళులందు అందు ముఖ్యముగా రిజిస్ట్రేషను కాఖయందు, సెట్టిబలిజకులకు ప్రాతినిధ్య మొనగవలెనని గోరుచు ప్రస్తుత ముద్యోగముల విషయమున తమ సంఘమునకు చాల అశ్వాసము జరుగుచున్నదనివదిరి. ఇట్టివల గావించబడిన లోకలుబోధుల చట్టమునల సామిసేపెడులు తొలగింపబడవలయు, ఇది తమ కులకులకు చాల ఇబ్బంది యనియు ఎన్నికలలో తమ కులములు నెగ్గకాలనియు నుడువుచు, తమ కులములకు కొన్నిస్థానముల ప్రత్యేకించుటకు గాన శాసనమును సవరింపవలెనని గోరిరి.

డి|| బి|| కృష్ణస్వామయ్యగారు సభను ముగించుచు, ఆతిథ్యముల సభిసందించిరి.

పైడి జెయిలు సేవ పింఛను కోరుట

కలకత్తాలో మదనగోపాలను దొంగకు 2 ఏండ్లు కఠిన శిక్ష విధింపబడెను. ఈతడు యిదివరకు 18 సార్లు శిక్షింపబడి 26 సంవత్సరములు జెయిలులో గడపెను. నాలుగేండ్లు శిక్ష విధించినచో 30 ఏండ్లు పూర్తియగును. ప్రభుత్వమువారి ఇద్ద జెయిలుసేవకై పింఛనుకోరి ముఖ్యమంత్రికు దురని ఆతడు మేజిస్ట్రేటుగారిని కోరెను. 2 ఏండ్లు తప్పిచెందలేదు.

వార్తలు, విశేషములు

1922 వ సంవత్సరములో లాడుడు జార్జి మంత్రులవర్గము నుండి ఎడ్వైక్ మాంటేరూగారు కేవలము నిబంధనలకు సంబంధించిన కారణములచే తరిమివేయబడిరిని, 'డెయిలీ పోలార్' పత్రికలో నొక విలేఖరి వారినిగూర్చి వ్రాయుచు, చురుకులతో జ్ఞాపకముచేయుచున్నాడు. ఆసలు కారణమేమన, కస్టమ్స్ డివిజన్ పక్షమువారిని సమాధానపరచువలయుననెడి యాత్మకయ్యై ఇండియా సంస్కరణముల సృష్టించినందులకును, మృత్యువనం భవములకు పిమ్మట డెయిల్ నేజానిని శిక్షించినందులకును కస్టమ్స్ డివిజన్ మాంటేరూగారిని ద్వేషించుచుండిరి. వారిచే బలవంతముగ రాజీనామా యిచ్చింపబడెనన్న వార్త కామస్సు సంభూత ప్రకటింపబడినపుడు టోరీలు (కస్టమ్స్ డివిజన్) ప్రదర్శించియుండిన మోటుతెనుపు ఖులాసాను బోలిన దృశ్యమును తాము మరెచ్చలను గాంచలేదనియు నుడువడవనని యా విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. మాంటేరూగారు తమ నియోజకవర్గమునందు పవ్వగింపుచు, లాడుడ్ జార్జిగారికి ప్రత్యుత్తరము నొసగి యుండిరి. మరికొన్ని నెలలు గడవినపిమ్మట టోరీలు ప్రధానమంత్రి కుత్తుకనేపట్టుకొనిరి. నీనాతి నీవనుకు బలియే (అనగా మాంటేరూగారిని బలియొసంగుట) కేవలము వృథాగా జరిగి మించెను

* * * * *
'మాంచెట్టరు గార్జియో' పత్రికయొక్క మాస్కోవిలేఖరి యాపత్రిక కిటుల వ్రాసెను:— నిరద్యోగుల కిదివర కొసంగబడుచుండిన ధన సహాయమును రద్దుపరచుచు సోవియట్ (రష్య) ప్రభుత్వమువారు అక్టోబరునెల 10 వ తేదీనాడు గావించియుండిన యుత్తరము 'ఆర్థికశీలము' యను పత్రిక విమర్శించుచు, నిరద్యోగమును మాయమొనరించుటయే సోవియట్ ప్రభుత్వము సాధింపగలిగిన మహావిషయములలో నొకటి యని తెలుపుచున్నది. ప్రపంచమునందలి మరే దేశమునందును నిరద్యోగ పరులకు ఈవిధమున పూర్తిగ పరిష్కారించబడి యుండలేదు. ధనసహాయము నెలిపివేయుటవలన మిగిలిన సామ్యు, నిష్ఠులయకాని కార్మికుల శిక్షయొక వ్యాపారమునకు తగినవారినిగ జేయుటకు వినియోగింపబడును.

* * * * *
బ్రిటిషు ఆపెరా డొర్నాట్లకు ప్రభుత్వమువారు తగుమాత్రము ధనసహాయము గావించెదరని కామస్సుపత్రిలో స్పష్టముగా తెలిపిరి. పోస్టుమార్ట్లకు జనరలుగారికిని, బ్రిటిషు వ్రాడ్ కాపీంగు కార్పొరేషను వారికిని యొడంబడిక కుదురుననియు, తదనుసారముగ నీసంవత్సరమునందు ప్రభుత్వమువారు 5000 పౌన్డులకు ధనసహాయము గావించెదరనియు వారు నూచించిరి. లండనున గరముందును, బహుటిపూరులందును ఆపెరా బ్రాడుకాన్సు జరుగును. పురజలకుడ యీ ప్రయత్నమునకు వలయు ధనసహాయమును కొంతమట్టుకు నొనరింతురు.

* * * * *
దక్షిణాఫ్రికాలో ఇంగ్లాండుయొక్క హోదావిషయమునందుటకు సర్ హెర్బర్ట్ హెన్రీగారు నిరూపించుచున్నాడు. సార్వభౌముని ప్రభుత్వమునందు సర్వజనములు జరుగుట కింకను సెక్యుడం జనకార్యమొనరుటకే వీర్యవర్ధ్యము సామింపబడెను.

* సైమనుకమిషను రిపోర్టు:

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు

II

ప్రభుత్వములలో సైమనుకమిషను రిపోర్టుపట్ల మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు రాసిన యభిప్రాయమును విమర్శించియుంటిమి. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములలో కెల్ల, బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు దెలిపిన యభిప్రాయము ఎక్కువగా విశాలముగ నున్నదని చెప్పవచ్చును. బాంబాయి రాష్ట్రములో స్వరాజ్యోద్యమము ప్రబలముగ నుండుటచే, బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు సైమనుకమిషను రిపోర్టు సూచనలు ప్రజల సమాత్రము తృప్తిపరుపజాల వని ఎంచుకుండుట కుత గాదు. శాసనసభ్యులు గానివారిని రాష్ట్రములలో మంత్రులుగ నియమింపగూడదని, బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు ఖండితముగ దెలిపిరి. గవర్నరు గారి కీయదలచిన అసాధారణాధికారములను బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుచున్నను, కొలది మార్పులను సూచించుచున్నారు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు సైమను కమిషనువారు వర్తింపజేయదలచిన సూత్రములను, కేంద్రప్రభుత్వమునకుగూడ వర్తింపజేయవలయు నని, బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. నియోజకవర్గమును మూడితలుగ పెంచవలయునని, వీరు కోరుచు రాష్ట్రములో రెండవ శాసనసభ యుక్తరేదని తెలిపిరి. కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టగూడదని సైమను కమిషనువారు చేసిన సూచనను వీరు ఆమోదించరయిరి. బాంబాయి ప్రభుత్వము వారి విషయమై తెలిపిన యభిప్రాయము నిట పొందు పరచెదము.

“సైమను కమిషను రిపోర్టునందలి రెండవ అధ్యాయమునందు కేంద్రప్రభుత్వ విధానముగూర్చి గావింపబడిన సూచనలను బాంబాయి ప్రభుత్వము వారామోదింపజాలరు. కేంద్రప్రభుత్వము బలముగ నుండవలయునని, కమిషనువారు దెలుపుచున్నారు. కాని, వీరి సూచన లట్లఫలితమునకు దారి జూపుననుట మిగుల సందేహము. గత పది సంవత్సరములలో కేంద్రప్రభుత్వము బాధ్యత లేకుండ మెలగెను. ప్రజాప్రతినిధులతో నిండిన భారతశాసనసభను కేంద్రప్రభుత్వ మెదుర్కొనవలసి వచ్చెను. ఫలిత మేమయ్యెను? కేంద్రప్రభుత్వము బలముగ నుండుటకు బదులుగ కడు బలహీనమయ్యెను. ... ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులలో హాం డిస్ట్రాక్టు మొలను, శాసనసభకు బాధ్యత వహించెడి మంత్రి

* మొదటివ్యాసము 18 వ తేది పత్రికలో ప్రకటింపబడెను.

కిచ్చుట చాల అపాయకర మనియు, ఇటులనే ఆర్థిక శాఖను ప్రాన్త్యపు జేయుటవలన హిందూ దేశపు ఆర్థిక స్థావరము పట్ల పెట్టుబడిదార్లకు విశ్వాసము తగ్గుచనియు, ఆత్మేపణ జెప్పవచ్చును. కాని, యీ శాఖను బాధ్యత గల మంత్రులకు ఒప్పించుటవలన గలిగెడి అపాయములను పాటింపక సంస్కరణముల మూల ద్వేషమును ఆచరణలో పెట్టుట యవసర మని, బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు భావించుచున్నారు. రాష్ట్రీయములలో లా-ఆర్డరు శాఖను ఆర్థిక శాఖను బాధ్యత గల మంత్రులవశము జేయుటకు, సైమను కమిషనువారు రంగీకరించినను సంగతిని గ్రహింపవలయును. కేంద్రప్రభుత్వమునందలి హాం మెంబరుకన్నన, రాష్ట్రీయములలో లా-ఆర్డరుల బాధ్యత గల ప్రభుత్వసభ్యుడు ఎక్కుడు అపాయముల నెదుర్కొనవలసి యుండును. రాష్ట్రీయములలోని ఆర్థికసభ్యులు నిర్వహింపవలసిన ప్రభుత్వపురాబడి, కేంద్ర ప్రభుత్వమున నిర్వహింపవలసిన రాబడికన్నను తక్కువ గాదు. రాష్ట్రీయములలో శాసనసభలకు బాధ్యత వహించెడి మంత్రుల కెట్టి శాఖలను ఒప్పగింప వీలగునో, భారతశాసనసభకు బాధ్యత వహించెడి మంత్రుల కెట్టి శాఖల ఒప్పగింప వీలులేదనుట అసంగత మగును.”

పై వాక్యముల బట్టి కేంద్రప్రభుత్వమునందలి ముఖ్యశాఖలను కొన్నింటిని శాసనసభకు బాధ్యత వహింపజేయుటకు, బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుచున్నారని విదితము గాగలదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విషయమున బాంబాయి ప్రభుత్వమువారి సూచనల నామోదింపకుండుట శోచనీయము. ఇంపీరియల్ సైన్యమును, హిందూ దేశమున ఆంతరంగిక శాంతిని నిలుపుటకై యువమోగింపవలె నని, సైమను కమిషనువారు గావించిన సూచనను గూడ వీ రంగీకరింపరయిరి. ఇక, బాంబాయి రాష్ట్రమున సైమను కమిషను రిపోర్టుపట్ల ఎట్టి యభిప్రాయము ప్రబలియున్న దనుకొన్నకు, బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు సరియగు జవాబిచ్చిరి. “బాంబాయి రాష్ట్ర మింప్రొద్దు పట్ల ఏకగ్రీవముగ వ్యతిరేకభావము జూపె” నని, బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు స్పష్టపరచిరి. ఈ విషయమై బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు దెలిపిన యాక్రొంది యభిప్రాయమును పరికింపవచ్చును.

“సైమను కమిషను రిపోర్టుపట్ల ప్రాతికూల్యము ఏ కగ్రీవముగ వెలువడెను. రిపోర్టు సూచనలను పూర్తిగ తిరస్కరింపని చోటులలో గూడ అయ్యవి ఆశాభంగకరములనియు, దేశాభివృద్ధికి భంగకరములనియు, వర్ణింపబడెను. మితవాదులు సయితము వీనిపట్ల తీవ్రముగ ఆశాభంగము దెలిపిరి. అతివాదులు, తమ కీ రిపోర్టుతో సంబంధము లేదని దెలిపి, ప్రబల ప్రాతికూల్యము జూపిరి. హిందూ దేశమున కివి అవమానకరములనియు, దేశపరాధీనతను వెంచుట కివి సాధన మగుననియు, చాటిరి. మితవాదులును, రిస్పాన్సీవు సహకార పక్షము వారును, పరిశ్రమమువారును, ఈ సిఫార్సులను నిరసించుటలో కొంచెము తక్కువ తీవ్రతను జూపిరి. పూర్వాచారులగు మహాత్మునియు లయినను అనుకూలురుగ లేరు. బ్రాహ్మణేతర పక్షమువారి తమ ఆశాభంగమును బహిరంగముగ దెలిపిరి... పత్రి

కలు చాడ వైయభిప్రాయమును బోలు అభిప్రాయమునే తెలిపెక. పలుకుబడి తేలిక కొన్నిదప్ప, దేశభాషా ప్రాతికూల్యము, సైమను కమిషను రిపోర్టు సూచనలను, అసంగతము లనియు, ఇక్కాలమునకు బనికిరావనియు, దేశాభివృద్ధికి ప్రతిబంధకము లనియు దెలిపిరి. ఆంగ్లభాషలో ప్రచురింపబడు పత్రికలలో, ఇండియను డెయిలీ మెయిలు, బాంబాయి క్రానికలు పత్రికలు హిందూ దేశమున కివి అవమానకర మని నిరసించినవి. సైము ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక మాత్రము మితాభిప్రాయము దెలిపెను. రాష్ట్రీయములకు సంబంధించిన సూచనలెక్కుడు విశాలముగ నున్నను, కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన సూచనల నెల్లరును నిరసింపకమానరనియు, కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన సూచనలను మార్పుజేయవలసిన యవసరము గలదనియు, రౌండుటేబిలు సమావేశములో ఈ మార్పునుగూర్చి చర్చింపవలె ననియు, సైము పత్రిక సూచించెను.”

సైము ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక ఆంగ్లో-హైందవ పత్రిక యని గ్రహించుచో, ఇట్టి పత్రికగూడ సైమను కమిషను సూచనల నామోదింపజాల దనినచో, బాంబాయి రాష్ట్రమునందు వీని నామోదించువారు యూరపియనులలో గూడ తేరని, స్పష్ట మగుచున్నది. తమ రాష్ట్రములో ప్రబలిన వ్యతిరేకభావమును బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ దెలిపినను, ఇట్టి వ్యతిరేకభావమే అన్ని రాష్ట్రములలోను గలదనుటకు సందియములేదు. హిందూ దేశ మంతయు సైమను కమిషను సూచనలను ఏకగ్రీవముగ నిరాకరించినదియు, స్వరాజ్యమునకు కొరవడు సంస్కరణములను హిందూ దేశము కొరజాలదనియు, ఇంగ్లండు గ్రహించుట మేలు. ఇంకను సైమనుకమిషను రిపోర్టుతో ప్రొద్దుబుచ్చుటవలన, హిందూ దేశమునందు అసంతృప్తి ప్రబలమగుట దప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. మిగిలిన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు దెలిపిన యభిప్రాయములను మరి యొక వ్యాసమున విమర్శించెదము.

రిడింగు ప్రభువుగారు:

రౌండుటేబిలు సమావేశము

హిందూ దేశమును పరిపాలించునపుడు, లా-ఆర్డరులనే ఇష్ట దైవములుగ చాటుచు, వేల కొలది దేశభక్తుల నిర్బంధములకు కారణభూతులయి, రాజప్రతినిధిపదవిని చాలించుకొనిన సిమ్మటగూడ హిందూ దేశాభ్యుదయమునకు అడ్డుదగులుటకై యావచ్చక్తిని వినియోగించుచున్న రిడింగు ప్రభువుగారు రౌండుటేబిలు సమావేశమున గావించిన ప్రసంగము, వీలుప్రభువు ప్రసంగము కన్నను కొంచెము మెరుగుగనున్నను, భారతీయుల కోర్కెలకు విరుద్ధముగ నున్నదని విదితముగాగలదు. ప్రాచ్య దేశముల పరిస్థితులను గుర్తించిన కొలదియు, అయ్యవి త్వరితగతిన మార్పుజెందుచున్నటులు, రిడింగు ప్రభువుగారు కనిపెట్టిరి. ఇటుల కనిపెట్టినను, హిందూ దేశమునకు వెంటనే స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుటకు వీలు లేదని, వీరు భావించుచున్నారు. అధినివేశ స్వాతంత్ర్య మను పదమునకు రిడింగు ప్రభువుగారి యుద్దేశ్యము ప్రకారము స్పష్టార్థము లేదట. దీనిని వీరు దూరాదర్శముగ మాత్రము

భావించుచున్నాడు. దీనిని జేరుటకు మూడు ఎన్నియో ప్రశ్నలను పరిష్కరింపవలయును. అయినను భావితయులవై దయదలచి అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును దూర లక్ష్యముగ సంకీర్ణించుటకు రీడింగు ప్రభువు గారు సమ్మతించిరి. హిందూదేశము విషయమై మూడు బ్రతిమలములవారును ఏకాభిప్రాయము దెలుపవలయు నని, రీడింగు ప్రభువుగారు కోరుచున్నారు. మూడు పక్షములును గలసి దెలిపెడి ఏకాభిప్రాయ మేతరున నుండునో యూహింపవచ్చును.

ఇతరవిషయములలో నెట్టి యభిప్రాయభేదములున్నను, హిందూదేశసమస్యవిషయమై ఏకాభిప్రాయమును తెలుపవలయు నని, లంకను టైముస్ పత్రిక కొంతకాలముక్రింద తెలిపియుండెను. తుదకు రాజప్రతినిధిని నియమించునపుడుగూడ, మూడుపక్షములవారికిని ఇష్టులగువారిని నియమింపవలెగాని, లేబరుపక్షముఖుడే రాజప్రతినిధిగ నుండవలెనని లేబరు ప్రభుత్వమువారు పట్టుదల సూపగూడదని, టైముస్ పత్రిక ఎచ్చరించుచున్నది. హిందూదేశప్రశ్నవిషయమై లేబరులు, లేబరు, కన్సర్వేటివు పక్షములమధ్య ఎంచదగిన యభిప్రాయభేదము కనుపింపకున్నది. అందుచే రీడింగు ప్రభువుగారికోర్కయే తుదకు నెగ్గవచ్చును. ప్రస్తుతసమయమున అధినివేశ రాజ్యములలో హిందూదేశమునకు స్థాన ముండవలయునని కోరుట రిట్రోకోర్కయని, రీడింగు ప్రభువుగారు చాటిరి. లేబరుపక్షమువారు గూడ ఇటులనే పలుకవలయునని, వీరియుద్దేశ్యము గాబోలు. సప్రూగారు గూడ కొన్ని మినహాయింపు లుండవలయు నని చెప్పటచే, తమవాదమునకు వీరు సప్రూగారి పాక్ష్యముల నాధారముగ గైకొనుచున్నారు. సైమను కమిషను రిపోర్టును నిరాకరింపగోరువారు, ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమును, చదువవలె నని, వీరు గోరుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సైమను కమిషను రిపోర్టుతో దాదాపుగ నేకీభవించిండుకు, రీడింగు ప్రభువు గారికి సంతసము గలిగినది.

అందుచే రెంటిని అనుసరించి రాజ్యాంగవిధానము నేర్పరుపవలయు నని, రీడింగు ప్రభువు గారు గోరుచున్నారు. పీలు ప్రభువుగారు గూడ సైమను రిపోర్టునే ఆధారముగ జేసికొనవలయునని తెలిపిరి. అందుచే లేబరులు కన్సర్వేటివు పక్షముల ప్రతినిధులీవిషయమై ఏకీభావము జూపి రని చెప్పవచ్చును. ఇక లేబరుపక్షమువారు రేమని చెప్పెదరో మాక్ష నాల్డు గారి ప్రసంగమునందు వెలువడగలదు. పీలు ప్రభువు గారికి భారతీయ ప్రతినిధులు సరియగు జవా బిచ్చి నటూ, తా మంగీకరించెద మని, మాక్ష నాల్డుగారు చెప్పిరి. ఇది వీరు మనఃస్ఫూర్తిగ చెప్పిన సంగతియో, లేక దీర్ఘప్రసంగములను నిరోధించుటకు చెప్పిన సంగతియో ముందుగాని తెలియదు. పీలు ప్రభువుగారికి భారతీయ ప్రతినిధులు సరియగు జవా బిచ్చి యున్నచో, భారత దేశమునకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే ప్రసాదించుట కర్తవ్యమగును. అంతయుగాని, మధ్యమార్గ ముండజాలదు. సైమను కమిషను రిపోర్టు అంతరించె ననియు, ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము ప్రస్తుతకాలమునకు పనికిరాదనియు, జిన్నాగారు గంభీరముగ చాటిరి. భారతీయులలో నీవిషయమై యెట్టి యభిప్రాయభేద ముండ

జూడ. కాంచుటేమిట సమావేశమునకు వెడలిన కిరీటమునకు లంకను సస్వస్వ గాఢస్థితి యవసరము చాటిరి. నిమ్నజాతుల పరిపథ యగు డాక్టరు అబ్బేదకరుగారుగూడ, తమసంఘమునకు బ్రతిమలవా రొనర్చిన మే లంతగ లేదనియు, తాము గూడ తత్క్షణ అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమునే కోరుచున్నామనియు, తెలిపిరి. హిందూమహమ్మదీయ ప్రతినిధులును ఇటులనే పలికిరి. అందుచే సాంఘిక విభేదములను స్వరాజ్య ప్రదానమున కడ్డుబెట్టుటయు తనము విజయము గాంచలేదని ఎంచవచ్చును. క్రైస్తవ ప్రతినిధి యగు కే. టి. పాలుగారు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే ప్రసాదించవలయు నని కోరిరి. భారతీయులలో నేసంఘమువారును నేపక్షము వారును ఇందుకు ప్రతికూలురు గారని గ్రహింపవచ్చును. ఇట్టిస్థితిలో రీడింగు ప్రభువుగారు రింకను ప్రాతపాటనే పాడుట నిరర్థకము. కాంచుటేమిట సమావేశము హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును నిరాకరించినను, భారతీయులు దానిని స్వప్రయత్న బలముద్వారా త్వరలో బడయకమానరు.

సి-క్లాసు ఖయిదీలు

సి. క్లాసు ఖయిదీల కష్టములను విడుదలయ్యున నిర్బాధితులు వివరించుటచే, యిపుడు అవి ఎక్కువగ బయల్పడుచున్నవి. దేశభక్తివృద్ధి, అహింసా వ్రత మవలంబించి, పాటుపడినవారిని అభిప్రాయ భేదములకై శిక్షించినపుడు, అట్టివారియెడ గౌరవ ముతో మెలగుట యవసర మని, ప్రాజ్ఞు లంగీకరించెడి విషయమే, నాగరిక దేశములు దీయభిప్రాయ మామోదించబడుచునే యున్నది. కాని, హిందూ దేశమునందు భిన్నవైఖరి ప్రబలుట, దేశదుస్థితికి ప్రబలనిదర్శనము. బ్రెయిల్స్ ఫర్డు గారు గూడ సి-క్లాసు ఖయిదీల దుస్థితిని గుర్తించి దానిని బయల్పరచి యున్నారు. తరగతుల విభజనము, మిగుల లోపభూయిష్టముగ నున్నదని వారు దెలిపిరి. రాజకీయ నిర్బంధితుల సందరను ఒక్క-తరగతిలో జేర్చుట యవసరము. రాజకీయ నిర్బంధితుల నెవ్వరో చెప్పవీలు లేదనుట, నిరర్థకము. వీరిసంఖ్య ఎంతయో గూడ, తమకు దెలియదని, కడచిన శాసనసభలో ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి. సి-క్లాసు ఖయిదీల కష్టములు నివారణ చేయబడునని వీరు వాగ్దానము చేయరయిరి. ఖయిదీలకు పచ్చిబియ్యము నిచ్చుటకు సమ్మతింపరయిరి. తుదకు మజ్జిగ నిచ్చు విషయమున గూడ పరిశోధనల సలుపవలె ననిరి. ఇంతియగాక, సి-క్లాసు ఖయిదీలు మనియూర్డరులు పుచ్చుకొన గూడ దను నిషేధము గలదని, నిర్బంధవిముక్తులయినవారు దెలుపుచున్నారు. కారాగృహము నుండి విడుదలయ్యునపిమ్మట, ఇంటికి జేరువరకు రోజుకు నాల్గణాల భత్యము నిచ్చెదరట. పూటకు కనీసము ఆరణాలతోగాని భోజనముచెట్టిని సందర్భములలో, రెండుపూటలను నాల్గణాలతో భుజించుట యసాధ్యమని తెలుపవక్కరలేదు. ఇంకను ఎన్నియో కష్టములు గల వని తెలియుచున్నది. వీనిని తొలగింపక కారాగృహపరిపాలనము సాఫల్యముగ నున్నదని తెలిసినమాత్రాన విశ్వ సింహువారుండరు.

త్రేడుయూనియను సంఘములు

1929-30 సంవత్సరపు బ్రెడుయూనియను సంఘపు రిపోర్టు ప్రకారము దిన్న హ్యాంబ్రూనియను రిజిస్టరయిన బ్రెడుయూనియను సంఘములు ౪౦ డ్రెండు గలవు. ఇవి యయినను సరియైన స్థితిలో లేవని, వివేదిక దెలుపుచున్నది. కాని రిజిస్టరుగాని సంఘములకు గూడ తగుస్థాన మిచ్చినగాని, కాస్మి కులస్థితి యభివృద్ధి గాంచజాలదు. కాట్టకోన్యమ మింకను చెన్నరాజభానియందు వైకవానస్థయగు దుండుటచే, కలిసినియమములను విధించుటవలన ప్రయోజనముండదు. నూతనసంవర్సరమున మరె నాల్గు సంఘములు రిజిస్టరయినటుల, దెలుపబడినది.

బ్రెయిల్స్ ఫర్డు గారికి కలకత్తా మేయరు విందు

భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమముయెడల వారి సానుభూతి కలకత్తా, నవంబరు 19:—“భారతదేశమునందలి పరిస్థితులను నేను విశేషముగా చూచితిని. సమగ్రముగా వింటిని. నేను నాస్వదేశమునకు వెళ్లిన తరువాత యాదేశములోని యనభవములను ఉన్నవియున్నట్లు చెప్పట నావిధియైయున్నది. ఈదేశము నందలి ప్రజలలో నధికసంఖ్యాకులకు గల స్వాతంత్ర్యోచ్ఛా విషయమై గూడ నేను తెలుపగలను అని బ్రెయిల్స్ ఫర్డు గారు కలకత్తా మేయరుగారి యాహ్వానమునకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు నుపస్థాపించిరి.

పత్రికాసంపాదకుల సభ

తరువాత బ్రెయిల్స్ ఫర్డుగారు పత్రికా సంపాదకులను కలిసి యుచ్చటించెను. ఈ సభకు త్రియ్యంతు రామానందభట్టి, కృష్ణమూర్తి, మాలావా అక్రమఖాన్, విజిబర్ రమా నాథ్, జె. సి. గుప్తా, హక్కు సరేన్, డ్రస్సన్, మృదాల కాంతిబోసుగారలు వచ్చి బ్రెన్ ఆర్డీనేస్సు మూలకముగాను, ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనలను యిష్టము వచ్చినట్లు ఆసీదేయట వలనకు భారతదేశమునందలి పత్రికలకు నష్టముగా నంగ దేశము పత్రికలప గలగుచున్న యిబ్బందులను స్పష్టపరిచిరి. ఈవిషయమై బ్రిటిషువారికి తాను తెలియజేసెదనని బ్రెయిల్స్ ఫర్డుగారు చెప్పిరి.

బ్రెయిల్స్ ఫర్డు గారి యితర కార్యక్రమము

బ్రెయిల్స్ ఫర్డుగారు రోజంతయు చాలతీరిక లేక యుండిరి. కార్పొరేషనువారి శిశుత్వ కాలము, మాడో ఉచిత పాఠశాలలను వారు దర్శించిరి. అఖిలభారత బ్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులను గూడ ఆయన కలిసికొని యీ సంత యెడల ఆంగ్ల బ్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ వారి వైఖరిని వారితో వచ్చింది. ఈవాడు మధ్యాహ్నము వారు జనపవార యంత్రాలయపరిసరమును, హాలీయండ్లను దర్శించి నిర్ణాత బోయెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

నారాయణ గారిపై దాడి

నాయనాదిగా తొలగించుటకు పన్నాగము బొంబాయి, నవంబరు 21:— సి. యస్. నారాయణ గారిని హైకోర్టు న్యాయవాదివృత్తినుండి తొలగిస్తోయట కోకపన్నగడ గలదని తెలియుచున్నది. ప్రస్తుతొద్యమయన మూడవసారి శిక్షింపబడి నారాయణగారు నాసిక జైలునుండి కారాగారక్షేత్రము ననుభవించుచున్నారు. తొందరలో ప్రభుత్వ మువారి ప్లీడరు, నారాయణగారి సెంటుమెంట్ తొలగింపకూడదో కోరుచు ఉత్తరవాసగవలెనని హైకోర్టును ప్రార్థించెదరట. నాసిక న్యాయశాలలో నిడి సంచలనము కలిగించినది. (ప్రీ ప్రెస్.)

కుంకుమబొట్టు పెట్టుకొనుటకు శ్రీమంతులకు అనుమతి

బొంబాయి, నవంబరు 20:— కారాగారములందున్న విడువరాండ్రును కుంకుమబొట్టు పెట్టుకొననీయవలసినదిగా బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు జైళ్లకన్నిటికిని ఉత్తరువుపంపి నట్లు ప్రభుత్వప్రచరణ ప్రవర్తకుడు తెలియజేయుచున్నాడు. (ఆ. ప్రెస్.)

3000 మిల్లు కార్చికుల సమై

జీతముల తగ్గింపు ఫలము బొంబాయి, నవంబరు 20:— నాసిక జైలును మిల్లులకు చెందిన 3000 మిల్లు పనివాళ్లును గూడ కార్చికుల గాన జీతములలో తగ్గింపని తెలియుచున్నది. కాని, మిల్లులకు హత్త లిది సరిగాదనుచున్నారు. (ఆ. ప్రెస్, స్పెషల్)

ప్రజావార్తలు

చెన్నై పురిషంకు దీపములు వెలిగించు వేళ
శుభ శనివారము 22వ తేదీని సాయం. 6-9 గం.
ఆదివారము 28వ తేదీని సాయం 6-9 గం

దక్షిణ ఇండియా ప్రెస్సెసంఘము-మదరాసు:-
సంఘముయొక్క కార్యనిర్వహణకు సంబంధించిన సమావేశము
సంఘభవనశాలలో 1930 నవంబరు 28 వ తేదీ ఆదివారము
ఉదయం 8-20 గంటలకు జరుగును. గౌరవకార్యదర్శులు.

మద్రాసు కార్పొరేషను రేడియో సంగీత
కార్యక్రమము
(పరిశోధనకు సాయం, 5-8గం. నుండి 7గం.వరకు)
(తిరువల్లి కే.డి. సముద్రతీరము)

శ్రీ సాయంకాలము శ్రీ వడివేలనాడూరు గార-దక్షిణ
యిండియా సంగీతము (గాత్రము).

చెన్నై పురి సారస్వతపరిషత్తు:-వై పరిషత్తు
సాంవత్సరికత్సవము రాబోవు 28 వ తేదీ ఆదివారము సాయం.
4 గం|| మూలై తాలూకాను ఎదుటనుండు కార్పొరేషను పాఠశాల
యందు జరుపబడును. శ్రీబార్తి జోషగారు బార్-అట్ట
లా ఉపన్యసింపెదరు. లెఫ్టి నెంటు కలనల్ ఏ. డబ్ల్యూ. పాట్ట
గారు యం. సి. అధ్యక్షత వహించెదరు.

టి. టి. వి. హైస్కూలు బాలభటుల ప్రదర్శనము:-
టి. టి. వి. హైస్కూలు బాలభటుల ప్రదర్శనము
రాబోవు 28 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 8-80 గం. చెంబంబూ
క్కము ప్రయాణికుల ససరిగ్గుహమునందు జరుగును. పా.సే
నుగారు బార్-అట్టలా, చెంగలపల్లి జిల్లా కలెక్టరు అధ్యక్షత
వహించుదు.

మైలాపూరు సంగీతసభ:-వై సభ యజమా
న్యమన శ్రీ సాయం. 5 గం. గోపాలనాయకరు పాఠశాల
యందు శ్రీహన్ శ్రీరంగం శతకోపాచార్యులవారు "గజేంద్రమా
తము, అమృతమధనము, లక్ష్మీకళ్యాణము" పాఠికథా కాలక్షే
పమును జరిపెదరు.

మైలాపూరు రసికరంజని సభ:-వైసభ యజ
మాన్యమన శ్రీ సాయం 5 గం మైలాపూరునందు సుందరేశ్వర
మహాలలో శ్రీ టి. పి. కళ్యాణరామశాస్త్రి బి. ఎ. బి.
యల్. గారును, మరీయు, విశ్వం, కుంజ, అను యిరువురు హరి
దాసులును కలిసి "సులోచనోపాఖ్యానము" కాలక్షేపమును
గావించెదరు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ ఉపన్యాసము:-
మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము యజమాన్యమన మద్రాసు కేరీరా
ణి కళాశాలయందు సంగీతలెక్చరరు శ్రీ శ్రీ. పి. సాంబమూ
ర్తి బి. ఎ. బి. యల్. గారు త్యాగరాజస్వామిలవారి గానక
ళావిశేషముహర్షి, యానెల 24, 26, 28, దేశంబకు 1 తేదీలం
దు, 4 ఉపన్యాసము లాసగెదరు.

మద్రాసు స్త్రీల విద్యా విషయక సంఘ సం
స్కార మహాసభ-అఖిల భారత స్త్రీ విద్యా విషయకసం
ఘ సంస్కార మహాసభయొక్క మద్రాసు శాఖయొక్క 5వ
సార్వత్రిక సమావేశము ఎగూర్పు మ్యూజియము తియేటరునందు
నవంబరు 22వ తేదీన ఉదయం 10 గం|| మొదలు సాయంత్రం
5-80 గం|| వరకు జరుగును. తిరువాన్కూరు జూనియరుమహా
రాణిగారు అధ్యక్షత వహించురు.

రాకపోకలు:-వెంకటగిరి మహారాజుగారు శేటి
ఉదయమున కంకటగిరికి వెళ్లిరి.

కె. పి. రామనివాసగారు యం. యల్. సి. నిన్న
రాత్రి కాలికట్టను వెళ్లిరి.

రా|| బి. యెల్లప్పచెట్టియార్ గారు నిన్నరాత్రి నేలము
ను వెళ్లిరి.

ఇ. హెచ్. యం. బసవగారు నిన్నరాత్రి మేటుపాలె
నునకు వెళ్లిరి.

కొంగుంటి రాజుగారు శేటిఉదయమున చెన్నైపురికి
వచ్చిరి.

రాజకీయనిర్బంధితులు

కోదండరామరెడ్డిగారి విడుదల

వేలూరు, నవంబరు 21:- ఉత్తర ఆంధ్రుడు జిల్లా
నాయకునిగ తమిళరాష్ట్ర కాంగ్రెసు ఎర్రింగుకొండ వారిచే
నియమించబడిన శ్రీ ఆకలి అనంతచారిగారు ఎ. గోపాల
య్యంగారితోగూడ యీ పూరు వచ్చి శేడు జైలులో
ఉల్లార న్యాయచారాయణరాజు, నడి పల్లి తిక్కపతిరాజు (ప.
గోదావరి) కట్టిప్రొలు న్యాయకాశరావుగార్లను చూచిరి.
వారందరు కులాసాగానే యున్నారు. ఎం. ఆదివారాయణ
గారు (కుటుంబ) 18 నెలలు శిక్ష వసతినియమమునకు వారు
బహార అల్లిపురంజైలునుండి యీపూరు జైలులకును శేడు
మార్చబడిరి.

కోదండరామరెడ్డిగారు (నెల్లూరు) శేడు 2 గం. విడుదల
చేయబడిరి.

గోపాలకృష్ణరావుగారు, శ్రీమతి సరస్వతమ్మగారు,
ఇ. కృష్ణయ్యగారు (మదరాసు) నవంబరు 26, 29, దేశంబకు
1 వ తేదీలందు విడుదల చేయబడుదురు. (సిక విలేఖరి)

ఒంగోలు వెంకటరామయ్యగారు

పితు కడపూరుజైలులో సి. తరగతి వై దీగా నుండి
రనియు, వీరిని మెంటులువార్డులో నుంచరనియు, రాజకీయ
వై దీలగుడ జూడనిచ్చుటలేదనియు, వారికి పిచ్చిలేదుగాని,
పిచ్చివారు ఒకసారి కొట్టుటచే పిచ్చివారి గదిలో జైలులగు
రంబులు విచారకరమనియు, యీమధ్యనే ఆ జైలునుండి
విడుదలైన వి. గజేంద్రమాయ మహస్వామిగారు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్ర స్త్రీల రాష్ట్రీయసభ

బ దరలో జరుగును-రాజమహేంద్ర వరములో
గోదావరిజిల్లా స్త్రీల సమావేశము మూత్రమే

జరుగును
స్త్రీమతులు దామెల్ల కమలరత్నమ్మ రెడ్డాడ రామ
కృష్ణమ్మగారి క్రింది సవరణవార్తను ప్రకటనము బంపి
యున్నారు. ఈనెల 26వ తేదీన రాజమహేంద్రవరమున ఆంధ్ర
స్త్రీల రాష్ట్రీయసభ జరుగునని 18వ తేదీగల ఆంధ్రపత్రికలో
ప్రకటించియుంటిమి. కాని, డిసెంబరు 6, 7 తేదీలందు మచిలీ
పట్టణబుదరు ములో ఆంధ్రస్త్రీల రాష్ట్రీయ సభ జరుగనని
యావట్టుగాందలి వారీమబులు ప్రకటించియున్నారు. గాన,
రాజమహేంద్రవరమునందు జరుపబడిన సమావేశమును గోదా
వరిజిల్లా స్త్రీలవిద్యా, సాంఘిక సమావేశము క్రింద మార్చివేయ
నిచ్చటి యీవ్యవసంఘమువారు తీర్మానించియున్నారు.

బ దరలోని యాహ్వనసంఘమువారు ప్రకటించి యున్న
రీతిని రాష్ట్రీయసమావేశ మాపట్టణమునందు డిసెంబరు 6, 7
తేదీల జరుగును.

గోదావరి జిల్లా సమావేశము 22 వ తేదీని రాజ
మహేంద్రవరములో జరుగును.

ప్రతినిధుల సౌకర్యముకొరకై యేర్పాట్లు
పీకేరీలింగం హైస్కూలులో ప్రతినిధులకు బస యేర్పాట్లు
చేయబడును. సమావేశమునకు రాదలచినవారు కార్యసర్పి
యగు దామెల్ల కమలరత్నమ్మ (దామెల్ల చాన్, రాజ
మహేంద్రవరం) గారికి యాసంగతి తెలియజేయ ప్రార్థితులు.

దక్షిణదేశమును సీటివరదలు

సహాయనిధికి కలకత్తానగరవాసులు తోడ్పడుట
ఈనెల 16 వ తేదీన కలకత్తా నగరమునందలి ఇండియన్
సు అసోసియేషను హాలులో నోక బహిరంగ సభ
సర్ దేవ ప్రసాద సర్వాధికారి యధ్యక్షతను జరుపబడి,
దక్షిణదేశములో నిటీవల పరదలలన
నష్టము పొందినవారికి కలకత్తా నగరవాసుల సానుభూతి ప్రక
టించబడెను. వారికొక కొక సహాయనిధి నేర్పాటుచేయుటకు
గాను నివారణసంఘ మొకటి యేర్పడెను. ఈసంఘము మద్రా
సునం దేర్పడియున్న యితరనివారణసంఘములకు తోడ్పడుట
కు నిశ్చయించెను.

వై సభలో 800 రూప్యముల చందా యేర్పడెను.

కారదానది వరదలు

విశాఖపట్నం జిల్లా
మదరాసు, నవంబరు 20:- విశాఖపట్నం జిల్లాలో
కారదా నది వరదలు వచ్చెననియు, అనకాపల్లి వంతెనవద్ద
రోడు గండ్లెక్కడెను. వివరములు తెలియవు. (ఆ. ప్రె.)

గుడారి ఆనికట్టు గండ్లు పడుట
మదరాసు నవం 21:- (కారదానది వడలగుర్చి)
యిప్పుడు చేరినవార్తబట్టి, నీరు తగ్గుచున్నదనియు, గుడారి
ఆనికట్టుమాత్రము గండ్లు పడినదనియు, సహాయపు నేర్పాట్లు
చేయ నవసరమైదనియు తెలిసెను. (ఆ. ప్రె.)

ఒకసవరను (పాను) ఈనాము

19-11-30 తేదీ ఉదయము మద్రాసు హైల్లాండ్ ప్రేషకు
కువచ్చిన వార్తే గు పే నెలజరుబండిలో శ్రీ కాలిహస్తీ ఆర్య
వైద్య తిలీయా రాధన ధర్మపత్రమును సంబంధించిన ప్రస్తుతీదు
యితర పత్రములను పొరబాటున పదిలపెట్టిరి. సదగు లోగి
తమును వాకు చేర్చిన వారికి కైరీతి యీ కాము యివ్వబడును.

మద్రాసి స్వబ్రహ్మయ్యంకెట్టి,
నెం 62 గడ్డంగిరిది, మద్రాసు.

గవర్నరుగారు

మదరాసు నవంబరు 21:- గవర్నరుగారు, కార్యదర్శి
తోగూడ తిరువనాపల్లి, కంబాళాగు జిల్లాలలో వజ్రల పరిశీ
తుల జూరతుకు నిన్నరాత్రి స్పెషలు రైలుపై బోయిరి.
(ఆ. ప్రె.)

మదరాసు జడ్జి

గల్లర్లు ప్లానుగారు బారిష్టరు, మదరాసు హైకోర్టు
జడ్జిగ నియమించుటకు సార్వభౌము డంగీకరించెను.
(ఆ. ప్రె.)

విన్నపము

ఇప్పుడు సందిగావర్ యేర్పడినదనియు, భారతదేశ మహా
సభకు తోడ్పడుదనియు, దేశస్వాతంత్ర్యవిజయమునకు సహాయ
మొనర్చుదనియు, ఖద్దరు, స్వదేశీవస్త్రములనే కొనుడనియు,
విదేశీవస్త్రములను కొనవలదనియు, స్వదేశీవస్తువులనే కొనుడని
యు, బ్రిటిషువస్తువులను కొనవలదనియు, జాతీయతాకను
గౌరవింపుడనియు, ప్రతి నెల ఆఖరువారము ఉదయము 8 గం
టలకు జాతీయతాకావందర మాచరింపుడనియు, ఎన్. సత్య
మూర్తిగారు, తమిళరాష్ట్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు, వ్రాయు
చున్నారు.

మద్రాసు రాష్ట్రీయపాలా పనివారల సంఘము:-
రాబోవు దేశంబకు నెలలో మద్రాసు నగరమును దర్శింపనున్న
హెచ్. పి. సామ్యు పోస్టు అండు పెట్రోగ్రాఫు డైరెక్టరు-జన
రలు గారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించుటకును, వారియెదుట
తమకృత్యములను విన్నవించుటకు రెండు రాయబారసర్పములను పం
పుటకును తమయొక్క 11 వ రాష్ట్రీయ మహాసభను దేశంబకు
ఆఖరువారములో జరుపుటకును తీర్మానించెను.

మోలూరు బండి ప్రమాదము:- మొన్న సా
యంకాలమున నోక మోలూరుబస్సు పెరంబూరుకు బోవుచుం
డగా రత్నబజారురోడ్డుమీద దారికడ్డముగా నడుచుచుండిన
యొక 12 ఫం|| బా లు ని ఆ క స్మి క ము గా
త్రొక్కుటచేత నతడు తరకటామే మరణించెను.
ఈ ప్రమాదమునకు మోటారు బస్సు డ్రైవరుయొక్క
అజాగ్రత్త కొంతవరకు కారణ మగుటచేత నతడు ఆరెస్టు చేయ
బడి జామీనుపై విడిచిపెట్టబడి యున్నాడు. ఇతడు త్వర
లోనే మేజిస్ట్రేటునెదుట విచారణకు పెట్టబడును.
(ఆ. ప్రె.)

డక్కా విశ్వవిద్యాలయము ముస్లిము విద్యార్థులు భోజ
నము బాగులేదని నవంబరు 18 నుండి నిరశనవ్రతము బూసిరి.
(శ్రీ ప్రె.)

కావలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఘోరహత్య

నవంబరు నెల 20 తేదీ:- మొన్నటిరాత్రి గునుపూరి
గోవిందయ్య అనువైశ్యుని ఏకపుత్రుడైన 10 యేండ్ల బాలుని
దేహముమీదనుండు నగలను హరించవలయునను పుణ్యేశ్వరుతో
పండ్లు బొమ్మలు యిచ్చెదమను విషతో యేకాంతగృహమునకు
తీసుకొనివెళ్లి కొందరు హంతకులు ఆనగలను హరించి బాలుని
గొంతు పిసికివెచి శవమును పాలములోనుండు పాడుబావిలో
వదలెడిరి. ఈ సందర్భమున కొంతమంది మహమ్మదీయ యువ
కులు బలిజేలు ఆరెస్టు చేయబడిరి. వారిలో నోక మహమ్మదీ
యందు పోలీసువారికి సామ్యు పూడ్చిపెట్టబడిన స్థలమును చూ
పెను. నగలు ఘనము రూ 100 లు విలంబచేయగలవనియు చా
లా భాగము చిక్కినవనియు తెలియచున్నది. పోలీసుగారు
కేసును శ్రద్ధతో దరిచూపు చేయుచున్నారు. విచారణమీద
యింకను మరికొందరిని ఆరెస్టుచేయు ప్రయత్నములు జరుగు
చున్నవి.

(१५००)

డి. బి. కె. సి. నామని మున్షీగారు

చెన్నపగరము నందేగాక రాష్ట్రముందైనను పోలీసు
వారు ప్రజలను ననులందు భయోత్పాతమును గల్గించుటకై
ప్రజల బాధించిరేగాని చట్టసమ్మతముగ వర్తించలేదని. ఆంగ్ల
దేశమున విజ్ఞానమునకు కేంద్రముగ ఆంగ్లా రను గ్రామములో
పోలీసువారు స్త్రీ పురుషులను వివేకతలేక నిల్లరను బాధించి
రనినె. ఈ పోలీసువారి చర్యలను వినారించుటకు ఒక సంఘ
సేర్పాటుపై విచారణగావించి ప్రభుత్వమునకున, జిల్లా కలెక్టరు
వారికినీ తెలిస్తే సంపీయుండేరి. అందుపై ప్రభుత్వమునా రెమి
ండెన్స్ కోరినో తెలిసిన నోడెరి. బెజవాడలోని వ్యాయాపి
యొక్క ఖద్దరు ధరించినందుకొక పోలీసు జనాననే బెజ్జు
ల గ జేయబడిరి. ఈ విషయము జిల్లా కలెక్టరువారికి తెలియ
జేయఁదగిన కలెక్టరు గారి పోలీసు జనానకు 12 రూప్యముల
దావామతి నిచ్చి, పంపి కేసీరని చెప్పబడినది. (నవ్వు) ఇది జను
కానినో యధార్థము కావని హామీ మొందరుగాక తెలుప
బడుచున్నా ననిరి.

భారతీయ కార్యకర్తల సమస్యలు తమ యూరపియన్ సోదర
సమస్యలను సంతోషపెట్టుటకై అత్యంత ప్రశాస్త్రతీకుల కార్యము
లను చేయుచున్నామనట సత్యము కాదని హాముమెంజరుగా
రసిరి. వట్టగానుం దంతటను ప్రజల శాంతిసంరక్షణలు కేంకింప
బను శుభద్రవ తరుణములందు ఆభివృద్ధి సభలను జనమ్రుం ఎంత
మాత్రమును యుక్తియుక్తము కాదనియు, తిరుపతి క్లౌజి
సముద్ర తీరమున జరిగిన భద్రమ వేలకొలది ప్రజలను, చూతై
నండి మిల్లు మాలీయను ఆరదించి రనిచూ, మాలీను కార్మి
కార్మి కార్యకర్తల పట్టు బలమును సాక్ష్యము కలదనియు, రాష్ట్ర
దమ్యంమొదల మాలీనువారు సమావేశమును చేదర గొట్టుట
తప్పని సరియాయనియు, ఆట్లు శాంతిని వెలకొల్పటలో
నిరస రాధులెవరైన బాధల నందినచో
ఆట్టివానికి తాము మిగుల చింతించుచున్నారనియు,

(७. ३.)

వ్యవసాయము

ఏలూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

సత్యాగ్రహము విడుదల

ఏలూరు, నవంబరు 18:—ఏలూరు సత్యాగ్రహ శిబిరమునుండి విశాఖపట్టణమున కేగి అచ్చట అరెస్టు అయి శిక్షింపబడిన పి. గోపాలకృష్ణ శాంతిసైనికులు బాపిరాజు, రామాచావు, కోటిశ్యామరావుగారు మున్నగువారు తమకు నిధింపబడిన ఆరునెలల శిక్షను అనుభవించి వేలూరు, కన్ననూరు, బల్లారిశిక్షనుండి ఈనెల 15 తేదీన విడుదలయ్యిరి. వేలూరు, బల్లారిశిక్షనుండి విడుదలయైనవారు ముహూర్త 10 నుండి నిన్నటికి ఏలూరు వకు విచ్చేసిరి. వారందరూ ఆరోగ్యముగను, ఉత్సాహముగను యున్నారు. వారిలో కొందరికి శిక్షలోనికి వెళ్ళిరప్పటికంటె ఇప్పుడు భూకము (బరపు) పెచ్చిరి.

గాలి, వర్షము

ఏలూరునందును పరిసరప్రాంతములలోను నిన్న ఉదయమునుండి వర్షము ప్రారంభించెను. నిన్న రాత్రి అశ్వినికముగా వర్షించెను. దీనికితోడు పెనుగాలి వీచుచుండెను. ఇప్పుడేగాలి వర్షములనల పంటలకు చాలవస్త్రము కలుగు నని చెప్పబడుచున్నది. నేటియుదయమున 6-80 గంటల రావలసిన మద్రాసు పెయిలు ముడుగుంటలు ఆలస్యముగా ఇచ్చటకు వచ్చినది.

గుడివాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

తుపానుగాలి

నవంబరు 19:—సోమవారం పుడకుం లగాయతు మంగళవారం మధ్యాహ్నము వరకును వర్షముతో కూడిన పెనుగాలి వీచుచుండెను. కొలది రోజులలో కొంతవచ్చు వరదైన లకు తీరని నష్టము సంభవించెను. చాలవోట్ల యిండ్ల మట్టి గోడలు పడిపోయెను. విరిగిపోయిన చెట్లకొమ్మలును, పడిపోయిన చెట్లకు పలుచోట్ల కప్పించుచుండెను. అగోసా సాం ప్రదాయమువారి భవనముల కొంతభాగము కూలిపోయెను.

గృహనిర్మాణ సంఘము

ప్రెసంఘమునకు నూతన ఉద్యోగియును వెస్టుకొను నిమిత్తము, కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు శ్రీ మంత శివలెంక పున్నయ్య పంతులు బి. ఏ. గారి అధ్యక్షతన గత గురువారం రోజున సమావేశమై శ్రీయుతులు శివలెంక పున్నయ్య పంతులు, చోడవరపు సుబ్బారావు పంతులు గార్లను క్రమముగా అధ్యక్షులుగను, కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనిరి.

అర్బును బ్యాంకు

గత శనివారము సాయంకాలము శ్రీయుత బోడవరపు సుబ్బారావు పంతులుగారి అధ్యక్షతన, అర్బునబ్యాంకు డైరెక్టర్ల సమావేశము జరిగెను. అందు దినెంబరు 6 వ తేదీన ఆడిటు సర్టిఫికేట్టును విచారించుటకు గాను మహాజనసభ జరుపుటకు తీర్మానింపబడెను.

ధన్యంతరి జయంతి

వైద్య విద్యార్థి వి. వి. యల్. నరసింహాచార్యులు శ్రీ గు. తమ ఆశ్రయ ఆయుర్వేదపాఠశాలను నిన్నటిదినము శ్రీ ధన్యంతరి జయంత్యుత్సవమును ఉచితరీతిని జరిపిరి.

వెద్దాపురం వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గురుమూర్తిగారి అప్పీలు

పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారి క్రిమినల్ అపీలు 100 అఫ్ 80 లో వెద్దాపురం డివిజన్ అధికారిగారు క్రిందికొద్దుశిక్షను భాయముచేయుచు చెప్పిన తీర్పునందలి ముఖ్యాంశములు:—ఈ కేసులో అపీలెంట్ రాజమండ్రి సబు మేజిస్ట్రేటుగారు తన ఫైలలోని క్రిమినలు కేసు 884 అఫ్ 80 ద్వారా పీనల్ కోడు 186 సెక్షన్ క్రింద ముద్దాయి 8 నెలలు కఠిన శిక్షయు రు 200 లు జరిమానా చెల్లించునట్లును తప్పినయెడల మరీ ముడువారములు అధికశిక్ష ననుభవించునట్లును శిక్ష విధింపబడినది. తాను నేరము చేయలేదనియు పోలీసుకు అటంకము కలుగజేయలేదనియు వాదన పెట్టబడినది. Dw 1 గారి భార్య గుగ్గితను చికిత్సచేయుటకై వారి యింటికి వెళ్ళియుండినదియు, పోలీసువారి కీతనియందుగల ద్వేషముచే నీ కేసు పెట్టబడినదియు మొదలగు సంగతులు వాదించబడెను. Pw 2 వంటి గూర్ఖానికొకమగు పోలీసు యుద్ధోగి నాన్ కోఆపరేటరుగా నివ్వడమున ఏ విధమున ప్రేమయు గలిగి యుండకపోవుట తథ్యమే. పోలీసులచే పరిశీలించ బడిన గృహమును ముద్దాయి చొప్పుకొని పోవునని డిప్యూటీ ముసరింబెట్టెడంటు కలదు. తలది యుండరని యెంచుటకు కారణము లేక పోలేదు. లగ్నము మధ్య మునిమిత్తము వెళ్ళియుండెను కాని యింకా కేసంతయు నన తక్కి మే యను వాదన విడిచినవేరదు. ఆ ప్రదేశమునకు డిప్యూటీ ముసరింబెట్టెడంటు రాక పూర్వము ముద్దాయి ప్రాంతము చేసియుండెను. కాని ముద్దాయి వైద్యముకొనుట వెడలియుంటు ఆసంగతము. రోగియొక్క భర్త ఆదివారమునకు ఏలూరు వెళ్ళియుండెను. పోలీసు పబు ఇన్ స్పెక్టరు యొగ్గకొనుచు రోగిని చూచి యుండలేదని ప్రమాదము చేసెను. అట్టిసెలిలో వైద్యము నిమిత్తము ముద్దాయి యచ్చటకు వెళ్ళియుండలేదు. అట్లెనను యింటిసోదా పూర్తియగువరకు వేచియుండక పోవుటకు గల యావత్కార్య గోచరించుటలేదు. రోగి భర్త అశ్వగ్రామము వెళ్ళియుండుటచే నట్లు సింహాస్థితమైనట్టి గుహ చెంతకు పోవు నగత్యము ముద్దాయికి కలిగియుండెనని యెంచుట దూరదృష్టి కాదు. రాజుడని పలకానకు వచ్చి నిరోధము కలిగించునట్టి ముద్దాయియొక్క దృఢసంకల్పము Pw 2 వంటి యుద్ధోగి వచ్చి చెయ్యవట్టుకు నీలికి తీసికవచ్చెననదియు చెప్పుచున్నది. ముద్దాయి క్రూరముగ బోకయుగ్గులకు తీసికొనబడెననియు నిర్దాక్షిణ్యముగ కొట్టబడెననియు ముద్దాయి తరపున వాదించబడెను. పబు ఇన్ స్పెక్టరుయొక్క స్నేహపూర్వకచరణులను, బ్రతిమాలు మాటలను డిప్యూటీ ముసరింబెట్టెడంటుగారి పేరు పూర్వకపు బయటలను, ముద్దాయికి పనికిరానవస్త్రము న్యా యపూర్వకపు మాటలు కన్న కొంత కఠినచర్యయే పోలీసు సోదాకు కలిగిన నిర్బంధమును తొలగించుటకు యవసరమగుచున్నది. కావున కొంత బలమున కేయ్యుకొనబడినచో నది ఇచ్చట వాదించబడరాదను. ముద్దాయియొక్క ప్రతిబంధక చర్యయందు పోలీసుకు బుద్ధిపూర్వకముగ నిర్బంధము కలిగింపబడినట్లు చూడమని ముద్దాయి తరపున వాదించబడెను. ఇంటియందు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు సోదా చేయుచుండెను. బయట పోలీసు యంచునెరి. ఇంతలో పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు ముద్దాయిని లోపల ప్రవేశింపవలదని చెప్పుచుండిన మాటలు వినుచుండెను. కాని యతడు యింటి లోనికి చొచ్చుకొని వచ్చి పబు ఇన్ స్పెక్టరుగారి దృష్టిని మరలించెను. ఆయన చేయుచున్న తనవనిని మానికేసెను. ఇది న్యా యదృష్టియందు నిజముగ ప్రతిబంధకచర్యయే. నిర్బంధమును పడమును నిర్వచించుచు గౌరవగారి ఇ. పి. సి లో నిర్బంధము కలిగించుటకు, నేరహరకబయు ప్రయోగింపబడవనవరము లేదని చెప్పబడినది. మరియు సోదాయంబలి మధ్యగర్హితురావాయనిషి గాడని మొదలగు వాదనలు పెట్టబడెను. సోదాచెల్లదగినదాయను సంభవింపును విచారించబడుటలేదు. అతడు సోదా తనకు తెలియదని వాదించుట యధర్మవీనము. అతడు సోదా సంగతి తెలిసి యుండియే ఇంటి లోనికి చొచ్చుకొని వెళ్ళియుండెను. ముద్దాయియొక్క కాంతి గుణము ప్రబలమైన నిర్బంధము కాదని వాదించబడెను. బుద్ధిపూర్వకముగ ప్రవేశము వెడలిపోవుట కిష్టములేని దృఢసంకల్పము ఇవన్నియు నతనిపక్షమున కాంతిగుణములకావు. అవి యతని పట్టుదలను వెల్లడించుచున్నది. నిర్బంధము కలుగజేయవలెనను యుద్దేశముతో ముద్దాయి యచ్చటకు వెడలిపట్టు ఫీర్మాది తరపున రుజువుకాలేదని వాదించబడెను. ప్రభుత్వోద్యోగికి నిర్బంధము కలుగజేయుటను నమ్మించుటకు ఒకని దుష్కర్మ రుజువు కానన సరములేదు. సబు మేజిస్ట్రేటు కడు ప్రప్రముగ విచారణ కొట్టి వేసినది నిజమేకాని పోత్యమునంతయు నెంచియుండెను. నిష్క్రమగ విచారించబడినట్లు నే నూహించుదును. శిక్ష తగ్గింపబడుటకు వాదించబడెనుకాని లా అర్డరు కొనసాగుటకు ప్రతిబంధకము కలిగించుచున్న చర్యల విషయమై ఖరీదుముగ శిక్షింపబడిన యావత్కార్యము గమనించునప్పుడు ఈ విషయమై నేను బోకయు కలుగజేసికొనెను. కావున యీ అపీలు కొట్టివేయుచున్నాను.

కాలమానము

నిన్నటినుండి వర్షము తిరిగి ప్రారంభమై తెరిపిలేకుండగ వర్షించుచున్నది. ఇచ్చట జరుగుచుండిన కార్తీకమాసపు పంకిర్పణలకు కొంతయటంకము కలుగుచున్నదని యనుకొనుచున్నారు. వీరి సభ్యములకు చాలానష్టము కలుగుచున్నదనుచున్నారు.

ఒకసవరణ

20 వ తేదీ గురువారము ఆంధ్రపత్రికయందు చెన్నపురి కాసనసభా కార్యక్రమ రిపోర్టునందు శ్రీ గానాల రామమూర్తిగారు గావించిన యావస్థ్యాస పందర్శనముతో “శ్రీ దురు శేటి శేషగిరిరావుపంతులుగారిని” అనటము మారుగ “శ్రీ శేషగిరిరావు నాయుడుగారిని” అని ప్రమాదవశమున ముద్రింపబడినది కావున పైవిధముగ సవరించుకొని చదువుకొనవలెను.

పంజాబు నాయకులు రిమాండు చేయబడుట

పండిత సంతానమోగారు లాహోరు పోలీసు కారలలో నుంచబడుట

లాహోరు, నవంబరు 19:—జమనోత్ స్యార్ కదిసోత్సవ పండ్లమున ఆరెస్టుచేయబడిన లాహోరునిచంద, పండిత సంతానమోగారు మున్నగువారు మేజిస్ట్రేటుచే 10 రోజులు రిమాండులో నుంచబడిరి. ముద్దాయిలను కోర్టుకు తెచ్చుటకు బదులు మేజిస్ట్రేటు సిటి కోర్టులోకి బోయెను. గత రాత్రి పండిత సంతానమోగారు లాహోరు పోలీసు కారలలో నుండి బడెనని తెలియుచున్నది. ప్రతివాదము వెల్లువొనవయ్యెను లాహోరునిచందు, పూర్వ హాత్తలలో సాక్షి, మోదారెండో పోర్, ధకర్ చాన్ క పూర్ గాట్ల యింకా 4 గురు యేమి నిశ్చయించునది తెలియలేదు. ముద్దాయి లందరకు బోగ్స్ లు తెలుసుట ముగ్గుబడిరి. కేసు పందర్శనకు ప్రిడరగు అమీన్ చందుగారు వీరిని రేపు కలసికొని మాట్లాడును. (ప్రే. తె.)

వేలములు

బెజవాడలో ది 28-11-80 ఆదివారమున కర్నూలులో ది 7-12-80 ఆదివారమున మంచిరుచాల, సోఫా, సర్రీలు, బల్లలు, లాంతర్లు, గడియారాలు, వీనాగాజు సామానులు, రత్నకంబళములు, రివాసీలు, దుప్పట్లు, పరజాజంఖానాలు, కాలుషాలు, పలరకముల అందమైన చీరలు, రవికగుడ్డలు గ్రామసోనులు, పైకిట్లు మొదలగు రకరకముల మంచివస్తుసామగ్రి మా వేలముచాలునందు వేలము చేయబడును. వి. ఆర్. జాడవ్, బోనానాడ్ పబ్లిక్ ఆఫ్ సీరు, తా.రా.పేట, బెజవాడ.

50 సంవత్సరములనుండి అమోఘమైన జయము

మధ్యాహ్న భోజనాంతరము బంగారమువంటిదియు, రాత్రి భోజనాంతరము మణివంటిదనగిన మా ఆలెంకిగ్రహ మాత్రలు

మలబద్ధము, బుద్ధిమాంద్యము, నరములబలహీనత మొదలైనవాటిని బోగొట్టును.

82 మాత్రలు గల డబ్బా 1 కి రు 1/-

పూర్తివివరములకొరకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు:—

ఆలెంకిగ్రహపార్శ్వనీ 26 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

వీజంటు. ఎ.కె. పద్మరాజు, మెయిన్ బోర్డు, కాకినాడ.

ఇనుమువంటి నరములు

రక్తమునకు ఇనుము ప్రాణమువంటిది. శరీరమునకు రక్తమే ప్రాణము. ఎట్లని, సమృద్ధియైన రక్తమును నరములకు చక్కగా పోషించును. స్వల్పమైన రక్తమునాటికి కృత్రిమజేయును. కారణములేక ఇనుమువంటి నరములగు నునిపించుని తెలుపబడియుండలేదు. మణియు ప్రపంచమున దుత్తలను మంచిదై రక్తము. మెదడు పుష్టి, ఓరిక గలవాడు అర్థము. రక్తమునందు లోహముతగిన బలహీనత, పిరికితనము, వీర్యనష్టము చిత్తచాంచల్యము మున్నగునవి గలుగును. సారము లేని రక్తము నరములను పోషించుకాలదు. మనము అందుచేతనే శరీర మానసిక సంబంధమైన వ్యాధులను లొంగుచున్నాము.

నరముల బలహీనత, జ్ఞాపకశక్తి మందగించుట, రక్తపాదదల కుప్పించుట, ఆయాసము, రక్తముసరిగా లేక పోవుటచే గలుగు అశ్మరము వగైరావ్యాధులు, మున్నగువాటికి

ఐరన్ జెల్లాయిలును

కొంతకాలము పుచ్చుకొనుడు.

ప్రథమ ఆనవాళ్లు యుగవడినపుడే

శరీరమునందు తక్షణమే ఇముడునట్లు తెలుసుకొనబడిన రక్తముచే తెయారుచేయుబడిన లోహమును వారు మిక్సోనగదకు.

ఐరన్ జెల్లాయిలు 4 రోజుముగా తీయవలెనుచున్నవి. నెం. 1 పసిపిల్లలకు, నెం. 2 శ్రీమంతులకు, నెం. 2 ఎ. ప్రత్యేకముగా పుష్కలముగా త్రయును, నెం. 8 ఎస్కలెషన్లు టుగలది. పెద్దకెమిస్టరులందరి యొద్దను ఇవి బుడ్డ 1 కి రు 2 నంతున విక్రయింపబడుచున్నవి. 14 దినములకు సరిపోవు ఔషధము వలె రు 1-0-0.

40 దినములకు సరిపోవు ఔషధము ధర రు 2-1-0.

కెమిస్టును ఐరన్ జెల్లాయిలు నడుగుడు,

బాగ్దాద్ రైతుల ప్రత్యుత్తరములు

గవర్నమెంటు అధికారులు రైతులను తిరిగి గ్రామాదులకు రావలసినదిగా కోరుచున్నారు

బాగ్దాద్, నవంబరు 18:—బాగ్దాద్ కాలాకా ప్రజలు మూడు రోజులపాటు ప్రక్కనున్న సంస్థానములోని గ్రామములకు వెళ్ళిపోయిరి. స్వాతంత్ర్యమునకే ధీత్యముతో పోరాడ దలంచిన పట్టణమువలె మహనీయము. బాగ్దాద్ రైతాంగము వశపరచుకొని సమాధానపరచి తిరిగి గ్రామాదులకు రప్పించ గల్గినదేమిట అగతిన గ్రామాదుల ప్రజలందరూ తమక వారి మార్గమునే యనుసరింపగలరని భావించి గవర్నమెంటు అధికారులందరూ ఒక్కమొట్టగా బాగ్దాద్ ప్రజలు మహామహిమించిన ప్రదేశమునకు వెళ్ళిరి. ఇదిగూ కమిషనరైన కాలెక్టుగారును, అసిస్టెంటు కమిషనరైన జెట్టి గారును, కలెక్టరైన మాస్టరుగారును, పోలీసు మాఫరింటెం డెంటు, నున్న విశ్వనాథగారును, డిప్యూటీ కలెక్టరయిన భద్ర పురిగారును, డిప్యూటీ పోలీసు మాఫరింటెం డెంటుగారున విల్లి దోరియా గారును, ముఖ్యుడైన మెగారెను, నల్లరు పోలీసు సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరును బాగ్దాద్లో మకాముచేసిరి. బాగ్దాద్ గ్రామ ముఖ్యుడైన కమిషనరు కాలెక్టుగారిని డిప్యూటీ కలెక్టరయిన భద్రపురిగారిని వెంటబెట్టుకొని బాగ్దాద్ గ్రామ వాసులు మకాముచేసియున్న గాంధీగారును తీసికొనివెళ్ళెను.

కమిషనరుగారు ప్రజలను బుజ్జించి మాట్లాడిరి. వెనుకటి గడనియు వలదిపోవలసినదనియు, దుండగములు చేసిన శాసనములు దండించెద మనియు, గ్రామాదులకు రైతులందరు తిరిగిపోవలసినదనియు, శిక్షలు చెల్లించుట శిక్షయ మనియు కమిషనరుగారు వారికి బోధించిరి.

కాని, ప్రజలు వెంటనే ముఖ్యుడైన మహిమించి "ఇదిదే మమ్మలను ఎక్కువగా పీడించెను. కనుక ఇదిని ముందుగా దండించులయును, అని చెప్పిరి.

కాని కమిషనరు ఆ మాటలతో భీరవీరి థిప్పించి ఇంకొక విషయము మాట్లాడసాగెను. "మీరందరూ ఇచ్చి కెందులకై లేచివచ్చిరి?"

ప్రత్యుత్తరము:— "మీ అధికారులను, పోలీసువారును మమ్మలను పీడించి ప్రారముగా జూచిరి. అందువల్ల మాకు గత్యంతరము లేక లేచివచ్చితిమి."

"మీ నాయకుడగు దాదుభాయిదేవాయి రెవిన్యూ ఛార్జ్ 2 వేల రూపాయలు చెల్లించెను. కనుక మీరు ఎందుకు శిక్ష చెల్లించరు?"

ప్రత్యుత్తరము:— "మేము ఎరిగియున్నంతవరకును ఎవరు శిక్ష చెల్లించలేదు. మానద్ర ప్రకారము ఉన్నది. దేశములోని జనులందఱు శిక్ష చెల్లించిననుగూడ మేము శిక్ష చెల్లించము. మహాత్ముడు నిడుదలచేయబడి మానద్రను వచ్చి మమ్మలను ఆజ్ఞాపించినా గాని శిక్ష చెల్లించము. మేము అనుభవించవలసిన కష్టముల నన్నింటిని ఆ నుభవించితిమి. మాయిండ్లలో బలవంతముగా ప్రవేశించిరి. మా నాయకులు మాకు తెలియకండ ఆపహరించిరి. జప్తులు చేయబడునను విషయో మా భూములు సర్కారుదాఖలు చేయబడినను. మా భూములపై దండెత్తి మాపంటలను లూటీ చేసిరి."

కమిషనరు:— "మహాత్ముడు వచ్చిన నష్ట మేమున్నది?"

ప్రత్యుత్తరము:— "అతని వెంట దేశమంతయు అనుసరించియున్నది."

రైతులలో కొందరు కమిషనరుతో నిట్లు చెప్పిరి:—

"రాస్ గ్రామవాసులందరూ పన్ను చెల్లించినను. నేను చెల్లించను. నాకు 200 లింగుల భూమియున్నది. కాని నేనొక్కడమ్మిడియెను పన్ను చెల్లించను. అవసరమైనయెడల అడవులకైన పోయెదమనిగాని, రస్ గ్రామమునకు మరలి రాము."

ఈరీతిగా కొంత సంఖ్యాపర జరిగినవిషయము అధికారులు నిరత్యములై మరలిజేరిరి.

భోచేను గ్రామమునకు యానెల 14 తేదీన జిల్లా డిప్యూటీ కలెక్టరును మాస్టరుగారును పల్లి ప్రజలను తిరిగి రావలసినదిగా కోరిరి.

అందులో కొందరు నీచులు మిమ్మలను కొట్టి బాధించిన యెడల మీరు ఫిర్యాదు చేయదు ఎదుచేతి? మీకు స్వరాజ్య మియ్యవలెననియే మన సంకల్పించియున్నాము. కాని నెమ్మదిగా రి సంవత్సరములలో ఇచ్చెదము" అని జనులకు బోధించిరి.

మహాత్ము గ్రామములో జప్తు లింకను జరుగుచున్నది. అందుకు వికారాధిగా యింట్లో రు 400/ల ఖరీదు సామానమును, వార్షికభాయిగా రు 223/ల సామానమును, ఖరీదభాయి పురుషోత్తమదాసుగా రు 100/ల సామానము జప్తు చేయబడినది. మిగిలిన యిండ్లలో కూడ అధికారులు చొరబడి సామానము గొంపోయిరి.

విద్యుదులలో 5 గురు సత్యాగ్రహులకు విధింపబడిన జరిమానాలను ఎవరూ పరచుటకై పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు. రు 5000 సత్యాగ్రహుల ఇండ్లలోనుండి సామానము తీసికొని జోయిరి. ఈ సత్యాగ్రహులు ఇప్పుడు ఖైదులోనే యున్నార.

ప్రత్యేక గవర్నమెంటు అధికారులు మహాత్ము, బాచా సను, రాస్, అంకేపు మున్నగు గ్రామములలో తిరుగుచున్నార. రాసుగ్రామమువారును బాచాసనుగ్రామమువారును కమిషనరుచేప్పడ విషయకై అతనివద్దకు వెళ్ళిరి కాని, అతనివలలో పడలేదు. ఆయన మాటలకు లొంగలేదు. కాని, మహాత్ములోను అంకేపులోను జనులు కమిషనరును మాయటకు గూడ వెళ్ళలేదు.

"ఈ దొరగా రెవరో మాకు తెలియదు. మేము వీరిని మాయటకు ఎందుకు వెళ్ళలేము? మహాత్ముడుగాని, వర్ధారు పటేలుగాని మమ్మలను చూడవలంబినయెడల మేము వెంటనే వెళ్ళెదము" అని బదులుచెప్పిరి.

చాల కాలయాపన జరిగిన పిమ్మట అంకేపు ప్రజల తరపున శ్రీయుత తులసీభాయిగారు మాత్రము కమిషనరును కలిసి కొని, యీ విధముగా నిమగ్న గా చేప్పిరి. "మహాత్ము లేయును, ఇతర నాయకులును విడుదల చేయబడినవి అజ్ఞాపించిననే తప్ప ఒక్కడమ్మిడి ఆయినను శిక్ష చెల్లించవలెదు. మేము ఇక్కడ యాక్రొత్త నివాసములందు సంతోషముగానే కాలక్షేపము చేయుచున్నాము. భగవంతు డెంతకాలము విధింపునో అంతకాలము మే విడుదల చేయబడెదము. ఈదేశములోని కొట్లాటలది జనుల స్వాతంత్ర్య సమరమును యీ ధర్మయుద్ధమును కనిపెట్టుగలవాడు భగవంతుడు. కనుక మాకు భయములేదు.

ధుంధకాపు గ్రామమునకు డిప్యూటీ పోలీసు మాఫరింటెండు. విల్లి మార్కానాడు వెళ్ళిరి. అచటనున్న సత్యాగ్రహ శిబిరముపై దండెత్తిరి. అచటనున్న పాత్రసామానములను తీసికొనిపోయిరి. వీరు యీసామానములను గొంపోవుచుండగా నొక మక్క మొటి గను. ఆమక్కనుగూడ మోటారులో ఎక్కించిరి.

కాని అది క్రిందకు దుమికి పారిపోయెను. ఆశిబిరమునుండి పోలీసు మాఫరింటెం డెంటుగారు వెళ్ళక పూర్వము అచటనున్న బాతీయతాకమును ఊడజూగిరి.

సబర్కత్తి ఆశ్రమమునుండి 4 గురు శ్రీరాలంబీర్లు (నేరీ కలు) మహాధగ్రామమునకు పోవుచుండిరి. ప్రోవలో జిల్లాకలెక్టరుగారైన మాస్టరుగారు వీరిని కలిసికొని మాట్లాడిరి. రైతులను తిరిగి గ్రామములలోనికి రావలసినదిగా రైతులకు బోధించుచు ఆ శ్రీరాలంబీరులకు కలెక్టరుగారు కోరిరి. కాని శ్రీరాలంబీరులు కలెక్టరుగారికి తగిన ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. కొల్లాపూరులోను నాయజపూరులోను పదియిండ్లు తగలబడిపోయిన సంగతికూడ ఆ శ్రీరాలంబీరుల కలెక్టరుగారు చెప్పి అనవసరముగా జనులు యీ కష్టముల నెందుల కనుభవించవలయునని అడిగిరి. కాని ఆదేశ సేవికలు తగిన ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. కలెక్టరుగారు తమతో నను రోముచెప్పిరి.

ఈకాలాకాలాని శ్రీరాలంబీరుల కలిసి పనిచేయుటకై సబర్కత్తి సత్యాగ్రహ శ్రమమునుండి 18 మంది శ్రీరాలంబీర్లు పంపబడిరి.

వీరు 3 జిల్లుగా ఏర్పడి గ్రామాదులకేగి ప్రచారము సల్పుచున్నారు.

బరోడా సంస్థానములోని గుడిసెలలో నివాసమేర్పరచుకొనిన రాస్ గ్రామవాసులను కమిషనరు కలిసికొనిమాట్లాడినను. వారిట్లు చెప్పిరి:—

ఇచటకూడ మమ్మలను ఉండనీయనియెడల మేము అడవులకైన లేచిపోయెదమనిగాని రాస్ గ్రామమునకు మరలిరాము.

ధుంధకను, కాధానా, వెహరా, మున్నగు గ్రామములలోని జనులు లేచిపోవుటవల్ల అచట ఇండ్లలో దొంగతనములు చాల జరుగుచున్నవి.

రాస్ గ్రామములో నొక శతమను శక్తి కాన భూమికి గొంపోవుచుండగా పోలీసువారు జనులను అడ్డగించిరి. అంతట ఆ శతమును ఎచ్చటనో పొలములలో దహనము చేయవలసి వచ్చెను.

బాగ్దాద్ గ్రామములలో జ్యూరిలాలు గౌరవదినోత్సవము అత్యుత్సాహముతో జరిగెను. శ్రీరాలంబీరులు, పురుషులందఱు ధీత్యముతో జేరిరి. 17 మంది ఉదయము ఊరేగింపులో అరెస్టుచేయబడిరి. నాయంత్రము శ్రీరాలంబీరుల యూరేగింపులో నుండిన 100 మందియును అరెస్టు చేయబడిరి. రాత్రియంతయును 17 మంది పురుషులు 40 శ్రీరాలంబీరులు ఆహారము నీర్లు లేకండ కష్టములకు దుప్పట్లుకుడ లేకండ లాకెటలో నుంచబడిరి. 5 గురు తప్ప అందరూను విడుదల చేయబడిరి. (శ్రీ రా.)

కననూరు జైలులో తుయపీడితుడు శ్రీయుత ప్రెడికాటి వెంకటాచార్యులుగారు కననూరు జైలునుండి తీక్షణముగా విడుదలయి తుయవ్యాధిపీడితులైయున్నట్లు తెలియుచున్నది. సముద్రపుగాలికి ఎడమెవోటికి వారిని నూర్చుట అవసరము. ఇప్పటికే వారు 15 హాజరుబట్టెలు కోరిపోయియున్నార.

* * * * *

ఎర్రేనివారి మానవ్రతము

శ్రీయుత ఎర్రేని ముఖ్యమంత్రి చౌదరిగారు జైలు లునందు నవంబరు 1 వ తేదీనుండి మానవ్రతమును విడుదలయి యున్నట్లు లకు, 3 నెలలవరకు సాగింప దృఢవిధులై యున్నట్లును తెలియుచున్నది.

* * * * *

పాలకోడటి సూర్యప్రకాశరావుగారి దేహాంతస్థగత రాజమండ్రి కాపురమునకు, కన్ననూరు సెంట్రలు జయి లులో రెండు సంవత్సరముల పీడుమానముల పడునాటగు రోజు లు కఠినశిక్ష ననుభవించుచున్న శ్రీయుత పాలకోడటి సూర్య ప్రకాశరావుగారు 1930 జూన్ నెలలోనుండి పల్ల జబ్బువలన (పరవారీయ) చాల బాధపడుచున్నారు.

గత రెండుమాసములనుండి శ్రీయుత సూర్యప్రకాశ రావుగారు కీళ్ళనొప్పులవలన కూడా బాధపడుచున్నారు. కీళ్ళ జబ్బుకూడ పండజబ్బువలననే వచ్చినవని. వైద్యులు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

సంగతిసందర్భము లిట్లుండ, 1930 అక్టోబరులో జబ్బుల్ల వి. జి. గారు కన్ననూరు జైలును పరీక్షించిరి. కీళ్ళ జబ్బువలన చాల బాధపడుచున్నారనియు తామెప్పుడు నిద్రవలలో కీళ్ళ జబ్బువలన బాధపడలేదనియు, ఉష్ణప్రదేశముననున్న ఏదో ఒక జయిలుకు బదిలీ చేయుమనియు శ్రీ సూర్యప్రకాశరావుగారు వి. జి. ని కోరిరి. అందుపైన వి. జి. గారు ఒక మాసము సూర్యప్రకాశ రావుగారి ఆరోగ్య మెట్లున్నదో చూచి తరువాత అవసరమై నచో తెలుపమని జయిలు మాఫరింటెం డెంటుగారితో తెలిపిరి. వి. జి. రాకపూర్వము శ్రీ సూర్యప్రకాశరావుగారిని కన్న నూరు మ్యూనిసిపల్ చెరువునగారును, కన్ననూరు సెంట్రలు జయిలు నాన్-అఫీషియల్ విజిటరుగారును అను మర్రా|| రా|| ముఖ్యరావుగారు చూచిరి. సూర్యప్రకాశరావుగారి ఆరోగ్య ము బాగులేదనియు, కన్ననూరునుండి కేరళ ప్రదేశమునకు బదిలీచేయించ మనియు శ్రీ ముఖ్యరావుగారు జయిలు మాఫ రింటెం డెంటుగారికి తెలియజేసిరి. కాని చెరువులో ముఖ్యరావు గారి సిఫారసుగూడ ఏమి లాభము లేక పోయినది.

సూర్యప్రకాశరావుగారి కీళ్ళు శుభ్రం యు నం వత్సరముల పీడు మాసముల పడు నాటగురోజులు. వీరివిడుదల 1932 జనవరి 8 వ తారీఖున. వీరికింకను 6 మాసములకే పూర్తికాలేదు. 1933 వరకు జయిలులో నుండవలసిన శ్రీ సూర్యప్రకాశరావుగారి ఆరోగ్య విషయమై అధికారులు శ్రద్ధవహించి అవసరము. పల్లవైద్య మునిమిత్తమై వీరిని త తలమే చెన్నపురికిపంపుటకు వి. జి. గారు వీర్పాటుచేయుట అవసరము. చెన్నపురిలో వైద్యము అయిన డిమ్మట ఉష్ణప్రదేశములో నున్న ఏదో ఒక జయిలుకు బదిలీ చేయటం అవసరము. కన్ననూరు జయిలులో వీరికి సరియగు వైద్యసహాయము లేదని వేరుగా తెలుప నవసరము లేదు.

దేవినేని వెంకట్రామయ్య.

అమెరికాదేశములో తయారుచేయబడిన డిల్లెక్సును లేక రహస్యమును కనుగొను యంత్రము.

దీని యుపయోగము:—ఉన్న చోటనుండియే నీయొక్క ప్రయో

రాలిని ఆమె చేసెడివసులను ఆమెకు తెలియకనే ఈ యంత్రమును గొని నీవు తెలిసికొనవచ్చును. నీ వెనుకను ముందును నీకు తెలియకనే జరిగెడు విషయములను నీకు తెలియజేయునీ వెబడినద్యువారిని నీవు తిరిగి చూడకనే దీనిని గొని తెలిసికొన వచ్చును. దీనితో మాటలాడు వినిన పలుము ఒకటి, ఫోన్ లైన్ చేసా ఒకటి ఇతరం. దీనిధర రు. 1-4-0.

ఎం. ఎస్. సరస్వతి అండు కంపెనీ, సాహుకారు చేట, పోస్ట్.

సంగతిగమనకు అమోహమాధము

ఎరుపు, తెలుపు, పచ్చనెలకు రా మ బాణము కిరీమాలతో పూర్తిసూక్ష్మములగును. విచిత్రా చేయవలసినవని లేదు. పథ్యముకూడ లేదు. అనేకసర్ది ఫీట్లు పొందియున్నది. కల 20 మాత్రలు రు. 8-8-0. అనుపానతెలుము రు. 1-0-0.

త్రిపురసుందరి వైద్యశాల, కేటలాగు ఉచితము మహాద్రవాడ, రామచంద్రపురంపాస్టు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 నా సంవత్సరము 21-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యము బస్తాలు		
కుసుమ తెనాలి	ర 45 1/2	12 8 0 13 4 0
సెల్లూరి	ర 42	12 14 0 13 0 0
బిల్లి	ర 46	14 0 0 15 0 0
రాసులు	ర 16 1/2 బస్తా 1-8	8 12 0 9 0 0
సెల్లూరి		14 0 0 15 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు బస్తా 1-8 ర 205		11 0 0 12 0 0
సెల్లూరి	ర 42	10 0 0 11 0 0
పెసలు	ర 42	11 0 0 12 0 0
జినుములు	ర 42	13 0 0 15 0 0
జినుములు	ర 195	6 12 0 7 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నూనె బస్తా 1-8		105 0 0 110 0 0
సెల్లూరి	ర 42	14 0 0 15 0 0
సెల్లూరి	ర 42	29 0 0 31 0 0
సెల్లూరి	ర 88	88 0 0 90 0 0

4. చిల్ల రవస్తువులు

చాయనము బస్తా 1-8		70 0 0 73 0 0
కుసుమ బస్తా		40 0 0 42 0 0
విరవకాయలు (సంబూరు) బస్తా 1-8		67 0 0 84 0 0
ధనియలు	ర 42	80 0 0 85 0 0
సంబూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-8 ర 40 45		
పెసలు బస్తా 1-8	ర 42	21 0 0 25 0 0
అన్నాచక్కెర బస్తా 1-8		22 12 0 23 14 0
చింతనందు బస్తా 1-8		24 8 0 25 0 0

5. ఇనుము

కట్టరకం బస్తా 1-8		27 8 0 29 0 0
చదరం		24 0 0 25 8 0
రవ్వండు		28 0 0 29 8 0

6. నూలు

సెం 20 తన్ని సెంహం యాకె	ర	5 4 0
సెం 8		8 4 0
సెం 8 1/2		8 12 0
సెం 10 1/2		4 4 0
సెం 14 1/2		4 8 0
సెం 40 రాసి		7 0 0
సెం 4 తన్ని మసీదు		2 10 0
44 సాండ్		4 0 0
సెం 20 1/2 జమ్మరు		4 18 0
సెం 20 1/2 చరిట్ల		5 0 0
సెం 20 1/2 తిరుమరు		4 9 0
సెం 24		5 8 0
సెం 28		6 0 0
సెం 80 చిన్న పెట్టె (తిమరు)		3 0 0
కోలాపూర్ సెం 24		5 8 0
సెం 12 1/2		8 12 0
సెం 6 1/2		2 11 0
సెం 22		15 6 0
రెండుబెంకల సెం 20 1/2		5 0 0
సెం 22 1/2		5 4 0

7. లోహములు

సెం 100 కులం 1-8	ర 48 6 0	51 9 0
సంగర కులం 1-8	21 8 0	21 18 8
సవరస 1-8		18 8 8
ఇత్తడి బస్తా 1-8	184 0 0	186 0 0
రాసి బస్తా 1-8	240 0 0	422 0 0

8. రంగులు

అలిమలు సిల్వరులారు అలిమరంగు సెంహం మార్కు		
సెం 1 రంగు		0 10 0
సెం 1 1/2 రంగులు		1 10 0
సెం 28 రంగులు		1 10 0
సెం 50 రంగులు		1 2 0
సెం 1 అందరు		1 8 0
కప్పుముట్టుకా-కలె అనగా (బర్ని-రంగు)		8 4 0
కాంగ్ 8 8		1 8 0

కరాచీ అల్లరులకు కారణమెవరు?

మోటారు నడుపువాని మదోన్మత్త

కరాచీ మునిసిపల్ అధ్యక్షుని ప్రకటన

కరాచీ, నవంబరు 19:—నడమటికేపునవ్వ శనివారము నాడు కొద్దిగా ముసల తినిన కరాచీ మునిసిపల్ అధ్యక్షుడు ప్రతియుత జిమ్మెట్ యాకె. ఆర్. మోటారు గారు పత్రికలలో నట్లు వీక్ష ముగా వాయించుచున్నారు. నవంబరు 15 తారీఖున నేను (ప్రతి కేసులో కొన్ని విధమున) కస్టమర్లకు గేటువద్దనుండి. ఆ పూర్వ గంభీరంగా మోటారుకారులందు మొదటి మోటారు నెలై బెల్లెను, తరువాత చాల మోటారుకారులగుడ ఆవైపు వెళ్లెను. ఆపయమున 'సిస్టర్స్' అను కేసు ఎడతెగక వేయబడి ను. మరియు 5,6 బుడ్లలో రాళ్లు వేయబడిన. కొన్ని మోటారుకారులలో గులగూడ చల్లబడిన. కొందరు మోటారుల మీద ఉబ్బివేయబడునూడ ప్రయత్నించిరి. ఒక చిన్న పిల్లవాడు రాళ్లు తవ్వించునగా నేను స్వయముగా చూచితిని. తరువాత ఉబ్బివేసినవియు, రాళ్లు తవ్వించినవియు తరువాత నాతో పలువురు పెద్దమనుష్యులును స్త్రీలును చెప్పిరి. ఇట్లు 25 నిమిషములవరకు కారులు వెళ్లినతరువాత నేను కోర్టువారమువద్దకు వెళ్లితిని. ఆపయమున పోలీసులు తమ మోటారుకారుల నదలి కస్టమర్లకును వెళ్లెను కాంచి తిని. అంతయు ముగిసినదియు నింక నందరు నిండ్లకు వెళ్ల వచ్చుననియు నే ననుకొంటిని. ఈ ప్రభాసమాహులు చాల మంది కాంగ్రెస్ వారుగానే యుండిరి. వారు బారులు దీర్చి నగరమునకు మరలిపోవుచుండిరి. ఆ ఊరేగింపులో నున్న స్త్రీలు ఒక నరుసగా నేర్పడి నగరమునకు వెళ్లుచుండిరి. తేపు వారి వెనుక వైపున ను, కస్టమర్లకు వారు ముందును ఉండిరి. అప్పుడు దూరముండి. ఒక మోటారు బండి ప్రభాసమాహులవైపు వచ్చుచున్నట్లు నేను చూచితిని. పోలీసులు లేనిసమయమున మోటారుకారులు యంతోడిగా వచ్చినచో ప్రమాదమువాటిలవచ్చునని నే ననుకొంటిని. కావున నేను ప్రభాసమాహులకు చిల్లబడినవలెయి కోర్టునుద్దానించుంటిని. మొదటి మోటారుకారు రాగానే ఆగకలసినది పెద్దగా నేను మోటారునడుపువానిని పిలిచి చెప్పితిని. అతడు చాలవడిగా వచ్చుచుండెను. అప్పటికి ప్రాద్దుండుటవలన నన్ను ను జనసమూహమును అతడుచూచియేయుండునని నిశ్చయించి ముగా చెప్పగలను. స్త్రీలందరు వా వెనుకనుండి. వారిముఖములు మరలొక వైపునకు తిప్పుబడియుండెను. కాని మోటారు నడుపువాడు ఈవిషయములను గమనింపక, నన్ను రాచుకొని చాలవడిగా పోజొచ్చెను. నే నెట్లోతప్పుకొంటిని. లేకపోయి నచో నతిగిపోవలసిన వాడనే. నేను గాయపడితిని మోటారు నడుపువానికి తెలిసినను, అతడు ఆగక స్త్రీలనుబూడ గాయ పరుచుచు వెళ్లెను. ఈ ప్రవర్తనము ఎల న ప్రభాసమాహును నకు కోపము వచ్చెను. వారు కారున్నచోటికి వెళ్లిరి. ఇంతలో ఈ కేసుల చప్పుళ్లు పోలీసువారుగూడ విని ఆచోటికి వెళ్లిరి. కాంగ్రెస్ కాంటిసెని కులు గూడ మోటారువైపున వెళ్లి ప్రభాసమాహులను వెళ్లి పొమ్మని ప్రోత్సహించుచుండిరి. మోటారు నడుపువానికిని మోటారులో నన్ను పెద్ద ముగిసికి చెప్పి తగిలెను. కాని అద్భుతవశమున కాంగ్రెస్ కాంటిసెనికులు ప్రజలను పంపివేయ గలిగిరి. పోలీసులుగూడ లాటిలతో ప్రజలను కొట్టి పంపివేసిరి. సాధ్యమైనంత త్వరగా మోటారును తోలుకొని వెళ్లవలసినది నేను దానిని నడుపువానితో చెప్పితిని. తరువాత వచ్చినమోటారు బండ్లు ఇబ్బంది లేక వెళ్లిపోగల్గెను.

మోటారు తోలువాని వైఖరి యర్థమగుట లేదు. ఏమైన ను సరే. ప్రజలమీదనే మోటారు పోనిచ్చెదనని అతడు స్థిరసంకల్పుడైయుండెను. ఇది మదోన్మత్తగాక మరియేమి? మోటారు ఖాముండు ఆజ్ఞలప్రకార మత డట్లు చేసెనో లేదో నాకు తెలియదు. నలుగురు స్త్రీలకును, ఒక చిన్న పిల్లకును తగిలి నదెబ్బలను నేను స్వయముగా చూచితిని. ఇంకను చాలమందికి దెబ్బలు తగిలినట్లు నాకు తెలిసినది. పోలీసు లాటి దెబ్బలకులన కొందరికి దెబ్బలు తగిలెను. ఒక చిన్న బాలునికి తలమీదను, కణ్ణులగుండు దెబ్బ తగులగా, డెబ్బటి సూపరింబెండెంటు ఆసుపత్రికి తీసికొని పోయెను. వెయిలుదరఖాస్తు పెట్టి ఆ బాలుని నతని యింటికి తరువాత తెచ్చిరి.

ఇంక కొంతకాలము పోలీసు లండనుసినది కాని ముందే వారిని పంపివేయుట కోచనియును. కాంగ్రెస్ కాంటిసెని కులు మోటారు నడుపువానిని, మోటారు ఖాముండును రక్షింపకపోయిన నింక ప్రమాదము జరిగియుండ వలసినది. కారణ మెవనియకయు లేక మోటారు నడుపువాడు ప్రకటించిన మదోన్మత్తవలన నింత వచ్చెను. తప్పంతయు నభివే. అతని కన్యాయు కోపము కలిగింపలేదు. ప్రభాసమాహుని నిశ్చయముగా వెళ్లుచుండెను. అతడు ప్రభాసమాహును వెనుకనుండి

జాబులు

నక్కలపు వీరయ్యగారు (ధర్మాజీకూడెం) వీరు రాయచెల్లూరు జైలులో ఆరోగ్యముగా వున్నారు. వారి జైలుము, వారి బంధుమిత్రులు కోరుచున్నందున వారు వారల అందరికీ తెల్పుటకు పిలువబడున వారు నక్క యిట్లు తెల్పు మని కోరినందున తెల్పుచుంటిని. (ఒక రేఖ)

రాజనామా

అర్థా, రాజుసహేంద్రవరపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి పదవికి నేను జూనునెలలోనే రాజనామానిచ్చియున్నాను. ప్రస్తుతము నేను ఇంకను కార్యదర్శిగ నున్నానని కొందరు మిత్రులు భావించుచున్నట్లు జరి ఈలేఖ మీషితికారాజమండు ప్రచురింప ప్రార్థించుచున్నాను.

పందిరి మల్లికార్జునరావు, రాజుసహేంద్రవరము, 19-11-30.

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా పంచాయతీసంఘ మహాజనసభ

ది 28 నవంబరు 1930 నా|| ఆదివారంనాడు బాదంపూడి గ్రామ పంచాయతీ ఆఫీసులో జరుగబోవు మహాజనసభ, తద్వారా పంచాయతీ అధ్యక్షులగు మహారాజశ్రీ దత్తలపాటి వెంకట్రావు చాదరిగారి యాహ్వానముపై సమకూర్చుబడుచున్న దనియు, నీ పంచాయతీ యధ్యక్షులుగాను లందరు తప్పక సదరు సమావేశమునకు దయచేసి సభ జయప్రదముగ జరిగినట్లు ప్రోత్సహపడవు డనియు నిందు మూలముగ విన్నవించుచున్నాడను.

దద్దనాల లక్ష్మీనరాయణారాయణయ్య, గౌరవ కార్యదర్శి.

కాపూరువార్తలు (రేపల్లెతాలూకా)

ఈయూరియందలి జాతీయవిద్యాలయమునకు ప్రతిష్ఠాప కులును, కార్యదర్శియు, నిరాడంబర దేశసేవకును, త్యాగ మూర్తియు నగు తుమ్మల బసవయ్య చాదరిగారు ఆంధ్రనెల క 8 న 9 తు న రాయ వేలూరు, మదరాసు, కారా గృహములలో గడపి సంపూర్ణా రోగ్యముతో 1-11-30 విముక్తులై స్వగ్రామమునకు విజయించెనీరి. వీరు పురప్రవేశము నేయు రిటి ప్రేమ గౌరవ భక్తి పురస్కరముగా వీరికి పాత లాసంగిన నిరాడంబర మగు స్వాగతసభ్యాయము మలువరానిది. కారాగృహవాసములన వీరి దేశసేవాభిలాషయు, ఉత్సాహము, ధైర్యము, త్యాగము, ఇనుమడించినవి. వీరితోబాటు వీరి సోదరు డగు అప్పయ్యచాదరిగారును రాజమండ్రి జైలునుండి విడుదలయై వచ్చిరి. ఇంకను వీరి సహ ధర్మచారిణి దుర్గాంబగారును, తల్లియగు చంద్రమ్మగారును, మేనల్లుడు నాగళ్ల రామకోటిగారును కారాగృహములయందే యున్నారు.

తుమ్మల సీతారామమూర్తిచాదరి.

ఎచ్చుచుండెను. అతడు తిరిగి బెన్లుచుండగా నైనను అతని నెవ్వరు ఇబ్బంది పెట్టలేదు. కావున అతనివైఖరి అర్థముగానున్నను ఆ కారునంబరుగూడ నేను చూచితిని. పోలీసులయెడల గాని, యితర అధికారులయెడల గాని నేను నేర మోపింబలను. (ఆ. పే.)

గృహలక్ష్మి

శ్రీల సచిత్ర మాసపత్రిక
సంపాదకులు.
డాక్టరు కే. యాకె. కేసరి
ఏడాదిచందా రు. 4. మాత్రమే
'గృహలక్ష్మి' కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు నెం. 752
ఎగ్మోరు, మదరాసు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

బడ్జెటుపై ప్రభుత్వమువారు గావించిన
ఓమార్పులను ఖండించుట

ఈనెల 18వ తేదిన స్థానికమున జరిగిన కార్పొరేషను కౌన్సిలు సాధారణ సభలో 1980-81 సం॥ బడ్జెటుపై ప్రభుత్వమువారు గావించిన రిమార్కులను ఖండించుచు నొక తీర్మానము గావించబడినది.

ఈ తీర్మానము క్రియత ఎస్. సత్యమూర్తిగారిచే ప్రతిపాదించబడి, కొంతసేరకు చర్చించబడిన పిదప స్వర్ణ సభరంగంలో ఆమోదించబడినది.

కార్పొరేషను బడ్జెటులో ప్రభుత్వమువారు ఆనవసరముగా బోక్సము కలుగజేసి కొనుట వలన కార్పొరేషను యొక్క ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును భంగము కలుగుచున్నదనియు, నగర మునిసిపల్ బోర్డు ప్రకారము కార్పొరేషనుకుగల పొట్టలను తాను మిగిలిన సందర్భములో మాత్రమే ప్రభుత్వమువారు బోక్సము కలుగజేసికొనగలరనియు, కార్పొరేషనుకొరకు బడ్జెటును తయారుచేయుట ప్రభుత్వమువారి పని కాదనియు, కార్పొరేషనుయొక్క ప్రస్తుత బడ్జెటుపై ప్రభు

త్వమువారు గావించిన రిమార్కులను సభవారు ఖండించవలెననియు, సత్యమూర్తిగారు తమ తీర్మానమునందు నూచించిరి.

క్రియత ఎస్. ఎస్. రామస్వామయ్యగారు, టి. ఆర్. కోదండరామమనోహరగారు, జి. నాథాయణస్వామిచెట్టి, జి. పి. చిట్టేశు, గార్లు కూడ సత్యమూర్తిగారి నూచనను ఆమోదించుచు తీర్మానమును బహుళచిరి.

ఎఫ్. ఇ. జేమ్సుగారు సత్యమూర్తిగారి తీర్మానమున కొక సవరణ సుపాదించుచు ప్రభుత్వమువారి రిమార్కులపై కార్పొరేషను ఆసమ్మతిని మాత్రమే తెలిపి యూరకుండుటవలన ప్రయోజనము లేదనియు కమిషనరు గారి నోటుపై తామధారపడి సభకు నోటునందుగల నూ చ న ల ను ఆ ను సరించి ప్రభుత్వమువారికి తగిన ప్రత్యుత్తరము నొసగుట ఉత్తమమార్గమనియు, నూచించిరి.

క్రియత కె. వెంకటస్వామినాయుడు గారు జేమ్సు గారి నూచనను ఆమోదించిరి.

క్రియత సత్యమూర్తిగారు జేమ్సుగారి నూచనను ఆంగీకరించుచు, గూడ ప్రభుత్వమువారికి తమ యసమ్మతినిగూడ తెలుపుట యవసరమని కాదించిరి. పిదప జేమ్సుగారిచే సవరింపబడినరీతిగా యాక్రంది తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

సెప్టెంబరు 24 వ తేదిన ప్రభుత్వమువారు గావించిన యుత్తరపు కార్పొరేషనుయొక్క స్వాతంత్ర్యమునకు నిరోధము గలిగించుచున్నదని ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుటకును, సదక్షయ్యుత్తరపునందు గల రిమార్కులకు కమిషనరుగారి నోటును సరించి తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగుటకును, కార్పొరేషను తీర్మానించుచున్నది.

సీతాలం అను గ్రామములో దారుణముగు నొక హత్య

తిరుక్కోయిలూర్, నవంబరు 19:—కల్లకురిచి దగ్గర నున్న సీతాలం అను గ్రామమునండి దారుణముగు నొక హత్య గూర్చి వార్తలు తెలియుచున్నవి. పెరియ స్వామి యను నతడు తన పాలమునకు ప్రక్కనున్న ఒక పోరంబోరు భూమిలో నొక చెట్టు కొమ్ములను నరుకుచుండెను. గ్రామ పంచాయితీ సభ్యులగు నారాయణ మూపక్ మల్లమూపక్ ఆను వారలు, అది పంజాయిలీ సంఘమునకు చెందిన భూమి యగుటచే అతడట్లు చేయరాదని అడు పెట్టిరి. తగాదా పెరిగినది. వెంటనే పెరియ స్వామి గొడవతో నారాయణమూపక్ తలను నరికివైచెను. అట్లే మల్లమూపక్ చేతులను రెంఱినిగూడ తెగనరికివైచెను. మల్లమూపక్ తేకలను విని ఆ ప్రాంతముల నున్న గ్రామములు గలవగు వచ్చిరి. పెరియ స్వామిని ఆ రెండు చేతి గ్రామమున నబు గ్రామ చావడిలో నిర్బంధించెను. తరువాత నొక గుంపుయూగి పెరియ స్వామిని, మునసబును పట్టుకొని కొట్టిరి. తరువాత ఈ సంగతి వరంజరు పోలీసువారికి తెలియజేయబడినది. ప్రస్తుతము గ్రామమునసబును, పెరియ స్వామి, మల్లమూపక్ గార్లును కల్లకురిచి ఆసుపత్రిలో నున్నారు. వారి స్థితి చాల అపాయకరముగా నున్నది. పోలీసువిచారణ జరుగుచున్నది. (ప్ర. తె.)

రైల్వే రాకపోకల వేళలు

మద్రాసు సెంట్రలు స్టేషనునందు	
బయలుదేరు వేళ	వచ్చు వేళ
కలకత్తా మెయిలు	రాత్రి 8-30 గం ఉద 7-0 గం
నాల్గవ పోస్టుమెయిలు	ఉద 8-55 గం ఉద 10-50 గం
30 పోస్టు ప్యాసింజరు	సాయం 5-55 గం
30	రాత్రి 7-30 గం
మిట్టాచీపూడి ప్యాసింజరు	సా 5-0 గం ఉద 9-55 గం
కొంబాయ మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 5-55 గం
30 ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 8-0 గం సా 8-45 గం
రాయచోటి ప్యాసింజరు	ఉద 9-20 గం సా 4-25 గం
రేడియంట్	సా 6-30 గం మ 12-0 గం
30	రాత్రి 9-10 గం
బెంగళూరు మెయిలు	రాత్రి 9-30 గం ఉద 6-20 గం
30 ఎక్స్ ప్రెస్	మధ్యా 12-45 గం మ 2-25 గం
30 ప్యాసింజరు	రాత్రి 9-40 గం ఉద 8-0 గం
30	ఉద 8-45 గం రాత్రి 8-40 గం
కోల్కత్తా	మధ్యాహ్నం 1-0 గం
అక్కోబం	సాయం 5-45 గం ఉద 9-45 గం
పల్లిమకోస్తా మెయిలు	రాత్రి 7-45 గం ఉద 7-15 గం
సింగిరి ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-15 గం ఉద 6-35 గం
గ్రాండుట్రంకు ఎక్స్ ప్రెస్	ఉద 7-30 గం రాత్రి 8-15 గం

మదరాసు ఎగ్జర్సు స్టేషనునందు

సిల్వానోట్ మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 7-0 గం
తిరువేండ్రపురం ఎక్స్ ప్రెస్	రాత్రి 9-25 గం ఉద 6-15 గం
రామేశ్వరం	ఉద 7-15 గం రాత్రి 6-20 గం
మధుర ప్యాసింజరు	సాయం 6-30 గం ఉద 5-40 గం
పార్వూర్	రాత్రి 10-35 గం ఉద 4-25 గం

మదరాసు బీచ్ స్టేషనునందు

తిరుచివాల్లి ప్యాసింజరు	మధ్యా 2-5 గం మధ్యా 1-20 గం
కంచీవరం	సాయం 5-24 గం ఉద 9-36 గం

జాతకము

జాతకచక్రము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక ఘంటలుగాని ఉత్తరము వ్రాయుకాలముగాని మాత్రమే పండితచో జాతకనియోక్తి-రాశిము, స్వభావము, ధనము, భూమి, విద్య, సంతానము, కళక్రమము, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలుగాగల 28 విషయములు వ్రాసి రూ. 2-4-0 తు వి. పి. గా పంపెదము. క్యారెక్టరు రీడింగుతో ఒక సం॥ ధరము. 1-4-0.

ఆకల్ల వేంకటేశ్వరస్వామి, గోపాలపురం, కొత్తకటపాడు, (గోపాలకట్ట).

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్.

స్థాపితము—1928.

హెడ్ ఆఫీసు:—

బందరు.

బ్రాంచీలు:—

కాకినాడ, హైదరాబాద్.

కరెంటు అకౌంట్లు మీద నూటికి రూ 2 1/2 చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును. ఖాతా పెట్టుకొనుటకు ప్రారంభ రుసుము లేనియు లేవు.

సేవింగ్స్ బ్యాంకు అకౌంట్లు మీద నూటికి రూ 4/- చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును.

ఫీక్స్డ్ డిపాజిట్లు మీద వడ్డీ రేట్లు ప్రత్యేకముగా వ్రాసిన తెలియజేయబడును.

అన్ని విధముల బ్యాంకింగు వ్యాపారములను చేయబడును.

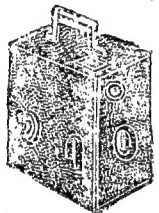
దోర్బల కోభనాద్రి శాస్త్రి యమ్. ఎ., కార్యదర్శి.

అనుభవమవసరములేదు

శ్రేష్ఠముగు చిత్రములు తీయటలో పూర్వ నిపుణులము.

వియోగ్రాఫ్ కెమీరా

వలస ఫోటోలుతీయుట సులభము, చొక గూడనైయున్నది.

ప్రపంచముంతటినందు కెమీరాలలో వియోగ్రాఫ్ కెమీరా చాల చాకమై యెవరిచేసినను ముఖ్యముగ నుపయోగించబడియున్నది. 3 1/2 + 2 1/2 అం॥ కొలతగల ఫేట్ పై రుక్మిణుని చిత్రమును తీసిన ముఖ్యముగ తయారుచేయ వలెను. ఈ మాదిర్లలో శ్రేష్ఠమైన కాన్ వెస్టర్లెస్ యమర్చబడి పెల్మయాక్టింగ్ వట్టరుగలిగి, ఫ్లోరైడర, డ్రైప్లేటు, దానికి జరిగిన ద్రావకములు, వివరములు తెలుపు పుస్తకముతో సహా పంపబడును. ధర రూ. 8/- ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ఇంప్లీ మెంట్ జనరలెటు.

P. L. SHARMA, Aligarh (U. P.)

బంగారముతో చేసినది

మకర ధ్వజము (జర్నల్)

“దాని ను పయోగించిన జరామరణములుండవు”

తులము గొట్టము రు 2.

రస శాస్త్రము.

ఇండియాకు సోల్ వజ్రట్టు: అపూర్వ యావధముల స్లాక్ ఉంచువారలు.

ఇండో-జర్నల్ ప్రెస్ ప్రెస్, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

స్వల్ప ధర! ఫలమధికము!! పూర్తి తృప్తి!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముసలివారివరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, పడిసెము, గర్భ, గూరలు, శీతలముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయిండునొప్పి, అహారశక్తి క్షయించుట తలనొప్పి, చలిబిగ్గరము, జ్వరము, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లూయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన నాడు, స్నానమునాడు (కస్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకలలో నమలి మ్రొంగవలెను. సాంక్రామికరోగులలో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధులను లగుదురు ఈమాత్రల సీసాతోగల అనుపాసపత్రమును చూడుదు. 800, మాత్రలు గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతి పాత్రతోగలను దొంగును. పోస్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానందం:—

మొదటకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బలములను గలిగియుండు సమ ప్రవ్యాధులను పరిహరించి సమములకు మంచి తాగునీరు కల్పించి కలుగజేయును. సంగీతపాటలకు కంఠస్పర్శమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాడనపాడన ఉత్సాహమునింపును. అలసినతన శ్రీలకు నెత్తినదును (నెత్తినరు చాల మెత్తగానుండుటవలన) మాట్లాడునగాని నడువనకాని పిల్లలకు పండివనంబడి 6 బొట్లల సీసా 1-కి రు 1-0-0 పోస్టుబాక్సులు ప్రత్యేకము.

శ్రీసీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

అసఫ్ ఆలీ ప్రభుత్వ శిక్ష నాక్షేపించుట

రోవల్ లాల్ గారి పిటిషను

క్రాంతి ధిల్లీ, నవంబరు 19:—బాంబేలో అసఫ్ ఆలీ, ఘోషా హక్ ఆస్సానీ, మాలావా అహమ్మద్ సయ్యద్, ప్రజా కృష్ణ చాండివాలా మున్నగువారిలపై విధింపబడిన శిక్షలను కేవలము వ్యామోక దృష్టితో నాక్షేపించుచు రోవల్ లాల్ గారు కేటినపటిష్టా సాగిరించి, సెనెచుజ్జి మిడిల్ గారు లాహోరు మోక్షార్థన కారితినే శిఖ్యచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాశీలో అరెస్టులు

బెనారస్, నవంబరు 18:—విదేశవస్త్ర దుకాణములకు విరుద్ధముగా పికటింగుచేసెను. మొత్తము 20 మంది అరెస్టుచేయబడిరి వారిలో 5 గురు తర్వాత విడుదలయిరి. జహార్లాల్ దివోత్త్యసందర్శమున చోలాపుర మనుగ్రామమున టెన్గురు కాంగ్రెసువాదులు అరెస్టుచేయబడిరి. అంతకు కొంచెముమందుగా పోలీసులు ఊరేగింపునడగించిరి. పోలీసులు నిశోభముపరచుచుకొనినవెనుక ఊరేగింపు సభాసభికి నడచెను. భౌతికమున అరెస్టులజరిగెను. జహార్ దినము కాశీమండలమున చెక్కుచోట్ల నిరభ్యంతరముగా జరుపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

సరిహద్దుమహమ్మదీయుల శిక్షలు -

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

క్రాంతి ధిల్లీ, నవంబరు 18:—అనేక చార్తా పత్రికలందు మహమ్మదీయులు రత్తికూరముగా సరిహద్దు ప్రాంతమున శిక్షింపబడినట్లు ప్రకటించబడియుండుటచే, ప్రభుత్వమువారు శిక్షితుల వయోనిర్ణయమునకై ఒక మెడికల్ బోర్డును నియమించినట్లు ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటన తెలుపుచున్నది. మెడికల్ బోర్డువారు ఖైదీలందరిని పరీక్షించిరి. సందేహకారణము లున్నచోట ఏళ్ళుకే పరీక్ష జరుపబడుచున్నది. కల్పనబడిన వయస్సు నిర్ణయము, ప్రతికలఁదొంగబడిన వయస్సు నిశ్చయమును ప్రభుత్వ ప్రకటన చెప్పుచున్నది. శిక్షితులలో ఒకడే 20 యేండ్లకు లోబడినవాడు. 10 మందికి 30 యేండ్లు గలవు. మిగిలినవారు 20-30 యేండ్లకు మధ్యవయస్సు గలవారు. (ఆ. ప్రె.)

తిరువాంకూరు కళా మహాసభ త్వములు

శ్రీమాన్ తాడిపత్రి రాఘవాచార్యులుగారి అధ్యక్షత

త్రినేంద్రం, నవంబరు 20:—తిరువాంకూరు కళా మహాసభములకు సంబంధించిన విషయ సమావేశము నిన్న సాయంత్రం మారంభమైనది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు ఇ. జి. హాన్ గారు ఉపన్యసించినతరువాత అధ్యక్షులగు శ్రీమాన్ తాడిపత్రి రాఘవాచారి (ఎడ్వకేట్ బళ్ళారి) గారు భారతీయ కళ సుగుర్చియు దాని ఆశయములనుగుర్చియు సుపన్యసించిరి. (ఆ. ప్రె.)

మహాపాఠ్యాయ కళాప్రపూర్ణ వేదము వేంకట

రాయ శాస్త్రిలవారి గ్రంథములు

ఆముక్తమాల్యద వ్యాఖ్యతో	8	0	0
శృంగార నైషధము వ్యాఖ్యతో	6	0	0
కథాసరిత్సాగరము వచనము 3 వాల్యం	6	0	0
ప్రతాపరుద్రుడు నాటకము	1	4	0
ఉత్తరరామచరిత్ర నాటకము	1	0	0
మేఘసందేశము సంపూర్ణ వివరణముతో	2	8	0

కేటాను మరియువారు జే. వేంకటరాయన్

పల్లి కేశ్వర పీఠి, జి. టి. మద్రాసు అని వ్రాయవలయును

మధ

రసభరితముగు మానవత్వ

8 వ సంచిక (కార్తికము) వెలువడినది.

మాదిరి పత్రిక ఉచితము

సం. చందా ౧ రూపాయి మాత్రమే

“సుధ” కార్యాలయము,

తపాలు పెట్టె 287, మద్రాసు.

మీ కుటుంబము నంతయు అంటువ్యాధుల నుండి గాపాడ గలిగిన సబ్బు

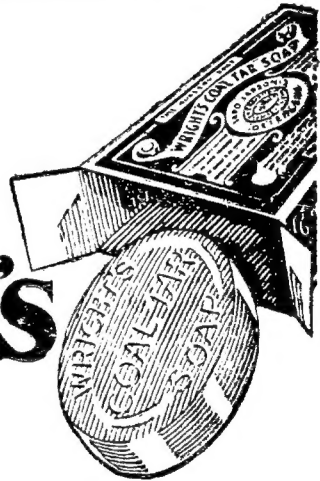

సహజముగ అంటువ్యాధులు చిన్న క్రిమి
జీవులవలన వచ్చునని డాక్టర్లు చెప్పుదురు.

ఇట్టి అంటువ్యాధులనుండి కాపాడుకొను
టకు ప్రతినీత్యము రైట్స్ కోల్ టార్ సబ్బు నుప
యోగింపవలసినదిగ డాక్టర్లు సలహా నొసంగి
యున్నారు. ఇట్టి వ్యాధులు మీవద్దకు చేరకుండు
టకు డాక్టర్లు సలహా నడపించి, ప్రతినీత్యము
ప్రాతఃకాలము, సాయంత్రములందు రైట్స్
కోల్ టార్ సబ్బు నుపయోగింపుడు.

బంగారువన్నె సబ్బు

WRIGHT'S COAL TAR SOAP

ఉచితము! రైట్స్ కోల్ టార్ 12 సబ్బు కేపర్లను బంపిన
వారికి రైట్స్ మేవిగ్ స్టిక్స్ ను, లేక ఒక డబ్బా గ్రా
స్టికో సెన్ టాల్ కం పాడరును 20 కేపర్ల బంపినవారికి
యొక పెట్టె హెంపుపాడర్ తిరిగిపంపబడును. బయట
అచ్చుజేయబడిన కేపర్లను మాత్రమే
పోస్టుబాక్సు, నెం. 760, బొంబాయివానికి పంపవలెను.

పోస్ట్ జికోరకు ఒక ఆటవిల్లి ను పంపును

సోల్ ఏజెంట్లు:—టి. ఎస్. ఆర్. గిల్లెట్,

17 ఎ, ఆర్యవియన్ పీఠి, మద్రాసు.

పెట్టె 1-కి 8 పెద్దవిల్లి లుండ
గలవు. నేడే యొకటి తెప్పిం
పును.

(6)

మాదిరి యోషధముల చూచి మోసపోకుడు

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్యగారిచే సర్వవిధములైన లివర్ అండ్
స్ప్రిన్ వ్యాధులకై ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడినట్టి సుప్రసిద్ధ దివ్యోషధము కలదు.

ఆశాభంగము కాకుండగలందులకై ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను, ఆర్డర్ల నన్నింటి నీ క్రింది అడ్ర
సుకు నేరుగ వ్రాయుడు:— (ఏజెంట్లు అన్ని స్థలములకు కావలయును)

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్య (విజయనగరం వాస్తవ్యులు)

లివర్ అండ్ స్ప్రిన్ వ్యాధుల ప్రత్యేకవైద్యుడు, 8, సాలైపీఠి, (Salai Street) మైసూరు, మద్రాసు.

వసంతకుసుమాకరము.

మధుమేహము, అతిమాత్రము, రాచకురుపులు, శుక్రవస్త్రము, శుక్రతయము, నరముల బలహీనత, చిరకాలపుతెప్ప
తగులు, కుటుంబములు జీర్ణముచేయు కలఁగు మూత్రాశయవ్యాధులు మొదలగు మేహరోగములకు పదిసార్లు తదియోషధములతో
తీసి మరుగున వ్యయప్రయాసల నొందుటకన్న బంగారు, వెండి, మంచినీరుత్యములు, పగడిములు కందుముల తీర్చున కైర్లైన వస్త్ర
తో సిద్ధపడునబడి నిశ్చయముగ మంచి ఆరోగ్యము నీయగలిగిన ఈ మానవసంతుష్టమూకరమును తయారుచేయుచున్నాము. ఇది 1-కి రూ. 20
పొందుట ఉత్తమపద్ధతి. అనేకులు నేవించి ఆరోగ్యమును పొంది యోగ్యతాప్రశంసల నిచ్చియున్నారు. ఇది 1-కి రూ. 20
కాస్త్రీయముగ తయారుచేయబడిన 224 రకము 1 పౌండుముల గలవు. కేటలాను ఉచితము.

వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేదనిలయము, చింతలూరు, ఆలమూరుపోస్టు, తూర్పుగోదా వరిజిల్లా.

“పాండు మార్కు” పెంకులనే కొనుడు

నాగనందం, ఉపయోగమునందు, విశిష్టతయునును దీనికి నమానమైన ఇంటి వైకవ్య మరెన్నియే లేదు.

ఈ దిగువకంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది

THE STANDARD TILE & CLAY WORKS, LTD., } **FEROKE, ALWAYS, BANGALORE.**

ఏజెంటు:—నాళిం. రామలింగయ్య, కాకినాడ.

(Largest Indian Manufacturers)

కొన్ని జిల్లా ఏజెన్సీలు కాళిగానున్నవి.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టిచాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి. మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో “ఇండియాలో” నెల్లను మొదటగా” రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీనుగా చిక్కును.

ఊకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు విని, మరి అంతర రకములను ముట్టరు.

130

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

మలయచందనము

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, కి పూటలలో గుణము కలుగును

ప్రఖ్యాతి పొందినది. ఔషధశక్తి 2-4-0. దీని కనుకానం చందన తైలం కొన్ని 3-0-0. గండూన ఖర్చులతో 8-0-0.

గంధర్వఫార్మసీ, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా

జాం డూ గారి ఆశోకారిష్టము

(బై ష జ్య ర త్నా వ లి)

స్త్రీలకు కలిగే సర్వవిధ దుర్బలములకు నువయోగించు గొప్ప టూనిక్-నెంటి విశ్వేషధము. మరిన్ని స్త్రీల బహిష్కారముల నన్నిటిని నివారణచేయును. కడుపు నొప్పి, ఋతుస్రావము, రక్తస్రావము, సోమరోగములు సహా నివర్తించును.

దీని నువయోగించుటచేత గర్భవీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయుగలదు గాన శిశువులు పుట్టిగలవారై వ్యాధులనుండి నిర్ముక్తు లగుదురు. స్త్రీలకు ప్రసవము నకు వెనుక అదృష్టమైన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:—
THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
Sold everywhere
Bombay 14.
Sole Agents for Madras Presidency:—

దామోదర ఆండు కంపెనీ,

78, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.

చతో ఏజెంటు:—అనంతపురం—కే. రామకృష్ణమూచార్యులు, బులక్ ఎక్స్ ప్రెస్ వర్క్.

కాకినాడ-లక్ష్మీనారాయణ ఆండు కంపెనీ.

గుంటూరు—

ధర్మవరం—వైద్యం హనుమంతరావుగారు.

నరసాపురం—వై. సత్యనారాయణగారు.

నెల్లూరు—డి ఆరియన్ ఫార్మసీ.

బెజవాడ—శ్రీ చంద్రమూర్తిశర్మ ఆండు కంపెనీ.

రాజమండ్రి—ఈశ్వరదాసు ఆండు కంపెనీ, మెయిన్ రోడ్డు.

తెనాలి—కృష్ణాఫాస్ఫేట్స్.

ఏలూరు—చౌదరి కంపెనీ.

మచిలీపట్నం—కే. వి. మాణిక్యరావుగారు, సర్కిల్-పేట.

కలెకు—టి. సత్యనారాయణగారు.

మారుపేరు—డాక్టర్ న. రామిరెడ్డిగారు.

విశాఖపట్టణం—నూకల మూలయ్యగారు.

మదనపల్లి—ఓ. పట్టాభిరామయ్య ఆండు సన్స్.

రాజోలు—భారం బ్రదర్స్.

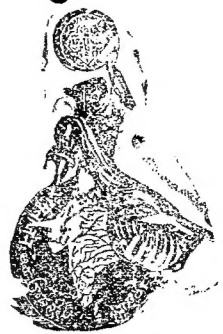
ఇందుపూరు—కె.ఆర్. భాస్కరయ్య ఆండు బ్రదర్స్.

నిడదవోలు—కొమ్మూరి వీరభద్రయ్యగారు.

పాలకోలు—వి. వి. నారాయణ అండ్

వి. వి. ఎల్. స్వామి.

అమృతాంజనము

మా అమృతాంజనమును చూచి పోలిక మందులు అనేకములు బయలుదేరినవి. మా స్వచ్ఛమైన అమృతాంజనమును కొనదలచినవారు పై కనిన శ్రేణుమార్కును పరిశీలించి కొనగలరని హెచ్చరించుచున్నాము.

మనోజవ,

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

సంతానం పుట్టుకుండా 106-1

‘కాంట్రా సెప్టిన్’

ఒక్కటే సులభమైన నురతీతోపాయము

16 మోతాదుల ట్యూబు 1-12-0

ట్యూబులకు ఇతర విషయములకు:—

వి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాజ్మ్య, మద్రాసు. పో. ఏజెంటు.

ది సోషల్ వైజీన్ సిండికేట్.

ఇతర కమిషన్లు ఆండ్ డిస్కంట్స్ వద్ద కూడా కొరకను.

అమానుష! అద్భుతము!

మలేరియామాత్రలు

కృయి శాగాని రస విష గంధక పాహణములు శాని కలియలేదు. శుద్ధమూలకలతో సిద్ధముచేయబడిన సిద్ధోషధము. మంత్రించినట్లు పనిచేయును. ఒక్కమాత్రతోనే జ్వరము పోవును. మూడుమాత్రలకంటె వాడనక్కరలేదు. ఔల 20 మాత్రలు రు. 0.

ఆయుర్వేదకుటీరము, తణుకు, పశ్చిమగోదావరి.

దుర్గా మెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా కి రోజులలో కుదుర్చును

(1) ఈ మందు నెగరోగములను నివారింది మూత్రము విడుచుచున్నప్పుడు గలగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్ తోను పిచికారీలతోను నిమిత్తము లేకుండ తప్పక కుదుర్చును. నీసా 1-5 రు. 3-0-0.

మూర్చారిష్టము

(2) ఈ మందు ఎటువంటి మూర్చనైనను ఎన్నిసార్లు క్షరములనుండియు మూర్చలైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు సరిపోవు మందు రు. 3-0-0.

పొడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తైల పొడలనేగాక యితరవిధములైన పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాశి మొదలగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూలు స్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1-5 రు. 1-0-0. ఏజెంటు కావలెను. 3

మదనకళ

ముష్టిపీడనము మున్నగుదుర్భాగముల వలన కలిగిన నల్లసకత్వమును, కేహనికాకలను, నరముల నిసత్వవస్య కుక్లనప్తములను తగ్గించి, రక్తశుద్ధి, వీర్యశుద్ధి కలిగించును. 80 తులముల లేహ్యము 3-0-0.

ఆనందఫార్మసీ, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా